

دکتر محمودیان، برگزیده جایزه
افضلی پور و چهره ماندگار ریاضی:
مقالات بی محتوا، بزرگترین
چالش علم در کشور است

صفحه ۷

دکتر مولایی، برگزیده جایزه افضلی پور:
با سرمایه گذاری روی
همه دانشجویان پیشرفت
حاصل می شود

صفحه ۸

ویژه نامه پانزدهمین دوره جایزه افضلی پور - خردادماه ۱۴۰۰

در مراسم پانزدهمین جایزه روان شاد افضلی پور مطرح شد

افضلی پور فکری نو داشت و فداکار بود

- وزیر علوم: جایزه افضلی پور در ترویج علم نقش ویژه ای دارد
- رئیس دانشگاه شهید باهنر: همه در راه افضلی پور گام برداریم
- رئیس دانشگاه علوم پزشکی کرمان: افضلی پور می خواست دانشگاه در خدمت مردم باشد

صفحه ۴

طی آیین ویژه ای انجام شد؛

تجلیل از برگزیده های دوره ی پانزدهم جایزه افضلی پور

جایزه ی هنری - ادبی بانو فاخره صبا تقدیر شد.
در ادامه از مهندس زهره مهرابی کارآفرین برتر استان کرمان، منتخب پنجمین دوره ی جایزه ی کارآفرین برتر تجلیل به عمل آمد. در این مراسم، با اهداء جایزه به احمد قریه میرزایی از ایشان به عنوان کارمند نمونه دانشگاه شهید باهنر تجلیل شد. همچنین برگزیده های نهمین دوره ی جایزه ی دکتر علی افضلی پور و سومین دوره ی جایزه ی دانشجوی برتر کارشناسی ارشد دانشگاه شهید باهنر مورد تقدیر قرار گرفتند.

در مراسم پانزدهمین دوره ی جایزه ی افضلی پور که روز جمعه هفتم خردادماه با توجه به وضعیت شیوع کرونا، به صورت حضوری و مجازی در تالار وحدت برگزار شد، از دکتر عبادالله محمودیان و دکتر محمدرضا مولایی دو استاد برگزیده ی ریاضی کشور و استان کرمان تجلیل به عمل آمد.
در این مراسم، همچنین از لوریس چکناواریان آهنگساز و موسیقیدان، و بلقیس سلیمانی نویسنده و منتقد ادبی به عنوان برگزیده های پنجمین دوره ی

زنده یاد «فاخره صبا»
به مدرن کردن جامعه
ایران یاری رساند

صفحه ۲۳

جای «فاخره صبا»
در دنیای موسیقی
ایران خالی است

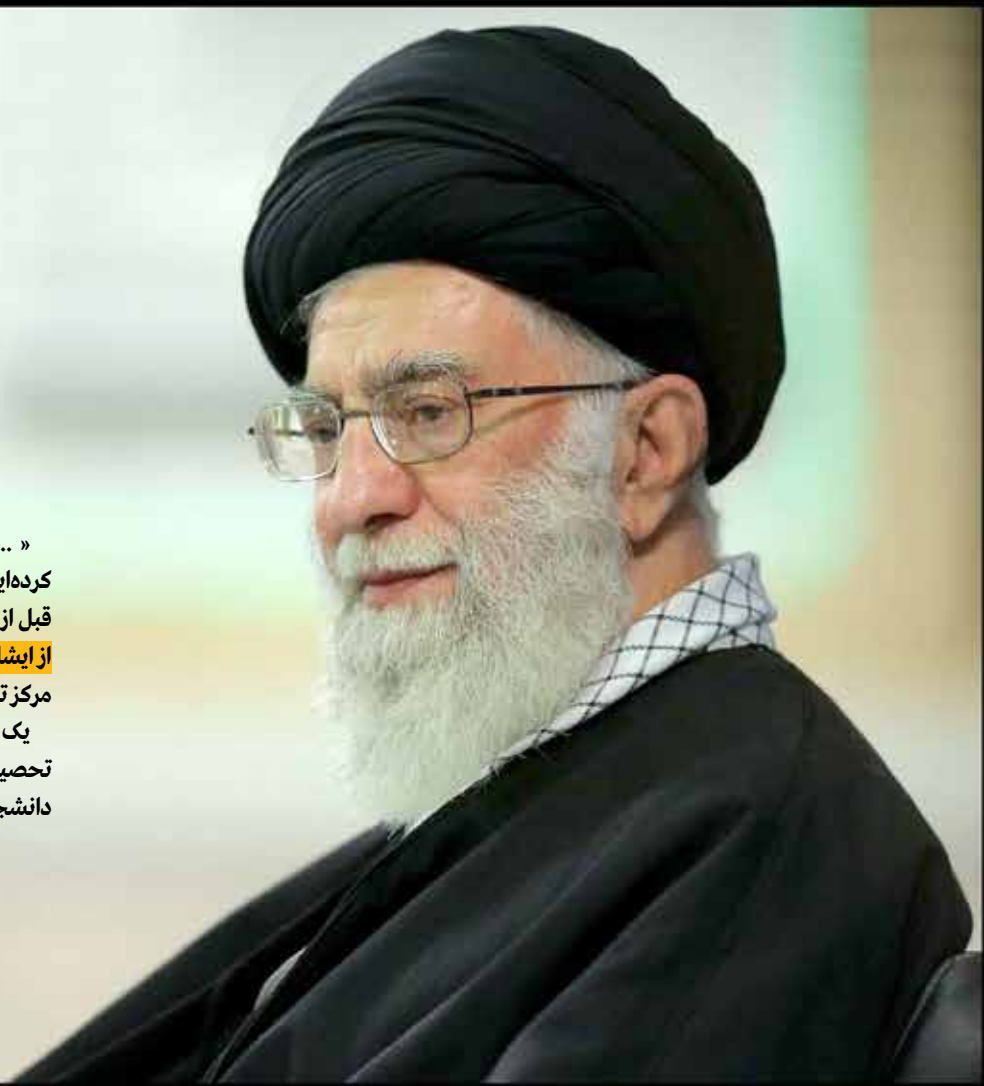
صفحه ۲۳

تعامل دانشگاه
و بخش خصوصی
ادامه یابد

صفحه ۲۷

« ... جوان‌های ما دارند می‌جوشند، ما پیشرفت کرده‌ایم. یک نمونه‌اش جامعه‌ی دانشگاهی ماست. قبل از انقلاب، خیری به‌نام مرحوم افضلی‌پور که من از ایشان تجلیل می‌کنم، با پول خودش به‌قدر توانش مرکز تحقیقات دانشگاهی درست کرد. یک روز در این استان، کمتر از سه‌هزار دانشجو تحصیل می‌کردند؛ اما امروز نزدیک به هفتاد هزار نفر دانشجو دارد؛ این توسعه و پیشرفت است»

از بیانات مقام معظم رهبری
در دیدار جمعی از دانشجویان کرمان ۱۳۸۴

من خودم را و تمام هستی و وجودم را به دانشگاه اعطا کردم. دانشگاه امید من است و امیدوارم برای مردم کرمان مفید باشد

زنده یاد مهندس علیرضا افضلی‌پور

گام پانزدهم و ابعاد تازه‌ی جایزه افصلی پور

قضاوت بهتر و دقیق‌تر، سرکارخانم دکترتانا از اساتید به نام بخش آمار، پیشنهاد کردند که برای مقایسه‌ی بین رشته‌ها، نمره‌ی استاندارد شده‌ی رشته‌ها در نظر گرفته شود و به این ترتیب نفر برتر در هر یک از سه گروه آموزشی ریاضی فیزیک، علوم تجربی و علوم انسانی مشخص می‌شود. (۸)

برگزاری چنین مراسمی صر فنظر از این‌که به فضای علمی و هنری کشور و استان جانی تازه می‌بخشد، به طور قطع و یقین در تلطیف فضای اجتماعی و علمی استان و کشور نیز بسیار مفید و ارزنده بوده است. ضمن آن‌که جایگاه راستین و نقش دانشگاه شهید باهنر کرمان در نهاده‌ی فرهنگ کردن فرهنگ همدلی، قدرشناسی، و خودباوری برجسته و پررنگ خواهد کرد. اما نباید این نکته را از نظر دور داشت که برگزاری چنین مراسمی همواره مستلزم مساعدت و همراهی خیرین و علاقمندان بوده و خواهد بود و نکته‌ی مهم این است که ساماندهی، انجام و حمایت از این مراسم بدون حمایت مالی نهادها و موسسات دولتی شکل می‌گیرد (۹).

تداوم این روند می‌تواند به خاستگاهی برای بالندگی هرچه بیشتر و شکوفائی آینده‌ی کشور و استان بدل شود، اما ادامه‌ی این مسیر نیازمند عزمی بزرگ و استمرار حمایت از جانب بزرگوارانی است که همیشه دانشگاه شهید باهنر کرمان و همکاران برگزارکننده را یاری رسانیده‌اند و به شناخته شدن هرچه بیشتر و رشد این مجموعه کمک کرده‌اند.

در پایان از همه‌ی همراهان و دوستداران دانشگاه و حامیان توسعه‌ی علم و دانایی به ویژه از آقای دکتر محمدعلی میرزایی اولین رییس دانشگاه کرمان و خانواده ایشان، مهندس محسن میرحیدر و همکارانشان در شرکت پیرراز و خانم ژینا افصلی پور در برگزاری شایسته‌ی این مراسم قدردانی نموده و امید است که همواره ما را از نظرات ارزنده و راهگشای خود بهره‌مند نمایند.

پاورقی:

(۱) این بورسیه به دو نفر دانشجو، یک نفر در رشته‌ی شیمی و یک نفر در رشته‌ی آمار در دوره‌ی کارشناسی اهدا می‌شود. هزینه‌ی این بورسیه توسط خانم ژینا افصلی پور برادرزاده مهندس علی رضا افصلی پور تامین و پرداخت می‌شود.

(۲) این جایزه متناوباً به یک نفر برگزیده در سطح کشوری، و یک نفر از هنرمندان یا شاعران و نویسندگان استان اعطا می‌گردد.

(۳) این جایزه هر سال به یک نفر کارآفرین در سطح استان اهدا می‌شود. شاخصه‌های اهدای این جایزه بسیار دقیق و سخت‌گیرانه است و با نظرسنجی از دانشگاهیان، مدیران دولتی و بخش خصوصی انجام می‌گردد.

(۴) هزینه‌های مربوط توسط یکی از همکاران دانشگاه تقبل گردیده است. (۵) شاخص‌های جایزه افصلی پور علمی، دقیق و تا حد زیادی سخت‌گیرانه است. امسال با توجه به شاخص‌های مورد نظر، در استان فقط به یکی از اعضای هیات علمی دانشگاه شهید باهنر کرمان جایزه تعلق گرفت.

(۶) امسال آیین‌نامه انتخاب این جایزه مجدداً بررسی و با توجه به اهمیت آموزش و چالش‌های آموزش عالی در محتوای آن بازنگری شد. (۷) آیین‌نامه‌ی مربوط به تجلیل از کارمند در سال ۹۷ به تصویب رسید.

(۸) دستورالعمل آماری و روند استاندارد نمودن نمرات در دبیرخانه‌ی جایزه قابل ارائه می‌باشد.

(۹) کمبود منابع مالی عمده‌ترین چالش در روند اهدای جوایز مختلف این مراسم محسوب می‌شود که مساعدت و پشتیبانی خیرین و علاقمندان در رابطه با تداوم این روند و افزایش و تنوع عناوین جوایز بسیار راهگشا خواهد بود. کما اینکه جایزه به دانشجویان دکتری فعلاً با کمک دو خیر کرمانی میسر گردیده است و از سوی موسسه آموزش عالی غیر انتفاعی بهمنیار، سالانه مبلغی برای کمک به ماندگاری جایزه افصلی پور در نظر گرفته شده است.

سال گذشته به دلیل شرایط ناشی از شیوع ویروس کوید نوزده و الزام به رعایت ضوابط بهداشتی مربوط به آن، مراسم اهداء جایزه افصلی پور برگزار نشد. خدا را شاکریم که امسال در پرتو الطاف الهی و با مساعدت صمیمانه مجموعه‌ی دانشگاه شهید باهنر کرمان، توفیق برگزاری پانزدهمین دوره‌ی مراسم اهداء جایزه افصلی پور نصیب ما گردید. این مراسم همه ساله به پاسداشت زحمات بزرگمردی برگزار می‌شود که به همت او و همسر فرهیخته و هنرمند ایشان دانشگاه کرمان بنیان نهاده شد. همزمان و به موازات این مراسم، نهمین دوره‌ی جایزه دکتر علی افصلی پور (۱)، پنجمین دوره‌ی جایزه هنری - ادبی صبا (۲)، پنجمین دوره‌ی جایزه کارآفرینی (۳ و ۴) و سومین دوره‌ی جایزه دانشجویان برتر دانشگاه در دوره‌ی کارشناسی و سومین دوره‌ی اهداء جایزه به کارمند نمونه دانشگاه نیز برگزار خواهد شد (۴) روند اهدای هر جایزه منوط به رای کمیته‌ی داوران خاص آن جایزه می‌باشد که بعد از بررسی نامزدهای مختلف و با توجه به شاخص‌ها و ضوابط مربوطه، اسامی برگزیدگان نهائی را جهت تصویب به هیئت امنای جایزه افصلی پور ارائه می‌کنند و در مرحله‌ی بعد، کمیته‌ی اجرایی دبیرخانه جایزه افصلی پور مسئولیت هماهنگی‌های مربوطه را بر عهده خواهد داشت. روند و مراحل انجام این رویداد فرهنگی، علمی و تربیتی در آیین‌نامه جایزه شادروان افصلی پور؛ ویژه‌نامه‌های مربوطه، ویژه‌نامه ضمیمه فردای کرمان شماره ۳۶ سال ۹۵ و شماره ۶۱ سال ۹۶ و استقامت شماره ۶۱۷ سال ۹۷، کتاب میراث ماندگار افصلی پور و کتاب جاری تا بینهایت و نیز در جلد اول و دوم کتاب «تاریخ دانشگاه در کرمان» و همچنین در تارنمای دانشگاه شهید باهنر به تفصیل منعکس شده است. هر سال جایزه‌ی افصلی پور به یک عضو منتخب هیئت علمی در سطح کشوری و یک عضو هیئت علمی از دانشگاه شهید باهنر کرمان و یک عضو هیات علمی شاغل در دانشگاه علوم پزشکی تعلق می‌گیرد. با توجه به مصوبه سال قبل هیات امناء بازنگری آیین‌نامه جایزه افصلی پور با تشکیل کارگروهی شروع شده از همه همکاران و دوستداران افصلی پور در خواست می‌گردد که نظرات خود را تا مهرماه سال جاری به دبیرخانه جایزه ارسال نمایند. (۵) و طی همین مراسم از دانشجویان ممتاز دوره‌های تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید باهنر نیز تقدیر به عمل می‌آید. (۶)

از سال ۱۳۹۷، انتخاب و تقدیر از یکی از کارمندان شاغل یا بازنشسته دانشگاه نیز به این برنامه اضافه شده است که این فرایند در سال‌های پیش از آن، به دلیل مشکلات آئین‌نامه‌ای و دقت در انتخاب، با تأخیر مواجه شده بود که خوشبختانه امسال برای سومین بار این مهم محقق گردید (۷).

از آنجا که دوره‌ی کارشناسی یکی از مهمترین مقاطع تربیتی و آموزشی در دانشگاه است، همواره در صدد بوده‌ایم تا در این حوزه نیز از دانشجویان برتر این مقطع تحصیلی قدردانی به عمل آید که با سفارش سرکار خانم ژینا افصلی پور، خانواده سیوشانی یکی از کرمانیان زردشتی و خیر، هزینه‌ی سال اول این جایزه را به یاد فرزندشان به نام آرشیبا به برگزارکنندگان جایزه در دانشگاه اهداء نموده‌اند. هزینه‌ی جایزه سال‌های بعدی توسط همکاران دانشگاه تامین و پرداخت می‌شود. برای انتخاب علمی این دانشجویان از روش زیر استفاده می‌شود. چون رشته‌های تحصیلی در دوره‌ی کارشناسی در بدو ورود به سه گروه آموزشی اصلی یعنی ریاضی فیزیک، علوم تجربی و علوم انسانی در دانشگاه تقسیم می‌شود، لذا انتخاب یک نفر دانشجوی برتر از هر گروه آموزشی در دستور کار قرار گرفت. برای

فهرست

۳ گام پانزدهم و ابعاد تازه‌ی جایزه افصلی پور

۴ افصلی پور فکری نو داشت و فداکار بود

۶ زنده یاد افصلی پور همیشه خود را

مدیون مردم می‌دانست

۶ بنیان‌گذاران دانشگاه کرمان عاشقانه

این پروژه را دوست داشتند

۷ مقالات بی‌محتوا

بزرگ‌ترین چالش علم در کشور است

۷ دکتر محمودیان هرگز

پرونده کار علمی را نمی‌بندند

۸ با سرمایه‌گذاری روی همه دانشجویان

پیشرفت حاصل می‌شود

۹ همواره جزو دانشگاه‌هایی بودیم که

رتبه‌های خیلی خوبی کسب کردیم

۱۲ تشریح تاریخیچه‌ی دانشکده ریاضی و

کامپیوتر دانشگاه شهید باهنر کرمان

۱۴ ریاضیات در ارتباط بین صنعت و دانشگاه

ایفای نقش کند

۱۶ هیچ جای جهان خالی از ریاضیات نیست

۱۷ چالش امروز ما جذب داوطلبان خوب

به ریاضیات است

۱۹ در مقطع دکترا

جزو دانشگاه‌های برتر ایران هستیم

۲۰ وجه رسانه‌ای جایزه افصلی پور باید پررنگ بشود

۲۲ چکناواریان از استادان مسلم موسیقی

به اعتلای نام ایران خدمت کرده است

۲۳ زنده یاد «فاخره صبا»

به مدرن کردن جامعه ایران یاری رساند

۲۳ جای «فاخره صبا» در دنیای موسیقی ایران

خالی است

۲۴ کارآفرین شکارگر فرصت‌ها است

و توانایی ریسک دارد

۲۶ شرایط سرمایه‌گذاری و کارآفرینی

در ایران چندان مناسب نیست

۲۶ تعامل دانشگاه و بخش خصوصی ادامه یابد

۲۸ افصلی پور در حافظه‌ی تاریخی خیابان لاله‌زار

۲۹ از بزرگ‌ترین افتخاراتم

اعطای بورسیه دکتر افصلی پور است

۳۰ یادی و روایتی صمیمی از روانشاد مهندس

افصلی پور

• مدیر مسئول: سید نظام الدین نعمت ... زاده

• جانشین مدیر مسئول: مهدی محبی کرمانی

• سردبیر: محمد لطیفکار • دبیر تحریریه: اسما پورزنگی آبادی

• صفحه آر: الهام زندوئوقی

• نشانی: کرمان - شهرک باهنر، خیابان بحر العلوم، کوچه ۱۴

• مجتمع مس. بلوک ۶، طبقه همکف شرقی، کدپستی: ۷۶۱۸۷۶۵۵۱۹

• تلفکس: ۳۲۴۵۹۵۴۹

• وب سایت: www.esteghamatnews.ir

• باتشکر از: اداره کل امور فرهنگی دانشگاه شهید باهنر کرمان. روابط عمومی دانشگاه شهید باهنر کرمان. دبیرخانه پانزدهمین دوره جایزه افصلی پور

در مراسم پانزدهمین جایزه روان‌شاد افصلی‌پور مطرح شد

افصلی‌پور فکری نو داشت و فداکار بود

• وزیر علوم: جایزه افصلی‌پور در ترویج علم نقش ویژه‌ای دارد

• رئیس دانشگاه شهید باهنر: همه در راه افصلی‌پور گام برداریم

• رئیس دانشگاه علوم پزشکی کرمان: افصلی‌پور می‌خواست دانشگاه در خدمت مردم باشد

کنیم. بیایید هریک از ما ایثارگری را در خود تا بی‌نهایت تقویت کنیم و فرهنگ والای آن و اخلاق بزرگان را به میراث ببریم و در مسیری که او ترسیم کرده گام برداریم.

دکتر طاهر خاطرنشان کرد: «از شما عزیزان تقاضا می‌کنم که همگی تلاش کنیم تا آرمان‌های این دو را تحقق بخشیم. هریک از ما می‌توانیم بخشی از جنبه‌های وجودی او را در خود تقویت

عمیق است که بسیاری از دریافت و فهم آن باز می‌مانند و چه بسا براند کسان تصور می‌کنند دانشگاه از روز اول این طور بوده و بی‌خبرند از رنج‌ها و خون دل‌هایی که باعث شد نهالی ضعیف به درخت پرثمر کنونی تبدیل شده و میوه‌های گوناگون دانایی و نسیم آگاهی از شاخسار آن به بار آید».

دکتر طاهر با بیان اینکه یکی از اهداف اهدای جایزه و سایر جوایز دانشگاه، احیای نام و یاد و خاطره بنیان‌گذار و ادامه‌دهندگان راه اوست، اظهار کرد: «زنده‌یاد افصلی‌پور را نه یک شخص بلکه یک شخصیت می‌شناسیم. هرچند ویژگی‌های شخصی او مهم و ارزشمند ولی مهم‌ترین اثر هنرمندانه‌ی او، زندگی اوست که با تحمل رنج‌های بیشمار، در قالب دانشگاه تلبور یافته است. او را باید در آیین‌های دانشگاه دید. اگر این‌گونه بنگریم دیگر یک فرد نیست که در لحظه‌ای از تاریخ به دنیا آمده و پس از گذر عمر، به جوار رحمت حق شتافته است. او نماینده‌ی یک فرهنگ عمیق انسانی و بنیان‌گذار فرهنگ اصیل انسانی است».

رئیس دانشگاه باهنر کرمان ادامه داد: «او یک‌تنه کار صدها نفر را انجام داد و تا پایان زندگی خدمتی بیکرانه به جامعه‌ی علمی ارائه کرد». وی با بیان اینکه زنده‌یاد افصلی‌پور، بر کرامت و ارزش ذاتی انسان بسیار تاکید داشت، اظهار کرد: «ایشان می‌گفت نمی‌خواهم تعداد زیادی ساختمان بی‌هیچ هدفی کنار هم باشند، بلکه می‌خواهم محیطی باشد که انسان به معنای واقعی از دانشگاه بیرون بیاید، دانش بدون اخلاق و اخلاق بدون آگاهی کارآمد نیست».

وی ادامه داد: «مرد عمل بود نه سخن؛ با این حال سخنان نفی از ایشان داریم از جمله اینکه گفته‌اند: من خودم و تمام هستی و وجودم را به دانشگاه اعطا کردم. دانشگاه امید من است و امیدوارم برای مردم کرمان مفید باشد. همه‌ی دانشجویان این دانشگاه فرزندانم هستند، کفن جیب ندارد، امروز باید؛ فردا دیر است. وقتی از دنیا بروم کاملاً سبکبارم و هیچ جز یک کفن ندارم، پینه‌دوز باش ولی کامل باش، راستگو درستکار و حقیقت‌یاب باشید».

مراسم پانزدهمین دوره از جایزه‌ی شادروان افصلی‌پور و همسرشان زنده‌یاد بانو فاخره صبا، بنیان‌گذاران دانشگاه در کرمان به‌صورت حضوری و مجازی برگزار و جوایز برگزیدگان اعطا شد.

همزمان، برگزیدگان نهمین دوره‌ی جایزه‌ی دکتر علی افصلی‌پور (برادر مؤسس دانشگاه)، پنجمین دوره‌ی جایزه‌ی هنری - ادبی بانو فاخره صبا (همسر مؤسس دانشگاه) و پنجمین دوره‌ی جایزه‌ی کارآفرینی نیز معرفی و تجلیل شدند.

در این آیین، با نکوداشت مقام این دو نیکوکار بزرگ که علم‌آموزی در کرمان مدیون بینش و تلاش‌شان است، ضمن شرح برخی از ویژگی‌های شخصیتی این زوج روان‌شاد، بر الگوگیری از مهندس افصلی‌پور و فاخره صبا تاکید شد.

این مراسم، هفتم خردادماه، به‌دلیل شیوع کرونا و ضرورت رعایت مقررات پیشگیرانه، با حضور جمعیت اندکی در تالار وحدت دانشگاه شهید باهنر کرمان برگزار شد و به‌صورت مجازی نیز پخش گردید.

به گزارش خبرنگار استقامت، دکتر محمدعلی طاهر، رئیس دانشگاه شهید باهنر کرمان در این مراسم چهار ساعته، با بیان اینکه مایه‌ی مباحثات است که دانشگاه از سال ۸۲ جایزه‌ی علمی افصلی‌پور را بنیان نهاد تا شادی لذت پیوستن به راه او را احساس کنیم، افزود: «همان‌گونه که دانشگاه پس از تأسیس در مسیر رشد و تعالی کمی و کیفی قرار گرفت، جوایز ملی و بی‌نظیر دانشگاه نیز به سرعت توسعه یافت؛ چنانچه جایزه‌ی هنری صبا، دکتر علی افصلی‌پور و جایزه‌ی کارآفرینی هم شکل گرفت و برگ‌های زرین دیگری بر افتخارات این مرکز علمی افزود».

وی ادامه داد: «جایزه‌ی افصلی‌پور از افتخارآمیزترین جوایز است چون با در نظر گرفتن دقیق‌ترین و سخت‌ترین شرایط علمی اهدا می‌شود. برگزیدگان هم آن را بی‌واسطه از دستان پرمهر افصلی‌پور و صبا دریافت می‌کنند و یاران و دوستان ایشان تنها واسطه‌ای هستند تا جایزه را به دست‌شان برسانند».

وی سپس گفت: «زیبایی زندگی و کار کسانی چون این دو بزرگوار چنان ژرف و

می‌شود و وجه تمایز افراد و چهره‌های ماندگار از دیگران همین ویژگی‌هایی است که برخی از آن را برشمردم و شادروان افصلی‌پور از مصادیق آن است.

وی ادامه داد: «خواست ایشان بود که دانشگاه در خدمت مردم باشد. تربیت نیروی انسانی ماهر که بتواند نقش بسزایی در رفع مشکلات جامعه داشته باشد از خواسته‌ها و نیات او بود و در این برهه از زمان خدا را شاکریم که این دو دانشگاه نقش خود را در فعالیت‌های علمی کشوری و بعضاً بین‌المللی و خدمت به جامعه به حد مطلوب توانسته‌اند انجام دهند و با تربیت متخصصان در این دو مکان مقدس رسالت خود را انجام داده و می‌دهند».

دکتر رشیدی‌نژاد ادامه داد: «نمونه‌ی بارز آن خدمت‌رسانی در این دوران بحرانی شیوع کروناسست. اگر تربیت نیروهای متخصص نبود، به این خوبی بیماری کنترل نمی‌شد».

تجلیل از برگزیده‌های جشنواره پانزدهم

به گزارش استقامت، در این مراسم، برخی از برگزیدگان مراسم و دست‌اندرکاران جایزه نیز طی پیام‌های ویدئویی مقام بنیان‌گذاران دانشگاه در کرمان را ستوده و از منش این زوج سخن گفتند، که در همین ویژه‌نامه به‌طور موجز این بیانات را می‌آوریم.

در ادامه‌ی این مراسم، از برگزیدگان جایزه‌های افصلی‌پور، فاخره صبا و کارآفرینی تجلیل به عمل آمد.

دکتر عبداللّه محمودیان و دکتر محمدرضا مولایی، دو ریاضیدان ملی و استانی به‌عنوان برگزیدگان جایزه‌ی علمی معرفی شدند.

لوریس چکناواریان موسیقیدان و بلقیس سلیمانی نویسنده، پنجمین جوایز هنری و ادبی فاخره صبا را دریافت کردند و پنجمین جایزه‌ی کارآفرینی افصلی‌پور نیز به مهندس زهره مهرابی، مدیر کارخانه کرمان شرکت درخت‌الماس سبز، فعال در حوزه‌ی فرآوری پسته مطابق با استانداردهای بین‌المللی اعطا شد. مراسم معرفی برگزیدگان و اعطای جوایز آنان، عصر جمعه هفتم خردادماه، با حضور جمع‌اندکی از برگزارکنندگان و برگزیدگان، به‌صورت حضوری برگزار شد و به دلیل شیوع کرونا، بخشی از آن به‌صورت مجازی اجرا شد و میهمانان از طریق ارتباطات مجازی به سخنرانی پرداختند. در این مراسم همچنین نهمین جایزه‌ی دکتر علی افصلی‌پور که بورسیه‌ی تحصیلی به دو دانشجوی ممتاز رشته‌های شیمی و آمار اعطا شد.

احمد قریه میرزایی کارمند نمونه‌ی دانشگاه نیز در جریان این مراسم معرفی و جایزه‌اش را دریافت کرد. همچنین در این مراسم، از دکتر تراز و استاد مهدی شفیعی از پیشکسوتان عرصه‌ی آموزش و دانشگاه یاد شد.

است، اظهار کرد: «یکی از برنامه‌های مهم و افتخارآمیز که دانشگاه کرمان برگزار می‌کند، جایزه‌ی علمی افصلی‌پور است که از جایزه‌های معتبر کشور بوده و فهرست اساتید و دانشمندان و هنرمندانی که موفق به دریافت آن شده‌اند نشان از اهمیت آن دارد».

وی با قدردانی از برگزارکنندگان جایزه ادامه داد: «توجه به سرآمدان و نخبگان و جوانان با استعداد و معرفی آنان، در ترویج و توسعه‌ی علم نقش ویژه‌ای دارد که این برنامه در این حوزه تأثیرگذار خواهد بود و امیدواریم در دیگر استان‌های کشور که خیران تأثیرگذار حضور یافته و در توسعه‌ی علم و فناوری حمایت و نقش تأثیرگذار داشته‌اند، این قدرشناسی صورت گیرد و در کنار آن ترویج علم محقق شود».

بیابان را به شهر دانشگاهی تبدیل کردند

همچنین در این مراسم، دکتر نظرپور، معاون مالی و اداری وزارت علوم با بیان اینکه هنر مردان خدا این است که کارهای ماندگار انجام می‌دهند، اظهار کرد: «مرحوم افصلی‌پور و بانو صبا برای کرمان و ایران آن هم در دوره قبل انقلاب و در ادامه در نظام جمهوری اسلامی کاری کردند که در طول تاریخ آینده همچنان جاویدان خواهد ماند».

وی افزود: «این هنر مردان با ایمان است که بیابان برهوتی را با هنر خود و دست خود به شهری دانشگاهی تبدیل می‌کنند و مدینه فاضله‌ای می‌سازند که ما و شما را به تکریم و می‌دارد».

افصلی‌پور فکری نو داشت و فداکار بود

دکتر حمیدرضا رشیدی‌نژاد، رئیس دانشگاه علوم پزشکی کرمان نیز در این مراسم، با بیان اینکه نزدیک به ۵۰ سال است که از عمر دانشگاه در شهر کرمان می‌گذارد و بیش از ۳۰ سال است که بر تارک دانشگاه‌های باهنر و علوم پزشکی نام جاودانه‌ی افصلی‌پور می‌درخشد، گفت: «چه شد که این نام جاودانه شد؟ تقدیر الهی بود؟ پیدایش خود به خودی فردی بود؟ سیر طبیعی و پیشرفته و توسعه‌ی یک جامعه بود؟ همت مسئولان بود؟ یقیناً یک عامل را نمی‌توانیم به‌تنهایی در این پدیده مسئول بدانیم؛ مهم این است که سهم هرکدام از این عوامل چه قدر است؟ نیت و هدف چه بوده است؟ مطمئناً تا فکر و اندیشه‌ای نو و ژرف و اراده‌ای استوار، به همراه یک پیگیری دائمی و از خودگذشتگی و فداکاری و بینش اجتماعی برای خدمت به هم‌نوع و حس وطن‌دوستی و توجه به توسعه و پیشرفت و کمال‌جویی نباشد رسیدن به این اهداف عالی محقق نمی‌شود».

وی افزود: «اینجاست که نقش انسان‌های خوشفکر و پرتلاش بارز

کرمان به عهده گرفت و با بذل تمام دارایی‌های مادی خود توانست در قلب منطقه‌ی جنوب‌شرق کشور و شهر کرمان دانشگاهی را بنیان‌گذاری کند که یکی از دانشگاه‌های مهم و تأثیرگذار عرصه‌ی علم و فناوری کشور است و سابقه‌ی طولانی در تربیت دانش‌آموختگان توانمند و نسلی فرهیخته در کشور است».

وی ادامه داد: «این دانشگاه، اکنون به دانشگاه مادر و اصلی کرمان تبدیل شده که در برنامه‌های جدید وزارت علوم، به‌عنوان دانشگاه معین استان کرمان انتخاب شده که مجموعه‌ی آموزش عالی استان را هدایت و نمایندگی وزارت علوم را برعهده دارد».

دکتر غلامی با بیان اینکه دانشگاه باهنر با تعداد زیادی دانش‌آموختگان خوب، سرآمدان علم و دانش جایگاه ویژه‌ای را در کشور به خود اختصاص داده

دانشگاه کرمان از مراکز علمی ویژه کشور است

در این مراسم همچنین، دکتر منصور غلامی، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری نیز در پیامی به صورت ارتباط تصویری گفت: «یاد این دو بزرگوار که انسان‌های شریف و فرهیخته‌ای بودند که خود را وقف جامعه و هم‌نوعان کرده و در دوران حیات خویش اهدافی برای خود تعریف و برای تحقق آن همه‌ی زندگی خود و نعمت‌های خدادادی را صرف کرده‌اند گرامی می‌دارم» وی افزود: «روان‌شاد افصلی‌پور بنیان‌گذار دانشگاه بزرگ کرمان یکی از شخصیت‌های شایسته و ماندگار عرصه‌ی خدمت به علم و فرهنگ و اخلاق است که با بلندنظری و ژرف‌نگری و هوشمندی خود رسالت مهمی را در مسیر اعتلای منطقه‌ی

پروفسور مهدی رجبعلی‌پور: زنده‌یاد افصلی‌پور همیشه خود را مدیون مردم می‌دانست

پروفسور رجبعلی‌پور، رئیس هیات امنای جایزه‌ی افصلی‌پور و از استادان صاحب‌نام ریاضیات در ایران است.

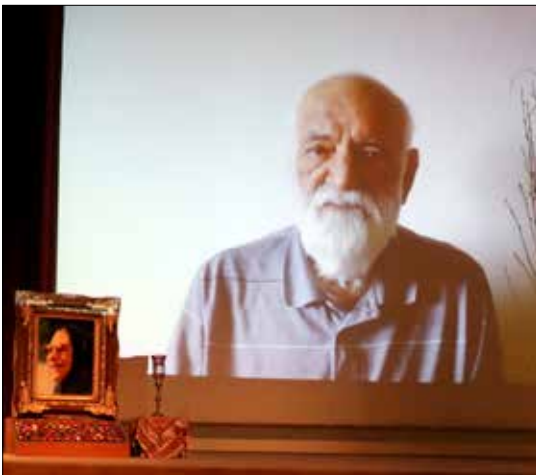
او در پیامی تصویری که همزمان با برگزاری مراسم پانزدهمین دوره از جایزه پخش شد، درباره‌ی زنده‌یاد افصلی‌پور، تاریخچه‌ی جایزه و روند شکل‌گیری آن توضیحاتی داد که در ادامه می‌خوانید.

«از سال ۱۳۶۲ خورشیدی که از نزدیک با این بزرگوار آشنا شدم، به خاطر دارم که بارها و بارها می‌گفت که به این کشور و مردم مدیونم و باید دینم را ادا کنم. دکتر علی افصلی‌پور برادر ایشان که استاد بودند را می‌شناختم که بورسیه‌ی اروپا شده و بعد که درس‌شان تمام شد، به دانشگاه تهران آمدند و دین‌شان را ادا کرده بودند و هنگامی که فوت کردند هیچ چیزی از مال دنیا جز یک فولکس‌واگن که از جوانی تا پیری از آن استفاده کرده بودند و یک آپارتمان محقر نداشتند؛ و من از خودم می‌پرسیدم شاید مهندس افصلی‌پور مثل برادرشان بورسیه شدند و این است که به ایشان احساس مدیونی داده است؛ یک بار با ایشان صحبت می‌کردم، تعریف می‌کردند که وقتی در اروپا دانشجوی بودم، پدرم برایم پول می‌فرستاد تا هزینه‌های زندگی‌ام را تامین کنم و روزی احساس شرمندگی کردم که چرا پدرم باید همه‌ی هزینه‌های مرا تامین کند؟ به همین خاطر، به ایشان گفتم به جای پول، برایم یک قالی بفرستید. فرستادند و آن را فروختم و دیدم پول خوبی از آن درآمد و این کار را ادامه دادیم؛ قالی از ایران می‌آمد و می‌فروختم و کسب درآمد می‌کردم و از همین طریق، کم‌کم وارد تجارت شدم.

روان‌شاد علیرضا افصلی‌پور، در کنار فروش قالی، وسایل برقی نیز از اروپا به ایران می‌فرستادند. وقتی به ایران برگشتند به دنبال کار علمی و دانشگاهی نرفتند بلکه دهه‌ی کوچکی، اگر اشتباه نکنم در خیابان لاله‌زار داشتند و معاملات بین‌المللی را از همان‌جا انجام می‌دادند و ثروتی هم اندوختند ولی فکر نمی‌کنم دین خاصی به جایی داشته باشند ولی همیشه می‌گفتند که مدیون به ایران و کشور هستم و پولم را باید برای کار خیر وقف کنم.

منزل ایشان روبه‌روی تالار رودکی بود و می‌گفتند گهگاهی به تالار می‌رفتم و به صدای خانم فاخره صبا

پروفسور هوشیار نوشین: بنیان‌گذاران دانشگاه کرمان عاشقانه این پروژه را دوست داشتند

پروفسور هوشیار نوشین، خواهرزاده‌ی زنده‌یاد مهندس علیرضا افصلی‌پور و از همراهان ایشان در ساخت دانشگاه در کرمان که در ایجاد فیزیکی محیط دانشگاه، آمادگی زمین، گرفتن زمین، ایجاد نقشه‌های ساختمان‌ها و بعد هم ساختن در کنار افصلی‌پور بوده است، در جریان مراسم اعطای پانزدهمین جایزه‌ی افصلی‌پور، در پیامی تصویری گفت: «ایشان با همسر هنرمندشان فاخره صبا مشغول بررسی امکانی بودند که کاری عام‌المنفعه در جایی از ایران انجام دهند. آن‌ها می‌خواستند حاصل پس‌انداز سال‌های جوانی را برای امری عمومی هزینه کنند. بعد از بررسی‌ها به این نتیجه رسیدند که خوب است دانشگاهی در کرمان تأسیس کنند چرا که معتقد بودند بهترین کمک به مردم، ایجاد امکان تحصیل است. در آن زمان، با وجود سطح بالای فرهنگ و منابع وسیع طبیعی، کرمانی‌ها از امکانات زیادی برخوردار نبودند. بنابراین کرمان انتخاب و ساخت دانشگاه آغاز شد و به سرانجام رسید. یکی از عوامل این موفقیت عظیم این بود که آن‌ها عاشقانه این پروژه را دوست داشتند. عشق ایشان طوری بود که همه‌ی اطرافیان را نیز به عمل می‌کشاند.

تمام کسانی که در پروژه شرکت داشتند با عشق کار کردند و حاصل آن دانشگاهی استثنایی به وجود آمد. وقتی دانشگاه آغاز به کار کرد، زنده‌یاد علیرضا افصلی‌پور آن را به مردم کرمان هدیه کرد. اولین رئیس دانشگاه، آقای محمدعلی میرزایی بود که در دوران ریاست او دانشگاه شکل گرفت.

دکتر میرزایی چنان به دانشگاه علاقه داشت که تا امروز، هیچ‌گاه از حمایت آن دست برنداشت. هریک از روسای بعدی هم با علاقه به پیشرفت فیزیکی و سازمانی دانشگاه کمک کردند به‌ویژه در دوران ریاست آقای دکتر مصطفوی پیشرفت قابل توجهی در گسترش ساختمان‌های دانشگاه و بسیاری بخش‌های دیگر ایجاد شد.

یک اقدام مهم در زمان ریاست دکتر مصطفوی این بود که با ابتکار ایشان و حمایت دکتر میرزایی جایزه‌ی علیرضا افصلی‌پور تعریف شد که هر ساله به دو استاد نخبه‌ی ایرانی اعطا شد و امسال پانزدهمین دوره از آن برگزار شد.

تاکنون، چندین استاد نخبه آن را دریافت کرده‌اند. بعدها جایزه‌ی ادبی و هنری فاخره صبا برای استادان نخبه این بخش تعریف شد، همچنین جایزه‌ی علی افصلی‌پور برادر بزرگ‌تر علیرضا افصلی‌پور برای دانشجویان نخبه شکل گرفت و جایزه‌ی کارآفرینی نیز اضافه شد.

این جایزه نشان می‌دهد که کوشش انسان‌ها برای رسیدن به موفقیت‌های بالا مورد احترام است. اهدای این جوایز بر اعتبار و موفقیت دانشگاه می‌افزاید و بنده، پُر از آرزو برای موفقیت دانشگاه و مردم کرمان هستم».

که متخصص آواز کُر بود علاقه‌مند شدم و برایشان گل می‌بردم و یک روز تقاضای خواستگاری کردم و ایشان پذیرفتند و ازدواج اتفاق افتاد.

ترکیب فکر سوداگر مهندس افصلی‌پور و ذهن هنرمند بانو فاخره صبا زندگی‌ای فوق‌العاده ثمربخش ایجاد کرد. هر دو نفر که ثروتمند بودند و از خانواده‌های خوبی بودند، به مرحله‌ای رسیدند که تمام زندگی خود را خرج کارهای خیر کردند و هر دو همواره می‌گفتند مدیون کشور و مردم هستیم. مرحوم افصلی‌پور تعریف می‌کردند که بنده به خانم صبا می‌گفتم دانشگاه بسازیم و ایشان می‌گفتند نه، بیمارستان بسازیم. تا بالاخره این‌طور متقاعدشان کردم که اگر دانشگاه بسازیم، به دنبال آن بیمارستان و مراکز فرهنگی و هنری و صنعتی و کشاورزی هم پیش می‌آید و امروز می‌بینیم تمام این مراکز در کل استان از قبل دانشگاه کرمان شکل گرفته است».

وی در ادامه گفت: «این کار خیر نمی‌توانست پیش برود و به نتیجه برسد مگر اینکه فکر سوداگری و احساس هنری و عاطفه این زوج با همت دکتر محمدعلی میرزایی ترکیب شود. بعد از درگذشت مهندس افصلی‌پور هم، ایده‌ی دوستان و پیروان ایشان از جمله دکتر میرزایی و دکتر نوشین و دیگر افراد بود که گفتند نام‌شان را باید عالم‌گیر کنیم تا دیگر خیران هم در جهان با این اقدام مهم آشنا شوند. ایده‌ی جایزه‌ی افصلی‌پور از این محل بود که شکل گرفت که همت دکتر محمدمیرزایی و همسر ایشان و خانواده‌شان باعث شد به بهترین نحو پا بگیرد و استمرار یابد. خانه‌ای در کرمان خریداری و وقف این کار شده که با درآمد آن جایزه‌ی کشوری و محلی اعطا می‌شود.

کم‌کم که جایزه پیش رفت، خانم ژینا افصلی‌پور به یاد پدرشان دکتر علی افصلی‌پور، در رشته‌های شیمی و آمار بورسیه‌هایی را ایجاد کردند که همزمان با جایزه‌ی افصلی‌پور هر ساله اعطا می‌شود. به مرور جایزه‌های ادبی هنری نیز به اسم خانم فاخره صبا شکل گرفت. ایشان را همیشه به عنوان بازوی مهندس افصلی‌پور یاد می‌کنیم ولی تصمیم بر این شد که جایزه‌ای به اسم ایشان به‌طور جداگانه نیز در نظر گرفته شود. جوایز دانشجویی و کارمندی و کارآفرینی هم اضافه شد».

دکتر نسرين سلطان خواه:

دکتر محمودیان هرگز پرونده کار علمی رانمی‌بندند

حدس و انگاره‌های ایشان است که توسط دیگران اثبات شده است. همچنین باید بگویم که محورهای تحقیقاتی ایشان، همان‌طور که از کارنامه‌شان معلوم است، متمرکز است؛ برخی به اندازه‌ی اقیانوسی یک متری کار می‌کنند ولی ایشان تحقیقات بسیار عمیقی در موضوعاتی مشخص داشته‌اند. یکی از ریاضیدانان استرالیایی در یک مقاله‌ی مروری نوشته است: جالب است بدانید بیش‌تر این کار در مقالاتی است که حداقل یکی از نویسندگان آن از ایران یا نیوزلند هستند که یا دکتر محمودیان و شاگردان ایشان هستند یا دکتر خسروشاهی و شاگردان ایشان.

آموزش و پژوهش قسمتی از کارشان نیست بلکه قسمتی از زندگی‌شان است به طوری که درباره‌ی موضوعات روزمره هم گریزی به مسائل علمی می‌زنند. انگیزه و انرژی مضاعف از دیگر ویژگی‌های ایشان است و در اطراف خود، فضایی پر از نشاط و سرزندگی علمی ایجاد و دانشجویان رشته‌های دیگر را جذب کنند و باعث شده که دانشکده ریاضی مهاجرپذیر از سایر دانشکده‌ها باشد. بلافاصله دانشجویان را وارد محیط تحقیقاتی خود می‌کنند و همین باعث شده همیشه اطراف‌شان شلوغ باشد از حضور دانشجویان.

از دیگر ویژگی‌های ایشان، داشتن صبر و حوصله‌ی زیاد و وقت‌گذاری برای دانشجویان است و اصول درست تحقیق کردن و درست نوشتن و اخلاق علمی را به دانشجو یاد می‌دهند.

ایشان افتخارات زیادی در کارنامه‌شان دارند از جمله استاد نمونه کشوری در سال ۸۲ و چهره‌ی ماندگار ریاضی ۸۹ و بسیاری دیگر.

ایشان برای توسعه و ترویج علم ریاضی، حق بزرگی بر گردن جامعه‌ی ریاضی ایران دارد. کارهایی انجام می‌دهند که هرکسی زیاد در آن حوزه نمی‌ماند چون دهان پُر کن نیستند. ایشان، استعدادهای زیادی را شناسایی و تربیت کرده و وقت زیادی با دانش‌آموزان و معلمان سپری کرده است.

در پایان بگویم که متأسفانه اگر علاقه به ریاضی در دانشگاه‌ها کم شده، یک دلیلش این است که آن تلاش‌های مستمر توسط دیگران به خوبی ادامه پیدا نکرده است. اگر بخواهم جمع‌بندی کنم، ویژگی برجسته‌شان شاگردپروری و تربیت استادان است و همه‌ی عمر علمی خود را صرف این کارها گذاشتند و امروز، دانشجویان سابق ایشان در ایران و جهان اساتید برجسته‌ی دانشگاهی و افرادی مؤثر هستند و بنده افتخار می‌کنم که دانشجوی ایشان بوده و هستم.

دکتر عبادالله محمودیان، چهره‌ی ماندگار ریاضی و استاد برجسته‌ی ریاضیات در دانشگاه صنعتی شریف و از نام‌آوران این علم، برگزیده‌ی پانزدهمین جایزه‌ی علمی افضل پور شد. در جریان مراسم معرفی برگزیدگان و اعطای جوایز که عصر جمعه هفتم خردادماه در دانشگاه شهید باهنر کرمان برگزار شد؛ دکتر نسرين سلطان خواه، دانشجو و همکار دکتر محمودیان در دانشگاه صنعتی شریف از طریق ارسال یک پیام تصویری درباره‌ی شخصیت علمی استاد خود و ویژگی‌های ایشان سخن گفت که بخشی از آن را در ادامه می‌خوانید.

«بنده افتخار دارم در جمع شما درباره‌ی بیش از چهار دهه تلاش علمی دکتر سیدعبادالله محمودیان استاد دانشکده ریاضی دانشگاه صنعتی شریف به‌عنوان یکی از شاگردان ایشان در مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد و اولین دانشجوی دکترای ایشان و اولین فارغ‌التحصیل دانشکده ریاضی صحبت کنم.

بنده ۴۲ سال پیش وارد دانشگاه شریف شدم، با کمی تأخیر از مهندسی برق به دانشکده ریاضی آمدم و اولین درس کارشناسی در رشته‌ی جدید را با استاد محمودیان گذراندم. بعد از گذراندن دروسی که با ایشان داشتیم، بسیار به این مباحث علاقه‌مند شدم. سال بعد در دوره‌ی کارشناسی درس مباحثی در آنالیز ترکیبی ارشد ارائه می‌شد. از ایشان خواستم اجازه دهند که در آن کلاس شرکت کنم که موافقت کردند. در آن کلاس، به همه‌ی دانشجویان مقاله‌ای اختصاص دادند تا ارائه کنند. به من هم مقاله‌ای برگرفته از پایان‌نامه‌ای دادند. ایشان برای فهم مقاله مرا راهنمایی کردند و همان تجربه، پایه‌ی خیلی از تحقیقات بعدی من شد.

بعد که وارد مقطع ارشد شدم، پایان‌نامه را با ایشان گرفتم. کار تحقیقاتی مشترکی با دکتر خسروشاهی انجام می‌دادند و به موضوعی برخوردند که بخشی از کار را به من محول کردند تا تحقیق کنم.

در انجام پایان‌نامه‌ی ارشد هم روش تحقیق و هم انگیزه برای انجام تحقیق را در من ایجاد کردند. نتایج تحقیق در مقاله‌ای چاپ شد که انتهای آن، دو حدس درج شده بود که اولین آن، شش سال بعد توسط دو استرالیایی اثبات شد و حدس دوم توسط افراد دیگری تأیید شد و نهایتاً ۲۶ سال بعد یعنی در سال ۲۰۱۸ یک ریاضیدان روسی نشان داد که حدس دوم کاملاً درست بوده است.

ایشان در مقطع دکترا، تأکید زیادی به ما دانشجویان داشتند که درس‌های متنوعی در دوره‌ی تحصیل بگیریم تا گستره‌ی اطلاعاتمان وسیع باشد. بنده زیر نظر ایشان با پنج مقاله‌ی پذیرش شده در فروردین‌ماه ۷۳ فارغ‌التحصیل دکترا شدم.

براساس تجربه‌ی سالیانی که در خدمت ایشان بودم باید بگویم که اولین ویژگی علمی دکتر محمودیان این بود که کلاس‌های ایشان به دلیل ویژگی‌های شخصیتی که داشتند پر از بیان مسائلی برای فکر کردن بودند. برخی استاد دکتر محمودیان را «استاد مسئله‌دار» نامیده بودند چون همیشه مسئله‌ای در دست داشتند. دیگر ویژگی ایشان، پیگیری و پشتکار در مسائل علمی است؛ هرگز پرونده‌ی کار علمی را نمی‌بندند و بعد از مدتی، مجدد مقاله‌ای در آن موضوع می‌نویسند. سبک تحقیقاتی ایشان، پیگیری موضوع تا رسیدن به نتایج در همه‌ی جوانب مسئله است که یکی از نتایج آن، ارائه‌ی

دکتر محمودیان، برگزیده‌ی جایزه‌ی افضل پور و چهره‌ی ماندگار ریاضی:

مقالات بی‌محتوا، بزرگ‌ترین چالش علم در کشور است

دکتر عبادالله محمودیان، چهره‌ی ماندگار ریاضی کشور و برگزیده‌ی جایزه‌ی علمی افضل پور (ملی) با بیان اینکه مقالات بی‌محتوا یکی از چالش‌های امروز حوزه‌ی علم در ایران است، تصریح کرد: «علم با این مقالات بی‌محتوا گم شده است!».

پانزدهمین دوره از جایزه‌ی مهندس علیرضا افضل پور، نهمین دوره‌ی جایزه‌ی دکتر علی افضل پور (برادر مؤسس دانشگاه)، پنجمین دوره‌ی جایزه‌ی هنری - ادبی فاخره صبا (همسر مؤسس دانشگاه) و پنجمین دوره‌ی جایزه‌ی کارآفرینی بود و عصر جمعه هفتم خردادماه به‌صورت حضوری و غیرحضوری برگزار شد.

دکتر محمودیان که از چهره‌های شاخص ریاضیات در کشور است، در ارتباطی مجازی با مراسم جایزه‌ی افضل پور، اظهار کرد: «از محاسن جایزه این است که بهانه‌ای برای نسل فعلی می‌شود که به این پرسش فکر کنند که برای آینده چه می‌توان کرد همچنین، تجربیات ما را منتقل کنند و بالا و بالاتر بروند».

وی افزود: «اسم افضل پور و بانو صبا که بر این جایزه گذاشته شده نشان می‌دهد این نوع کاری که انجام داده‌اند خیلی مهم بوده و باعث تشویق دیگران نیز می‌شود».

دکتر محمودیان با گرامیداشت یاد دکتر علی افضل پور، برادر بزرگ‌تر بنیان‌گذار دانشگاه گفت: «ایشان استادی منضبط و از تأثیرگذاران دوران تحصیل من بودند و در دوران جزوه‌نویسی، یک کتاب که ترجمه نشده و بین‌المللی بود را به ما درس می‌دادند و بسیار از ایشان آموختیم».

وی سپس به چالش‌های امروز ریاضیات اشاره و اظهار کرد: «اول از همه چالش مهم ریاضی مثل دیگر علوم، مقالات بی‌محتواست. دوره‌ای مد شده بود که چاپ می‌کردند در صورتی که مقاله نبودند. بعد هم تقلبات و کپی کردن رواج یافت و متأسفانه باید بگویم که علم با مقالات بی‌محتوا گم شده است». چهره ماندگار ریاضی در ایران افزود: «یکی دیگر از چالش‌ها این است که عده‌ای از این مقالات به جایی رسیده و نام استاد دانشگاه را یدک می‌کشند و انگیزه‌ی دیگران را کم می‌کنند».

وی کمی‌نگری و معیارهایی مثل داشتن دو، سه دانشجوی دکترا برای ارتقا گرفتن را نیز از جمله چالش‌ها دانست و ادامه داد: «در دوران همه‌گیری کرونا هستیم و همین جا بگویم که این پاندمی، محاسنی داشته است از جمله اینکه آموزش‌ها مجازی شده و به واسطه‌ی آن، آینده‌ی روشنی داریم و می‌توانیم با دانشمندان دنیا ارتباط بگیریم».

دکتر محمودیان اضافه کرد: «نبود فرصت شغلی برای دانش‌آموختگان ریاضی نیز از دیگر چالش‌هاست».

دکتر مولایی، برگزیده جایزه افصلی‌پور:

با سرمایه‌گذاری روی همه دانشجویان پیشرفت حاصل می‌شود

دکتر محمد رضا مولایی استاد و پژوهشگر ریاضیات در مراسم پانزدهمین دوره جایزه افصلی‌پور، به عنوان استاد برگزیده این جشنواره معرفی شد. برگزیده جایزه افصلی‌پور می‌گوید: «به نظر بنده، سرمایه‌گذاری روی جوانان نتایج خوبی خواهد داشت و موجب پیشرفت کل کشور در سطح جهانی می‌شود». وی تأکید می‌کند: «چالش اساسی به نظر بنده این است که رویکرد «ارزش‌گذاری روی شاخه‌های مختلف علمی» را به سمت «ارزش‌گذاری روی کارهای گروهی» هدایت کنیم. در ریاضیات هم این‌طور به نظر می‌رسد که متخصصان باید خود را با این وضعیت جدید تطبیق دهند». گفت‌وگوی ما را با استاد برگزیده جایزه افصلی‌پور در ادامه بخوانید.

آقای دکتر، از نظر خودتان در حوزه ریاضیات چه کار مهمی انجام دادید که برگزیده جایزه افصلی‌پور شدید؟

کارهایی که بنده انجام دادم در مقایسه با کارهای بزرگان ریاضی کشور بسیار ناچیز است اما در حد خودمان، توانستیم فعالیت‌هایی انجام دهیم. در سال ۲۰۰۸ ساختارهایی با عنوان گروه‌های تعمیم‌یافته معرفی کردیم که گسترش نظریه‌ی گروه‌ها بودند. پس از آن، مقالات زیادی در این زمینه نوشته شد و اکنون این ساختار به اسم دانشگاه شهید باهنر شناخته می‌شود. براساس این ساختار، یک سری ساختارهای دینامیکی تعریف کردیم که یک مورد آن، سیستم‌های دینامیکی کامل است که ساختار جدیدی در ریاضیات بود. در هر کدام از این موضوعات، چندین دانشجوی دکترای نیز فارغ‌التحصیل شدند. در ادامه‌ی فعالیت‌ها، یک سری مدل‌های دینامیکی که تعمیمی از مفهوم هذلولوی بودن است را معرفی کردیم که کار جدیدی در ریاضیات بود.

شما این مسیر را چه‌طور پیدا و طی کردید تا به این درجه‌ی علمی رسیدید؟ از خانواده و دوران مدرسه‌تان بگویید که چه تأثیری بر شما گذاشتند؟

در ریاضیات وقتی مقالات یک نفره هم می‌نویسیم از لغت we استفاده می‌کنیم؛ یعنی کارهایی که انجام می‌دهیم به تنهایی نبوده و خانواده اساتید و محیط موثر بوده‌اند. اگر کسی خروجی علمی دارد، تحت تأثیر عوامل متعددی از خانواده و جامعه بوده است. مادر و پدرم بسیار به کارهای علمی ما را تشویق می‌کردند، برادرم هم در زمینه‌های دانشگاهی فعالیت‌های برجسته‌ای داشتند و همراه با خواهرانم مشوقم بودند. در کل، خانواده‌ی ما به‌شدت دوستدار علم هستند. مدارس خوبی هم درس خواندم؛ از این نظر که محیط آموزشی مطلوبی داشتند. دبستان و راهنمایی در مدرسه‌ی صفاری بودم و بعد به دبیرستان شریعتی و شهدای ده رفتم.

طوری می‌شود که حتماً باید به گروه‌های پژوهشی ارزش بدهیم.

■ **جامعه چه‌قدر مشکلاتی که دارد را به صاحب‌نظران ارجاع می‌دهد؟ منظورم بخش صنعت، خدمات، کشاورزی، معدن، بهداشت و آموزش و پرورش و ... است. چه‌قدر این رویکرد را دنبال می‌کنند؟**

من عضوموسس مرکز مدل‌سازی سلامت و عضوموسس قطب علمی مدل‌سازی و محاسبات هستم و شاهد آن بوده‌ام که همکاری بین علوم پزشکی و رشته‌های ریاضی حتی قبل از شیوع کرونا وجود داشته است.

■ **اهدای جوایز علمی به استادان و سرآمدان علوم از جمله ریاضی چه تأثیری می‌تواند داشته باشد؟**

جوایز علمی علاوه بر اینکه خود فرد دریافت‌کننده را تشویق می‌کند، می‌تواند عاملی باشد تا دیگران هم توجه به موضوعات علمی داشته باشند.

■ **ارزیابی شما از جایگاه و ارزش جایزه افصلی‌پور چیست؟**

کاری که زنده‌یاد مهندس افصلی‌پور برای کرمان انجام دادند بسیار ارزشمند است و همین که نام ایشان بر جایزه گذاشته شده، ارزش و اعتبار خاصی به دریافت‌کننده‌ی جایزه می‌دهد.

■ **اگر نکته‌ی دیگری هست بفرمایید.**

وضعیت طوری شده که وقتی دانشجویان امروز ریاضیات در دانشگاه شهید باهنر کرمان را با گذشته مقایسه می‌کنم می‌بینم شور و شوق خیلی بیش‌تری دارند و در مقایسه با زمانی که خودم دانشجوی بودم، این تفاوت کاملاً محسوس است. بنابراین، اگر در این زمینه‌ها سرمایه‌گذاری بیش‌تری شود مطمئناً سرعت پیشرفت علم در ایران خیلی بیش‌تر از وضعیت حاضر خواهد شد. دانشجویانی که در مقطع دکترا داشتیم، از لحاظ بهره‌ی هوشی کاملاً متفاوت بودند. از دانشجوی معمولی تا کسی که مدال نقره‌ی جهانی کسب کرده، داشته‌ام؛ این افراد اما وقتی زمینه‌ی کاری فراهم می‌شود، به یک شکل عمل می‌کنند و کارهای خوبی را انجام می‌دهند. به نظر بنده، سرمایه‌گذاری روی جوانان نتایج بسیارخوبی خواهد داشت و موجب پیشرفت کل کشور در سطح جهانی می‌شود.

در حال حاضر، رویکرد به انجام کارهای گروهی علمی است. اگر زمانی بزرگانی چون ختیا در بسیاری از زمینه‌های علمی تسلط داشتند، امروزه چون چنین چیزی امکان‌پذیر نیست از این‌رو به‌صورت گروهی کارهای علمی را انجام می‌دهند. در رشته‌ی ریاضیات نیز در حال حاضر این امکان وجود ندارد که یک نفر بر همه‌ی شاخه‌های آن مسلط باشد و آن‌قدر سرعت پیشرفت علم زیاد است که در زمینه‌های تخصصی هم اگر فردی کمی کوتاهی کند، خیلی زود از پیشرفت‌های دنیا عقب می‌ماند. در مجموع، من فکر می‌کنم دیگر ارزش‌گذاری علم‌ها مثل گذشته مطرح نیست و موضوع وحدت علوم مطرح است و حتی در بسیاری از پژوهش‌های علم پزشکی نیز می‌بینیم که یک ریاضیدان حضور دارد. حضور ریاضیدانان در مدل‌های مربوط به شیوع بیماری‌ها بسیار نمود دارد.

■ **اگر بخواهیم جایگاه ریاضیات ایران را با دنیا مقایسه کنیم؛ چه نتایجی حاصل می‌شود؟**

هم‌اکنون، بسیاری از ریاضیدانانی که در ایران فعالیت دارند، با متخصصانی در سطح جهان کارهای مشترک را پیش می‌برند و آن رویکرد گروهی که عرض کردم، مطرح است. ریاضیدانان برجسته‌ای هم در ایران داریم که در دنیا سرآمد هستند.

■ **شما که سال‌هاست در این حوزه کوشش می‌کنید، چه چالش‌هایی بر سر راه توسعه‌ی ریاضیات می‌بینید؟**

چالش اساسی به نظر بنده این است که رویکرد ارزش‌گذاری شاخه‌های مختلف علمی را به سمت کارهای گروهی هدایت کنیم. در ریاضیات هم این‌طور به نظر می‌رسد که متخصصان باید خود را با این وضعیت جدید تطبیق بدهند. روحیه‌ی ریاضیدانان این است که به‌تنهایی کارهایی را انجام دهند ولی برای پیشرفت جهان و ایران بهتر است به این سمت برویم که کار گروهی انجام دهیم و مسائلی که به‌روز هستند را حل کنیم.

■ **کدام نهاد باید این کار را انجام دهد؟ دانشگاه؟**

بله. خوشبختانه با مباحثی که در دانشگاه مطرح است و با حمایت‌هایی که از کارهای گروهی صورت می‌گیرد، داریم به این سمت می‌رویم و در آینده، شرایط

معلمان و دبیرانی که داشتیم بسیار دلسوز بودند و همیشه ما را به انجام کارهای مهم علمی تشویق می‌کردند.

■ **چه شد ریاضی را انتخاب کردید؟**

در ابتدا بسیار به فیزیک علاقه‌مند بودم. سال ۶۳ در دانشگاه، در همین رشته پذیرفته شدم. استاد ریاضی ما خیلی خوب و دقیق بودند و همین، باعث شد من تغییر رشته به سمت ریاضی داشته باشم.

■ **ایشان شما را تشویق کرد؟**

همه‌ی دانشجویان را به ریاضیات تشویق می‌کردند. الان هم استادان خوب ریاضیات، همین روش را دارند و خودم دانشجویان زیادی داشتم که ابراز علاقه برای تغییر رشته به سمت ریاضی کردند. فکر می‌کنم تأثیر ریاضیات و چگونگی بیان آن است.

■ **استادتان که بودند؟**

آقای سید محمود طالبیان از استادان بزرگوار هستند که زمان دانشجویی ما کارشناسی ارشد ریاضیات را داشتند. از مدرسان خیلی خوب بودند که مدتی است بازنشسته شدند.

■ **آقای دکتر، جایگاه ریاضی را در بین سایر علوم چه‌طور ارزیابی می‌کنید؟**

در گذشته، تأکید زیادی بر علوم پایه می‌شد ولی امروزه تمایل به وحدت علوم پیدا شده و گرایش به کارهای گروهی زیاد شده است. در بسیاری از پیشرفت‌های علمی، می‌بینیم جمعی ریاضیدان و فیزیکدان و مهندس حضور دارند. رشته‌های علمی هر کدام براساس نیاز ایجاد شده‌اند اما همه باید هماهنگ پیش روند تا بتوان اقدامات برجسته‌ای برای کشور و جهان انجام داد.

■ **این ارزش‌گذاری شما به نظر می‌رسد از سر تواضع بود، برخی اصرار دارند ریاضیات مادر همه‌ی علوم است. تا چه اندازه این را تأیید می‌کنید؟**

این دیدگاه در گذشته وجود داشت و به‌طور تجربی هم این شرایط وجود داشت ولی اخیراً وضعیت به گونه‌ای شده که اکثر مسائلی که به ریاضیات وارد می‌شود از سایر علوم گرفته می‌شود و در واقع، پیشرفت‌های سایر علوم باعث می‌شود که ریاضیدانان نیز به همان سمت بروند و کارهای جدید انجام دهند.

دکتر محمدعلی یعقوبی رئیس دانشکده ریاضی و کامپیوتر:

همواره جزو دانشگاه‌هایی بودیم که رتبه‌های خیلی خوبی کسب کردیم

ریاضی و آمار دارند. این‌ها همه، جایگاه رشته‌های ریاضی را نشان می‌دهد و نیاز است بیش‌تر مورد توجه قرار گیرند.

■ این اهمیت آیا در جامعه هم احساس می‌شود؟ در گرایش دانش‌آموزان به این رشته در دبیرستان و کنکور یا در بخش‌های صنعت و کشاورزی و معادن و دیگر بخش‌های اقتصادی، به این جایگاه توجهی می‌شود؟

نه تنها به ریاضیات بلکه به رشته‌های علوم پایه، توجهی که نیاز است وجود ندارد و نسبت به گذشته کمتر شده است. دلایل مختلفی وجود دارد که یک دلیل آن، گسترش بخش‌های مختلفی در حوزه‌های فنی و مهندسی، پزشکی و ... است که باعث شده گرایش به سمت

دروس ریاضی را ارائه می‌دهد. رشته‌های فنی و مهندسی، علوم پایه، اقتصاد و مدیریت شدیداً به ریاضیات وابسته هستند و حتی در نیم‌سال اول ورود دانشجویان به دانشگاه نیاز است دروس ریاضی را بگذرانند تا وارد دروس تخصصی رشته‌های خود شوند. حتی دانشکده هنر و معماری هم در برخی رشته‌های خود، دروس ریاضی را دارند. از طرفی دیگر، در حال حاضر، در دنیا، رشته‌های جدیدی مثل علوم داده، هوش مصنوعی و یادگیری ماشین مطرح هستند که پایه آنها بر ریاضی، آمار و علوم کامپیوتر استوار است؛ سه رشته از رشته‌های اصلی دانشکده ریاضی و کامپیوتر، ریاضی، آمار و علوم کامپیوتر است. امروزه در هر سازمانی، بحث داده‌ها و پردازش و تحلیل آن‌ها وجود دارد که وابستگی شدیدی به

در میان علوم دارد و در زندگی ما چه اهمیتی دارد؟

همیشه شنیدیم که ریاضیات مادر علوم است و این، یک واقعیت است. خودم رشته‌ام ریاضی کاربردی است و به دلیل اینکه با رشته‌های مختلفی در ارتباط بوده‌ام این جایگاه را خیلی خوب درک می‌نمایم. در هر رشته‌ای، مباحث وقتی می‌خواهد شکل بگیرد، به نمادها، روابط و معادلات ریاضی نیاز است تا تئوری را پایه‌ریزی کنند و براساس آن معادلات و روابط، مدل‌سازی، تحلیل، پیش‌بینی و یا تصمیم‌گیری صورت گیرد. ریاضیات در همه‌ی علوم نقش بسیار بی‌بدیلی دارد؛ به‌طور مصداقی می‌توانم بگویم که دانشکده ریاضی در تمام دانشکده‌های دانشگاه جامعی مثل شهید باهنر کرمان،

دکتر محمدعلی یعقوبی رئیس دانشکده ریاضی و کامپیوتر می‌گوید: «سالی که دانشجویان ما مدال طلا گرفتند با دانشجویان دانشگاه صنعتی شریف رقابت داشتند. همچنین مدال‌های نقره و برنز هم کسب شد. چندین دوره نیز، دانشجویان ما به مسابقات جهانی اعزام و مدال‌های نقره و برنز جهانی را کسب کردند؛ موقعیتی که به‌راحتی هر دانشجویی نمی‌تواند آن را کسب نماید. این‌ها نشان‌دهنده پتانسیلی است که در دانشکده وجود دارد». برای آشنایی بیشتر با جایگاه و مسائل دانشکده ریاضی و کامپیوتر دانشگاه شهید باهنر گفت‌وگوی ما را با دکتر یعقوبی بخوانید.

■ آقای دکتر یعقوبی ابتدا بفرمایید که ریاضیات چه جایگاهی

در این خصوص لازم به ذکر است در بسیاری از دانشگاههای کشور فارغالتحصیلان این دانشکده به عنوان هیات علمی مشغول به فعالیت هستند.

■ **به جز قدمت دانشکده و چهره‌های شاخصی که اشاره کردید، کیفیت آموزش‌ها در این دانشکده نسبت به دیگر دانشگاه‌های کشور چگونه است؟**

عملکردی که همکاران ما از خود نشان دادند باعث شد بخش ریاضی در سال ۷۴ به دانشکده تبدیل و سه بخش ریاضی، آمار و علوم کامپیوتر شکل بگیرند و در ادامه‌ی این روند رو به رشد، در سال ۹۲ نیز، تعداد بخش‌ها به پنج بخش، آمار، آموزش ریاضی، ریاضی کاربردی، ریاضی محض و علوم کامپیوتر ارتقا پیدا کرد. همکارانی که در این سالیان در دانشکده فعالیت داشتند بسیار چهره‌های شاخصی نه تنها در سطح کشور بلکه خیلی از آنان در سطح بین‌المللی نیز شناخته شده هستند. در سالیان گذشته، وقتی موضوع قطب‌های علمی مطرح بود، در کشور دو قطب علمی بهینه‌سازی و جبر خطی، و قطب ریاضیات فازی به دانشگاه شهید باهنر کرمان و دانشکده ریاضی و کامپیوتر تعلق گرفته بود. ضمن اینکه در سطح دانشجویی هم، در رقابت‌های کشوری از جمله مسابقات انجمن ریاضی ایران، مسابقات انجمن آمار ایران، مسابقات برنامه نویسی غرب آسیا و غیره همواره جزو دانشگاه‌هایی بودیم که رتبه‌های خیلی خوبی کسب کردیم؛ در سالیان اخیر در شته ریاضی مدال طلا نیز داشتیم. سالی که دانشجویان ما مدال طلا گرفتند با دانشجویان دانشگاه صنعتی شریف رقابت کرده بودند. مدال‌های نقره و برنز هم در این رقابت کسب شدند. چندین دوره نیز، دانشجویان ما به مسابقات جهانی اعزام و مدال‌های نقره و برنز جهانی را کسب کردند؛ موقعیتی که به راحتی هر دانشجویی نمی‌تواند آن را کسب نماید. این‌ها همه نشان‌دهنده‌ی پتانسیلی است

برخی از این همکاران ارجمند با وجود اینکه به افتخار بازنشستگی نائل شده‌اند همچنان دلسوزانه فعالیت‌های دانشکده را دنبال می‌کنند و رهنمودهای آنان موجب پیشرفت دانشکده است. بعلاوه، به تدریج، همکاران دیگری نیز به اعضای هیات علمی دانشکده اضافه شده‌اند که فعالیت‌های موثر و موفقیت‌آمیزی در دانشگاه و کشور داشته‌اند و آن‌ها هم در ارتقای جایگاه دانشکده موثر بوده‌اند. طبیعتاً فعالیت‌های دانشجویی در دوره‌های مختلف و نقش و تاثیرگذاری آنها در دانشگاه شهید باهنر و سایر دانشگاه‌های کشور و حتی خارج از کشور هم باعث این جایگاه شده است.

از همان شروع فعالیت دانشگاه شهید باهنر کرمان، بخش ریاضی از سال ۱۳۵۴ فعالیت خود را آغاز نموده است و به دلیل نیازی که دیگر رشته‌ها به رشته‌ی ریاضی داشته‌اند، از همان ابتدا همکاری زیادی بین بخش ریاضی و سایر بخش‌های دانشگاه شکل گرفته است. پیشکسوتان و بنیانگذاران بخش ریاضی که بسیاری از آنها هنوز هم در حال همکاری با دانشگاه هستند؛ همگی افراد شناخته شده و مشهوری در رشته‌ی ریاضیات بوده‌اند و با عشق و خلوص نیست خاصی بخش ریاضی را پایه‌گذاری کرده‌اند و فعالیت‌های آن را به شکل مطلوبی ارتقا و توسعه داده‌اند.

این رشته‌ها خیلی پیش‌تر شود. در چند سال اخیر، درصد خیلی بالایی از دانش آموزان گرایش به سمت رشته‌های علوم تجربی پیدا کرده‌اند و رشته‌های ریاضی و علوم پایه کمتر مورد توجه قرار می‌گیرند. بی‌توجهی به رشته‌های علوم پایه که زیربنای دیگر رشته‌ها هستند؛ در آینده‌ی کشور می‌تواند تأثیرات منفی بگذارد.

■ **دلیل این کم‌رغبتی، به بازار کار فارغ‌التحصیلان ارتباط دارد؟**

یکی از دلایل اصلی، بازار کار است. علاوه بر این، رشد بی‌برنامه‌ی دانشگاه‌ها به‌ویژه غیرانتفاعی که بیش‌تر توجه آنها به سمت رشته‌های غیرعلوم پایه است را در سال‌های اخیر شاهد بوده ایم. لذا گرایش به سمت رشته‌های علوم پایه کم‌تر شده است. یکی از بازارهای مهم کار برای رشته‌های علوم پایه در آموزش و پرورش بوده است که در چند سال اخیر وزارت آموزش و پرورش، دانشگاه فرهنگیان را تاسیس کرده است و نکته‌ی منفی اینجاست که استخدام رسمی را فقط از طریق این دانشگاه لحاظ کرده‌اند در حالی که پتانسیل علمی دانشگاه نوین‌پایه‌ی مثل فرهنگیان به اندازه‌ی دانشگاه‌های با سابقه و دارای اعتباری مثل دانشگاه شهید باهنر نیست. در همه‌ی استان‌ها، توان دانشگاه‌های مادر در استخدام‌های آموزش و پرورش نادیده گرفته شده است و در این وضعیت، هم انگیزه‌ی دانشجویانی که در حال حاضر در حال تحصیل در این رشته‌ها هستند کم شده و هم، ورودی‌های سال‌های آینده ترجیح می‌دهند به دانشگاه فرهنگیان بروند که آینده‌ی شغلی‌شان تضمین شده باشد. تبعات این نگاه تبعیض‌آمیز به رشته‌های علوم پایه در آینده نشان داده خواهد شد.

■ **هر زمان صحبت از دانشگاه شهید باهنر می‌شود، به اهمیت رشته‌ی ریاضی و دانشکده ریاضی و کامپیوتر نیز اشاره می‌شود. این شهرت از کجاست؟**

ریاضیات رفتید؟ آیا از انتخابی که داشتید رضایت دارید؟

علاقه‌مندی من به رشته ریاضی، به دوران دبیرستان برمی‌گردد. در حالی که خانواده بیش‌تر تمایل داشتند سراغ رشته‌های پزشکی بروم اما من رشته ریاضی را انتخاب کردم. در دوران راهنمایی معلم ریاضی ما خیلی با دانش‌آموزان صمیمی بود و ریاضی را با بیانی شیرین و دوستانه درس می‌داد و در کنار درس، عشق معلمی را به ما منتقل می‌کرد. من جذب عشق معلم به ریاضی و در ادامه، خود ریاضی شدم و همین باعث شد رشته ریاضی را در دبیرستان و دانشگاه ادامه بدهم. خانواده هم وقتی توجه و علاقه‌ام به ریاضی را می‌دیدند، محدودیتی برایم ایجاد نکردند و راه را باز کردند تا به سمت علاقه‌ام پیش بروم. در کنکور هم، با وجود اینکه انتخاب‌های زیادی داشتم، جزو پنج، شش رشته‌ی اول، ریاضی را انتخاب کردم. من ورودی سال ۷۳ دانشگاه شهید باهنر کرمان هستم و تمام دوره‌ها را در همین دانشگاه سپری کردم و چون در رشته ریاضی کاربردی تحصیل کردم؛ این فرصت برایم بوده تا با برخی رشته‌های دیگر هم ارتباطات علمی و پژوهشی و حتی تدریس داشته باشم. من شاخه‌ی تحقیق در عملیات را دنبال کردم که بسیاری مباحث کاربردی را تحت پوشش قرار می‌دهد و جایگاه ریاضیات برایم زمانی والاتر می‌شود که تاثیر و نقش آن را در دیگر رشته‌ها می‌بینم و خیلی خوشحالم که این رشته را ادامه داده‌ام.

■ اگر صحبت دیگری دارید بفرمایید.

همه‌ی ما آرزو داریم نه فقط خودمان بلکه کشور هم پیشرفت کند و جامعه‌ای پویا و پیشرو در همه‌ی حوزه‌ها داشته باشیم؛ به جایگاه علوم پایه اشاراتی داشتیم؛ حدود دو سال قبل نیز، مقام معظم رهبری به نقش این علوم اشاره کردند و از مسئولان خواستند تا به آن توجه بیش‌تر داشته باشند. امیدوارم مسئولان توجه‌ی بیش‌تری به این رشته‌ها داشته باشند تا بتوانیم نیروهای توانمندی را تربیت کنیم تا در کشور در همه‌ی حوزه‌ها افتخارآفرینی داشته باشند.

رشته-گرایشهای جدید اقدام شده که ریاضی مالی، بیوانفورماتیک، علوم داده، محاسبات نرم و هوش مصنوعی از جمله‌ی آنها است؛ اما اگر این رشته‌ها بخواهند موفق باشند و دانشجویان انگیزه‌ی بیش‌تری داشته باشند، نیازمندیم ارتباط بیش‌تری با جامعه و صنعت برقرار کنیم. از لحاظ علمی این پتانسیل در دانشکده ریاضی و کامپیوتر وجود دارد اما اگر نتوانیم این ارتباط را برقرار کنیم اهدافمان به خوبی تحقق پیدا نمی‌کنند. در مجموع، برقراری ارتباط با بخش‌های مختلف جامعه و صنعت یکی از چالش‌های جدی ما است. برخی واحدهای صنعتی در استان آن‌طور که نیاز است با دانشگاه ارتباط برقرار نکرده‌اند.

■ این عدم گرایش، نسبت به دانشگاه شهید باهنر است یا به‌طور کلی، صنعت برای حل مسائل خود با دانشگاه‌های ایران ارتباط نمی‌گیرد؟

شاید بتوان گفت در همه‌ی بخش‌ها این شرایط وجود دارد که صنعت کمتر کارها و مسائل خود را به دانشگاه ارجاع می‌دهد. اما هر زمان که مراجعه کرده‌اند، نتایج خوبی دریافت نموده‌اند. در همان بخش کوچکی که جامعه یا صنعت می‌خواهد مسائل خود را به دانشگاه واگذار کند هم، نگاه‌شان بیش‌تر به سمت دانشگاه‌های بزرگ‌تر است و کم‌تر دانشگاه شهید باهنر کرمان را انتخاب می‌نمایند. هرچند طی سال‌های اخیر، حوزه‌ی پژوهشی دانشگاه و معاون محترم پژوهشی دانشگاه تلاش‌های زیادی انجام داده‌اند تا ارتباط بین صنعت و دانشگاه برقرار شود و خوشبختانه، وضعیت بهتر شده است اما هنوز به جایگاهی که این ارتباط براساس روایی مطلوب و تعریف شده برقرار شود، نرسیده‌ایم. بنابراین، هم دانشگاه باید بیش‌تر تلاش کند و هم صنعت باید پذیرا باشد تا این ارتباط را برقرار کند. در نهایت، این ارتباط برای هر دو طرف، مزایایی دارد. چنانچه این چالش را بتوانیم کم‌تر کنیم، برای رشته‌هایی مثل رشته‌ی های دانشکده ریاضی و کامپیوتر نیز خیلی مفید خواهد بود.

■ آقای دکتر، لطفاً بفرمایید که خود شما به چه دلیل سراغ رشته‌ی

کنند. بنده زمانی خودم دانشجو بودم و هم اکنون نیز که عضو هیات علمی هستم؛ می‌بینم که جایزه‌ی افضل‌پور، شور و شوق فراوانی را در دانشجویان ایجاد می‌کند. وقتی جایزه به پیشکسوتان اعطا می‌شود باعث غرور و خوشحالی در دانشجویان و اعضای هیات علمی می‌گردد و در دیگران، انگیزه ایجاد می‌کند که اگر در مسیر دانش و پژوهش و تحقیقات گام بردارند می‌توانند به جایگاه‌های رفیعی دست یابند و مورد عنایت هم قرار گیرند. یکی از افتخارات دانشکده ریاضی و کامپیوتر این است که از همکاران دانشکده جناب آقای دکتر مهدی رجبعلی پور، جناب آقای دکتر ماشاله ماشین‌چی، جناب آقای دکتر محمود محسنی مقدم و جناب آقای دکتر حسین محبی به ترتیب در دومین دوره، هفتمین دوره، نهمین دوره و دوازدهمین دوره جایزه افضل‌پور این جایزه را دریافت کرده‌اند. همچنین امسال در پانزدهمین دوره جایزه افضل‌پور جناب آقای دکتر محمدرضا مولایی استاد برجسته دانشکده ریاضی و کامپیوتر افتخار دریافت این جایزه را دارند. خود حضور این پنج استاد برجسته دانشکده در بین منتخبین جایزه افضل‌پور دلیلی بر جایگاه و پتانسیل دانشکده ریاضی و کامپیوتر در دانشگاه است.

■ به‌جز بازار کار که اشاره کردید، چه چالش‌های دیگری را به‌عنوان رئیس دانشکده شناسایی کرده‌اید؟

در حال حاضر، در دوره‌ی کارشناسی، رشته‌ی ریاضیات و کاربردها با ۱۶۷ دانشجو، آمار و کاربردها با ۱۹۹ و علوم کامپیوتر با ۲۵۲ دانشجو فعال هستند و در مجموع، در دوره کارشناسی، ۶۱۸ نفر دانشجو فعالیت دارند. در دوره کارشناسی ارشد نیز، گرایش‌های متعددی در دانشکده داریم که ۱۴۳ دانشجو در آن دوره مشغول تحصیل هستند. در دوره دکتری نیز ۵۹ دانشجو مشغول به تحقیق و پژوهش هستند. با توجه به این آماری که اشاره شد و به دنبال یکی از چالش‌های اصلی که کاهش گرایش به سمت رشته‌های علوم پایه و ریاضی است؛ سعی شده تا جذابیت‌هایی ایجاد گردد، در این راستا، در دوره کارشناسی ارشد نسبت به گشایش

که در دانشکده وجود دارد. در کنار این مباحث علمی، یکی از دلایل دیگری که باعث شهرت دانشکده ریاضی دانشگاه باهنر شده؛ برگزاری کنفرانس‌ها و همایش‌های متعدد است. انجمن ریاضی ایران از سال ۱۳۴۹ شروع به برگزاری کنفرانس‌های سالانه نموده و دانشگاه شهید باهنر تاکنون میزبان سه دوره این کنفرانس‌ها بوده است. جالب است امسال که جایزه‌ی افضل‌پور به دو تن از استادان شاخص رشته‌ی ریاضی اعطا می‌شود، در شهریورماه نیز ما برگزارکننده‌ی پنجاه‌ودومین کنفرانس ریاضی ایران خواهیم بود. این برنامه‌ها می‌تواند بازگوکننده‌ی توان علمی دانشگاه به کشور باشد. در کنفرانس‌های پیشین که دانشگاه شهید باهنر میزبان بود، برگزارکنندگان به خوبی توانستند دانشکده و توان آن را به کشور معرفی نمایند که تاثیرات مثبت فراوانی داشته است. علاوه بر این، کنفرانس‌ها و سمینارهای دیگری در رشته‌های آمار، ریاضی کاربردی و آموزش ریاضی نیز برگزار شده که نقش خیلی موثری در شناساندن جایگاه دانشکده ریاضی و کامپیوتر داشته است.

■ به موفقیت‌ها و جایزه‌ها اشاره کردید. جایزه‌ها یکی از عواملی هستند که رشته و افراد شاخص آن را به دیگران معرفی و ایجاد رغبت و انگیزه می‌کنند. قرار است امسال چهاردهمین دوره‌ی جایزه افضل‌پور برگزار شود. ارزیابی شما از این جایزه که امسال به دو تن از ریاضیدانان تعلق می‌گیرد چیست؟

چه در مباحث علمی و حتی غیرعلمی تشویق افراد، علاوه بر افزایش انگیزه‌ی آنان می‌تواند باعث ترغیب افرادی که شاهد آن رویداد هستند، نیز شود. از این رو، از بنیان‌گذاران این جایزه باید تقدیر کرد. ضمن اینکه در این جایزه، انتخاب افراد براساس معیارها و ملاک‌های سخت علمی صورت می‌گیرد و کمیته انتخاب‌کننده، با دقت خاصی شرایط را بررسی می‌کنند تا افرادی که همه‌ی معیارها را داشته باشند برگزیده شوند و همین باعث شده که افراد شاخصی در حوزه‌های مختلفی این جایزه را دریافت

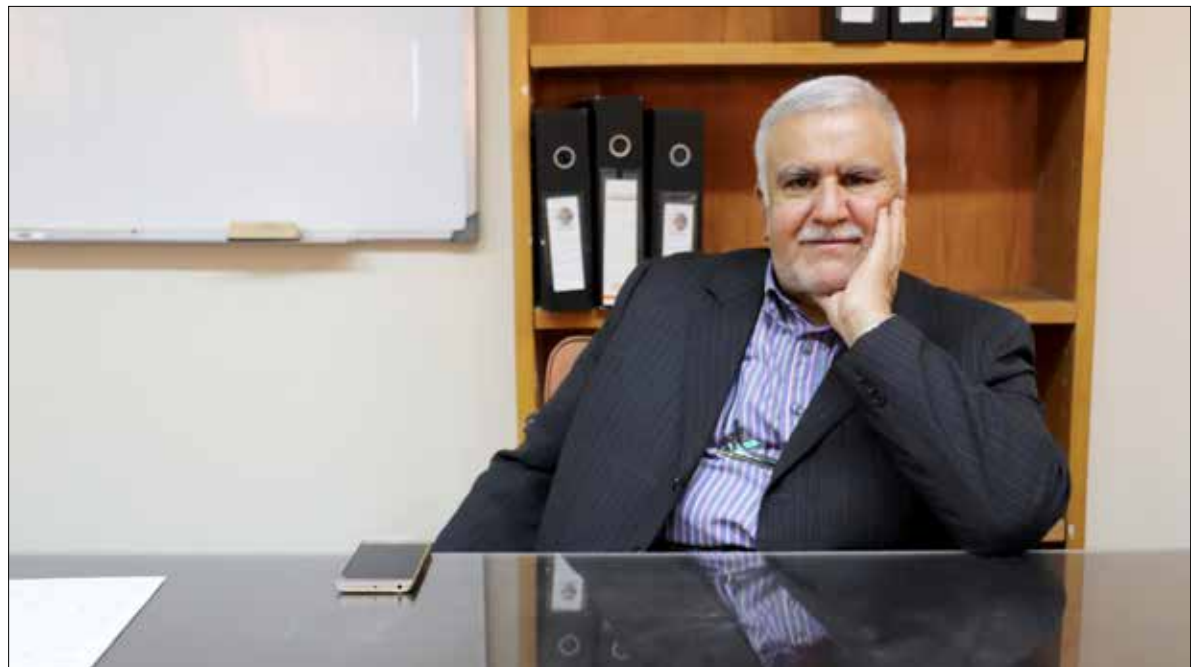

دکتر فدایی، رئیس بخش آموزش ریاضی دانشکده ریاضی و کامپیوتر مطرح کرد

تشریح تاریخچهی دانشکده ریاضی و کامپیوتر دانشگاه شهید باهنر کرمان

آیین نامه‌ی جایزه افصلی پور نیاز به بازنگری دارد

زبان انگلیسی مجوز پذیرش دانشجو داده شد و به دانشجویان اعلام گردید که بر مبنای علاقه خود انتخاب رشته نمایند. تعداد زیادی از دانشجویان پذیرفته شده، رشته‌های مدیریت امور اداری و بازرگانی را انتخاب کردند، و با تقاضای بقیه یک کلاس شیمی و یک کلاس زبان انگلیسی هم تشکیل شد. متقاضی برای رشته‌های ریاضی و فیزیک زیاد نبود؛ و فقط یک کلاس ۹ نفره برای فیزیک تشکیل گردید. بنابراین در دانشگاه کرمان در مهرماه ۵۴ علاوه بر رشته‌های مدیریت، رشته‌های زبان انگلیسی و شیمی و فیزیک دایر شد. ولی رشته‌ی ریاضی شکل نگرفت. البته از شهریور ۱۳۵۴ گروه آموزشی (بخش) ریاضی نیز تاسیس گردید و تعدادی از فارغ‌التحصیلان جوان دوره‌ی فوق لیسانس که علاقه‌مندانی پرشور و فعال و عاشق به نتیجه رسیدن نیت خیر مرحوم افصلی پور بودند استخدام گردیدند و با اراده‌ای قوی در بخش ریاضی مشغول به فعالیت شدند. یکی از اساتید پرتلاش مدرسه عالی امور اداری و بازرگانی نیز به این جمع اضافه شد. پس، در سال اول در بخش ریاضی دانشجوی رشته‌ی ریاضی نداشتیم ولی این بخش از سال ۵۵ به‌طور مستقل با پذیرش ۴۰ نفر دانشجوی ریاضی در دوره کارشناسی اقدام به تربیت نیروی انسانی متخصص در این رشته کرد. تا بهمن‌ماه ۵۷ که انقلاب اسلامی شکل گرفت، این بخش به همان ترتیب با ۱۲ نفر عضو هیات علمی و کارشناس آموزشی به کار خود ادامه داد. البته ۳ نفر غیرایرانی (پاکستانی و هندی) نیز در بخش ریاضی مشغول به فعالیت بودند.

■ بعد از پیروزی انقلاب چه تغییراتی ایجاد شد؟

فعالیت آموزشی بخش ادامه داشت تا بهار سال ۱۳۵۹ که انقلاب فرهنگی رخ داد و دانشگاه‌ها تعطیل شد و استادان به دیگر کارهای علمی از جمله تدوین کتاب و مقالات و ... پرداختند. از مهرماه سال ۶۲ مجدداً فعالیت‌های آموزشی دانشگاه شکل گرفت و از همین سال بود که اسم دانشگاه از «دانشگاه کرمان» به «دانشگاه شهید باهنر کرمان» تغییر کرد.

■ آن زمان کلاس‌های دانشگاه در کدام ساختمان برپا می‌شد؟

در سال ۵۵ که کلاس‌ها در ساختمان مدیریت دایر بود اما تقریباً از اوایل سال ۵۷ بود که یک بلوک در محل فعلی دانشگاه، ساخته شد و تعدادی از کلاس‌ها در آن برگزار می‌گردید و کم‌کم مرکز مدیریت هم به دانشکده پزشکی تبدیل شد.

■ بعد از سال ۶۲ که دانشگاه‌ها فعال شد، بخش ریاضی دانشگاه کرمان چه شرایطی پیدا کرد؟

تعدادی از دانشجویان اولین دوره یعنی سال ۵۵ در سال ۶۳ در دوره کارشناسی فارغ‌التحصیل شدند. با توجه به شرایطی که بر دانشگاه‌ها حاکم بود و پیگیری دانشجویان که نقشی گسترده در کمک به اجرای برنامه‌های دانشگاه داشتند،

بازرگانی برای دوره‌ی کاردانی یا همان فوق دیپلم تدارک دیده شده بود که ساختمان آن در ابتدا انتهای خیابان شهاب بود. بعد، خانه‌ی مرحوم امام جمعه سابق کرمان در انتهای خیابان شهدا (زریسف)، سه‌راهی مدیریت فعلی را موسسان مدرسه عالی مدیریت امور اداری و بازرگانی خریداری و بازسازی کردند و دانشجویان به آنجا منتقل شدند. این ساختمان اکنون در اختیار دانشگاه علوم پزشکی قرار دارد. آن مکان، از جمله حمام بزرگی داشت که بازسازی شد و به عنوان کتابخانه مورد استفاده قرار گرفت. همچنین، ساختمان‌های دو طبقه‌ای داشت که بخش اداری در آن دایر شده بود، کلاس‌ها و آزمایشگاه و آمفی‌تئاتر هم در ساختمان‌های جدیدالاحداث دیگری فعال بودند. دفتر مرکزی دانشگاه اما در محلی در ابتدای خیابان شهدا (زریسف)، روبه‌روی نمایندگی ایران‌خودروی فعلی دایر بود که سپس، در سال ۶۲ دفتر مرکزی دانشگاه آزاد و بعد در سال‌های ۷۲، ۷۳ دفتر مرکز مدیریت دولتی شد.

■ تا اینجا، دانشگاهی به نام کرمان تاسیس شد؟

بله و مدرسه عالی مدیریت امور اداری و بازرگانی در آن ادغام شد. از مهرماه سال ۵۴ حدود ۱۵۰ دانشجو وارد آن شدند. اما شرایط طوری بود که در سال اول، خود دانشجویان باید بعد از پذیرش در دانشگاه انتخاب رشته کنند. رشته‌های دایر در مدرسه عالی مدیریت؛ شامل مدیریت امور اداری و مدیریت امور بازرگانی بودند. به دانشگاه کرمان در رشته‌های فیزیک، شیمی، ریاضی و

مجوز تاسیس دانشگاه در کرمان شدند و سپس مجوز تاسیس دانشکده علوم در سال تحصیلی ۵۳ - ۵۴ و دانشکده فنی در سال تحصیلی ۵۴ - ۵۵ صادر شد. اما آغاز فعالیت هر دو دانشکده اما به یک سال بعد موکول گردید یعنی دانشکده علوم مهرماه سال ۵۴ و دانشکده فنی سال ۵۶ فعالیت خود را آغاز کردند.

مجوز شکل‌گیری دانشگاه کرمان را آقای فتح‌الله معتمدی استاندار وقت کرمان به‌عنوان نماینده موسس دانشگاه به شماره ۱۰۳۴۷ مورخ ۱۸ مردادماه ۵۱ از وزارت علوم دریافت کردند. موسساتی که از آن نام بردم تحت نظارت وزارت علوم اداره می‌شدند و همین‌جا یادآور می‌شوم که وزارت آموزش و پرورش هم موسساتی از جمله دانشسرای راهنمایی تحصیلی را دایر کرده بود. در سال ۵۴ که قرار بر شکل‌گیری دانشگاه بود، دانشسرای عالی فنی تربیت دبیری به نام آرشام نیز در کرمان تاسیس شد. از مهرماه ۵۴ با توجه به دریافت مجوز تاسیس دانشگاه کرمان توسط مرحوم افصلی پور، مدرسه عالی مدیریت امور اداری و بازرگانی هم در این دانشگاه ادغام گردید و اولین دوره از دانشجویان این دانشگاه در مهرماه ۱۳۵۴ مشغول به تحصیل شدند و بعد از انقلاب اسلامی، مجتمع آموزش عالی آرشام به مجتمع آموزش عالی حنیف نژاد تغییر نام داد و بعد از انقلاب فرهنگی در دانشگاه کرمان ادغام شد.

■ مکان دانشگاه کرمان که هنوز آماده نبود.

مدرسه عالی مدیریت امور اداری و

دکتر محمدرضا فدایی رئیس بخش آموزش ریاضی دانشکده ریاضی و کامپیوتر می‌گوید: «آیین‌نامه‌ی فعلی برای برگزاری جایزه باید مقداری مورد تجدیدنظر قرار گیرد و افرادی به‌عنوان همراهان مهندس افصلی پور معرفی شوند که یا جایگاه ارتقای آموزش عالی کشور را مدنظر داشتند یا از دانش‌آموختگان همین دانشگاه و در واقع فرزندان مرحوم افصلی پور هستند». وی در این گفت‌وگو به علاوه بر تشریح تاریخچه‌ی کوتاهی از پیدایش دانشکده ریاضی و کامپیوتر بر ضرورت بازنگری در آیین‌نامه‌ی جایزه‌ی افصلی پور هم تأکید کرد. چکیده‌ی این گفت‌وگو را در ادامه بخوانید.

■ آقای دکتر فدایی لطفاً تاریخچه‌ای از تاسیس دانشکده ریاضی و کامپیوتر بفرمایید.

با سپاس به درگاه الهی و با درود به روان پاک مرحوم مهندس افصلی پور بنیان‌گذار دانشگاه در کرمان و یار وفادارشان، سرکارخانم فاخره صبا، دانشگاه شهیدباهنر در کرمان توسط زنده‌یاد افصلی پور؛ پس از تاسیس مدرسه عالی پرستاری رازی در سال ۱۳۴۱ خورشیدی و همچنین مدرسه عالی مدیریت امور اداری و بازرگانی در سال ۱۳۴۹ خورشیدی بود که توسط تنی چند از استادان از جمله آقایان دکتر ابوطالب مهندس و دکتر عیسی ضیاءبراهیمی تاسیس گردید.

آقای مهندس افصلی پور از سال ۱۳۴۹ قصد تاسیس دانشگاه در کرمان داشتند و تا سال ۱۳۵۱ مطالعات مقدماتی آن انجام و در تابستان همان سال موفق به اخذ

دادید؟ از این انتخاب رضایت دارید؟

من دانش آموز رشته‌ی ریاضی دبیرستان شاهپور سابق، دکتر شریعتی کنونی بودم و سال ۵۵ جزو اولین ورودی‌های بخش ریاضی وارد دانشگاه کرمان شدم. قبل از اینکه دانشجو شوم با مدرسه عالی امور اداری و بازرگانی کرمان آشنا بودم چون دوستانی که از ما بزرگ‌تر بودند، آنجا درس می‌خواندند. از آنجا که علاقه‌ای نداشتم از کرمان خارج بشوم، دوره‌ی کارشناسی را در این دانشگاه خواندم. در بهمن‌ماه ۶۳ در دوره کارشناسی فارغ‌التحصیل و به‌عنوان اولین ورودی‌های کارشناسی ارشد پذیرفته شدم و ادامه تحصیل دادم. به‌دلیل نیاز وزارت آموزش و پرورش که بسیار در تنگای نیروی انسانی بود، به آنجا پیوستم و مسئولیت‌هایی داشتم. در سال ۶۹ مجدداً به دانشگاه برگشتم و مسئولیت معاونت مالی اداری دانشگاه را عهده‌دار شدم. در سال ۷۴ با وجود اینکه بورسیه‌ی خارج داشتم، تصمیم گرفتم در کرمان ادامه تحصیل دهم و این اتفاق هم افتاد. همواره شاگرد خداوند بوده‌ام و از تمام اساتید بزرگوارم در دوران تحصیل به نیکی یاد می‌کنم.

نکته‌ای هست که بخواهید اضافه کنید.

اول اینکه علاقه‌مندم به خادمین آموزش عالی و آموزش کشور ادای احترام کنم. زیربنای جامعه‌ی ما، آموزش است و اگر آن را حذف کنیم، مطمئناً جایگاهی برای حضور در جامعه به‌عنوان انسانی معنادار نمی‌توانیم داشته باشیم. درباره‌ی جایزه‌ی افضل‌پور هم موضوعی مدنظر دارم؛ اولاً از تمامی دست‌اندرکاران و برگزارکنندگان و بانیان این اقدام ارزنده تشکر می‌کنم، که طبیعتاً همواره نیت خیر و ارتقاء سطح فرهنگی و آموزشی جامعه مدنظرشان می‌باشد. ثانیاً وقتی مرحوم مهندس افضل‌پور در قید حیات بودند بارها خدمت‌شان رسیدم. دو نکته‌ی برجسته در وجود ایشان بود؛ یکی اینکه نمونه‌ی بارزی از انسانی نیکوکار و عاشق ارتقای آموزش و فرهنگ بودند و دیگر اینکه معتقد بودند که همواره باید جایگاه آموزشی دانشجویان مناسب باشد؛ لذا بر کیفیت در هر اقدامی تاکید می‌کردند حتی در فضای کالبدی دانشگاه هم این موضوع را مدنظر داشتند. به نظر بنده، آیین‌نامه‌ی فعلی برای برگزاری این جایزه باید مقداری مورد تجدیدنظر قرار گیرد و افرادی به‌عنوان همراهان مهندس افضل‌پور معرفی شوند که یا جایگاه ارتقای آموزش عالی کشور را مدنظر داشتند یا از دانشگاهیان و دانش‌آموختگان همین دانشگاه و در واقع فرزندان مرحوم افضل‌پور هستند تا موجب انگیزه دیگران شود. وگرنه معرفی فردی که با سخت‌گیری کامل، شش، هفت درجه را گرفته ولی شناخت عمومی در کرمان نسبت به ایشان وجود ندارد، به‌عنوان برگزیده‌ی جایزه، انگیزه‌ای برای مردم کرمان و دانشگاهیان کرمان ایجاد نمی‌کند.

امکانات مورد نیاز بخش‌ها مدنظر بود که در سال‌های ۹۰ تا ۹۲ انجام شد. برگزاری سی‌ونهمین کنفرانس ریاضی ایران در شهریورماه ۸۷ اقدام ارزنده‌ای در این دانشکده بود. در تمامی این دوران، آماده‌سازی دانشجویان برای شرکت در مسابقات دانشجویی از کارهای مهمی بود که دانشکده ریاضی و کامپیوتر انجام داده است و در نهایت، در شهریورماه سال ۹۵ برگزارکننده‌ی سیزدهمین کنفرانس آمار ایران بود. بعد از کنفرانس سی‌ونهم پیشنهاد شد پنجاه‌ودومین کنفرانس ریاضی هم در کرمان برگزار شود که شهریورماه امسال محقق می‌شود. بنابراین میزبان کنفرانس‌های ۱۳، ۱۴، ۱۵ و ۱۶ که همه مضرری از ۱۳ هستند دانشکده ریاضی و کامپیوتر می‌باشد.

لطفاً در معرفی بیش‌تر بخش آموزش ریاضی که جنابعالی ریاست آن را برعهده دارید، توضیحاتی ارائه بفرمایید.

از سال ۸۲ دوره‌ی کارشناسی ارشد آموزش ریاضی در بخش ریاضی شکل گرفت و دومین دانشگاه کشور بعد از شهید بهشتی تهران بودیم که این دوره را برگزار کردیم. بخش آموزش ریاضی با هدف تربیت نیروی انسانی با دوره‌ی تحصیلات تکمیلی، شکل گرفت. در رشته‌ی تخصصی آموزش ریاضی، اولین گروه آموزشی در دانشکده ریاضی و کامپیوتر کرمان فعال شد و به جز دانشگاه شهید باهنر کرمان، بخش آموزش ریاضی به‌طور مستقل در چارت‌های سازمانی هیچ دانشگاهی نداریم.

سیر تکوینی دانشکده ریاضی را به‌خوبی شرح دادید. آیا برنامه‌ی دیگری برای توسعه‌ی فعالیت‌های آموزشی ریاضیات وجود دارد؟

بنده از سال ۸۰ تا ۸۲ رئیس بخش ریاضی بودم و پس از آن زمان تا سال ۸۴ معاون دانشکده ریاضی و کامپیوتر و بعد از آن تا فروردین ۹۷ رئیس دانشکده بودم؛ لذا در جریان روند کار این بخش هستم و اهداف و موانعی که پیش رو وجود دارد را تا حد زیادی می‌شناسم که امیدوارم موانع برطرف و این اهداف عملیاتی شود. از جمله‌ی آن، استقلال آموزشی دانشکده است که اعضای هیأت علمی این توان را دارند که خودشان رشته‌ها و برنامه‌های درسی و شیوه‌های آموزشی را تدارک ببینند. در همین دوران کرونا، یکی از دانشکده‌های موفق ما همین دانشکده ریاضی و کامپیوتر بود. با وجود اینکه آموزش‌های آن به‌صورت مجازی می‌باشند که چندان کار ساده‌ای نیست ولی با تمام توان، این اقدام انجام و رضایت نسبی برای دانشجویان و مسئولان فراهم شد. البته مشکلاتی نیز وجود دارد که امیدواریم به بهترین شکل برطرف شود.

اشاره‌ای به مسئولیت‌هایتان کردید. چه شد شما در رشته‌ی ریاضی تحصیل کردید و آن را ادامه

ساختمانی دانشکده آغاز شد و حدود شش هزار مترمربع زیربنا در دو بلوک مجزا اما به هم پیوسته به ساختمان قبلی مرکز پژوهش‌های ماهانی افزوده شد و بخش‌های آمار و علوم کامپیوتر از سال ۱۳۹۰ در این دو بلوک مستقر شدند. ساختمان جدید، وسیع‌تر بود و در هر بخش، کارگاه‌های آموزشی رایانه‌ای جداگانه تدارک دیده شد. یک کارگاه رایانه برای دانشجویان این دانشکده و یک کارگاه رایانه‌ای عمومی هم برای دیگر دانشجویان دانشگاه فعال شد. در سال ۹۲، با تصویب هیأت امنای دانشگاه، بخش ریاضی به سه بخش مستقل ریاضی-محض، ریاضی-کاربردی و آموزش ریاضی منفک گردید. بخش‌های آمار و علوم کامپیوتر هم از قبل تشکیل شده بود و با این پنج بخش، دانشکده به فعالیت خود ادامه داد که تاکنون نیز ادامه داشته است.

مهم‌ترین اقداماتی که این دانشکده تاکنون انجام داده است را چه می‌دانید؟

اقدامات و فعالیت‌های شاخص بخش ریاضی قبل از تأسیس دانشکده متعدد است که به‌طور خلاصه مواردی را ذکر می‌کنم. یکی اینکه در زمان جنگ که دانشگاه‌ها تعطیل بودند، به همت بخش ریاضی سیزدهمین کنفرانس ریاضی ایران در سال ۶۱ برگزار شد.

دوم اینکه دوره‌های تحصیلات تکمیلی را در سال ۶۳ برای کارشناسی ارشد و سال ۶۷ برای دوره‌ی دکترا راه‌اندازی کردند. سوم اینکه مرکز تحقیقاتی پژوهش‌های ماهانی را در سال ۶۸ فعال کردند. در سال ۷۳ شرایط لازم را برای تشکیل دانشکده ریاضی و کامپیوتر فراهم گردید و همچنین بخش ریاضی مقدمات برگزاری بیست‌وششمین دوره‌ی کنفرانس ریاضی ایران در سال ۷۴ را مهیا و آن را به‌خوبی برگزار کرد. بعد از برگزاری کنفرانس، دانشکده ریاضی و کامپیوتر هم شکل گرفت. که اقدامات مهم آن عبارتند از: پیگیری و اقدام برای توسعه و گسترش رشته‌ها و گرایش‌های مختلف در دوره‌های کارشناسی ارشد و دکترا در تمامی بخش‌های دانشکده همچنین، توسعه‌ی کالبدی دانشکده از جمله این اقدامات است که از سال ۸۴ تا ۹۰ چهار هزار مترمربع آن، به ۱۰ هزار مترمربع تبدیل شد. در سال ۸۱ به زنده‌یاد آقای دکتر پرویز شهریاری، درجه‌ی دکترای افتخاری اعطا شد. ایشان از آموزش‌گران به‌نام ریاضی کشور و از سرآمدان آموزش ریاضی و اهل کرمان بودند. براساس آیین‌نامه‌ی تصویبی وزارت علوم وقت، دانشگاه شهید باهنر کرمان این جایگاه را داشت که به ایشان این درجه را اعطا کند؛ این نکته را در نظر داشته باشید که اعطای این درجه به افراد از سوی دانشگاه‌های ایران بسیار محدود است. و اعطای درجه دکترا افتخاری ریاضی برای اولین بار در ایران انجام شد.

بعد از توسعه‌ی فضای کالبدی، تأمین

همچنین، با اعلام آمادگی هیأت علمی بخش ریاضی، در همین سال، مجوز تأسیس دوره‌ی کارشناسی ارشد در گرایش جبر و آنالیز و هندسه به بخش ریاضی داده شد و اولین دوره‌ی کارشناسی ارشد ریاضی در بهمن سال ۶۳ شکل گرفت. پس از آن، در سال ۶۷ مجوز راه‌اندازی دوره‌ی دکترا را به بخش ریاضی دادند که اولین دانشجوی دکترا، در سال ۶۹ فارغ‌التحصیل شد و این روند ادامه یافت. در سال‌های بعد، دومین و سومین دانشجوی دوره‌ی دکترا ریاضی کشور هم از همین بخش فارغ‌التحصیل شدند.

بخش ریاضی از چه زمانی تبدیل به دانشکده شد؟

این بخش ابتدا از نظر سازمانی تحت پوشش دانشکده علوم فعالیت می‌کرد. اعضای هیأت علمی این بخش در سال ۶۶ و در جریان برگزاری سمینار جبر بود که از نخست‌وزیر وقت تقاضای مجوز راه‌اندازی یک مرکز پژوهش ریاضی را داشتند که متعاقب آن، پژوهشکده خوارزمی وابسته به دانشکده علوم تأسیس شد. در اردیبهشت‌ماه سال ۷۰ اما براساس مصوبه‌ی شورای مدیریت دانشگاه، نام مرکز پژوهش خوارزمی به «ماهانی» تغییر کرد چرا که به اسم خوارزمی در کشور موسسات آموزشی بیش‌تری بود، در عین حال، استدلال این بود که عیسی ماهانی یکی از دانشمندان ریاضی برجسته‌ی ایران، اهل کرمان بوده است. در نیمه‌ی دوم سال ۷۳ بخش ریاضی تقاضای تأسیس دانشکده ریاضی و کامپیوتر را مطرح کرد. مراحل قانونی طی شد، در دی‌ماه همان سال، شورای گسترش، با ایجاد این دانشکده موافقت کرد که مصوبه‌ی مربوطه، در اسفندماه به دانشگاه ابلاغ گردید و از ابتدای سال ۷۴ پس از افتتاح ساختمان مرکز پژوهش ریاضی ماهانی؛ دانشکده ریاضی و کامپیوتر متشکل از سه گروه آموزشی ریاضی، آمار و علوم کامپیوتر شروع به کار کرد. در پایان همین سال، شورای گسترش آموزش عالی کشور مصوبه‌ای داد تا مرکز پژوهش ماهانی از دانشکده علوم منفک و به دانشکده ریاضی ملحق شود که تا سال ۹۲ به همین شکل فعالیت مرکز پژوهش ادامه داشت بعد از آن زیر نظر مستقیم معاونت پژوهشی دانشگاه قرار گرفت.

رشته‌های آمار و ریاضی و علوم کامپیوتر از چه زمانی در دانشکده ریاضی تجمیع شدند؟

همان‌طور که اشاره کردم دانشکده ریاضی و کامپیوتر در ساختمان احداثی مرکز پژوهش ماهانی تشکیل شد. البته ساختمان اداری و فقط بخش ریاضی و کلاس‌ها در این محل بود ولی بخش آمار و علوم کامپیوتر در ساختمان دانشکده علوم فعالیت می‌کردند. در سال ۸۲ توافقاتی بین سازمان برنامه و بودجه و دانشگاه به عمل آمد که کنگ احداث دانشکده ریاضی و کامپیوتر به زمین زده شود. این اتفاق افتاد و نیمه‌ی دوم سال ۸۳ فعالیت‌های

دکتر سید محمد مهدی حسینی، رئیس بخش ریاضیات کاربردی دانشگاه شهید باهنر کرمان:

ریاضیات در ارتباط بین صنعت و دانشگاه ایفای نقش کند

جایزه افصلی‌پور ارج نهادن به تلاش جامعه علمی است

در آن حلقه‌ها حضور یابند.

در حوزه پژوهش هم شاید یکی از بخش‌های پیشرو در دانشگاه باشیم که پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و رساله‌های دکترای ما به‌صورت مشترک تعریف می‌شود و از اساتید راهنما و مشاور دانشکده‌های مختلف کمک می‌گیریم. بنابراین، علاوه بر دانش بنیادی که دانشجویان از لحاظ تئوریک پیدا می‌کنند، در بخش پژوهش هم، این قابلیت را می‌یابند که با ورودشان به آن حلقه، زبانی مشترک با دیگر رشته‌ها پیدا کنند. ما برای اینکه بتوانیم با انجام کار تیمی به نیازهای جامعه پاسخگو باشیم نیاز داریم به زبان مشترکی با سایر متخصصان برسیم.

این توانمندی‌ها موجب می‌شود علاوه بر اینکه دانشجویان قابلیت یابند که به پروژه‌های تقاضامحور صنعت پاسخ دهند، زمینه‌ای برای اشتغال آنان نیز ایجاد می‌شود. درباره‌ی ارتباط با دیگر رشته‌ها یک نمونه عرض کنم: آقای دکتر محمدرضا مولایی که برگزیده‌ی شایسته‌ی جایزه‌ی افصلی‌پور هستند، در دوره‌ی کارشناسی ارشد ریاضی کاربردی، گرایش معادلات دیفرانسیل و سیستم‌های دینامیکی، هم در خصوص ارائه‌ی درس و هم راهنمایی پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد از توانمندی‌های ایشان استفاده کرده‌ایم. یعنی علاوه بر استفاده از توان داخل بخش ریاضی کاربردی، از توان بیرونی نیز بهره گرفته‌ایم.

■ **به قابلیت‌های دانشکده در بخش‌های آموزش و پژوهش اشاره کردید. درباره‌ی دانشکده ریاضی دانشگاه باهنر همواره قضاوت‌های مثبتی وجود دارد. بفرمایید بخش ریاضی کاربردی و این دانشکده در کشور چه جایگاهی دارد؟**

واقعیت امر این است که مجموعه‌ی دانشکده ریاضی و کامپیوتر دانشگاه شهید باهنر کرمان از قابلیت‌های بسیار بالایی در کشور برخوردار است. از جمله بخش ریاضی کاربردی، ۱۴ عضو هیات علمی دارد که چهار نفر استادتمام، چهار نفر دانشیار و شش نفر هم در مرتبه‌ی استادیاری هستند. علاوه بر دوره‌های کارشناسی ارشد که عرض کردم، در مقطع دکترا نیز در دو گرایش آنالیز عددی و تحقیق عملیات دانشجو می‌پذیریم. این تنوع گرایش‌ها نشان می‌دهد که این بخش قابلیت‌ی ویژه دارد و یکی از نقاط برجسته‌ی بخش ریاضی کاربردی دانشگاه شهید باهنر کرمان این است که همکاران با تخصص‌های متنوع کاربردی گرد هم آمده‌اند. ما در بخش ریاضی کاربردی، تخصص‌هایی از جمله حل عددی معادلات دیفرانسیل و انتگرال،

پاسخگویی مطلوب به مسائل می‌شود. به همین دلیل، ما به‌دنبال کسب نقش موثر ریاضیات در این حلقه‌ی پیوسته هستیم.

■ **این حلقه الان در ارتباط با صنعت، کشاورزی، خدمات و معدن وجود دارد؟**

در حوزه‌ی آموزش، در بخش ریاضی کاربردی در دوره‌ی کارشناسی ارشد، گرایش‌های آنالیز عددی، بهینه‌سازی، ریاضیات مالی، رمز و کد، معادلات دیفرانسیل و سیستم‌های دینامیکی را داریم. امسال در رشته‌ی بیوانفورماتیک که بین‌رشته‌ای است، دانشجو گرفتیم و پیگیریم تا مجوز ارشد رشته‌ی ریاضی کاربردی گرایش علوم داده را نیز اخذ کنیم و در مراحل پایانی کار هستیم. در واقع، در بخش آموزش، هم به رشته‌های کلاسیک توجه کردیم و هم بین‌رشته‌ای.

درکل در حوزه‌ی تحصیلات تکمیلی که دو حوزه‌ی آموزش و پژوهش را دارد اقداماتی انجام داده‌ایم؛ شاید بتوانیم تمام دروس و پایان‌نامه‌ی دانشجویان را در بخش ریاضی کاربردی انجام دهیم ولی سیاست ما این است که به‌صورت مشارکتی آن را انجام دهیم و با دانشکده‌های مختلفی در ارتباط هستیم. بنابراین، در گام اول بحث آموزش را با استفاده از خردجمعی و تخصص‌ها انجام می‌دهیم تا دانشجویان از این قابلیت برخوردار شوند که بتوانند

را داشته باشند که اولاً نیازهای صنعت را خوب درک کرده و سپس بتوانند به آن پاسخ دهند. بر طبق این سیاست‌گذاری بوده که دانشجویان ما بعضاً توان بالایی در انجام کارهای بین‌رشته‌ای و پاسخگویی به پروژه‌های تقاضامحوری که صنعت به دانشگاه ارائه می‌کند دارند.

■ **این برنامه‌ریزی برای ارتباط دانشکده ریاضی با دیگر بخش‌های دانشگاه، تحت کنترل مدیران این بخش‌هاست. اما آنجا که مربوط به رفع نیازهای جامعه است برنامه‌ریزی در اختیار شما نیست. چه‌طور این ارتباط را با بخش‌های مختلف جامعه برقرار می‌کنید؟**

نکته‌ی مهمی اشاره کردید؛ نمی‌توانیم یک‌بعدی به این موضوع نگاه کنیم. اگر بخواهیم صرفاً به‌عنوان دانشکده ریاضی و بخش ریاضی کاربردی به سمت پاسخگویی به نیاز صنعت برویم، بخش محدودی را می‌توانیم تحت پوشش قرار دهیم ولی وقتی به عنوان کار تیمی به آن نگاه می‌کنیم، مجموعه‌ای از دانش‌ها را کنار هم می‌بینیم تا هر کدام نقش خود را ایفا کنند. در واقع ما باید توجه داشته باشیم که در جریان پاسخگویی به نیاز صنعت، تک‌بعدی نگاه نکنیم. صنعت ما آن قدر پیشرفت کرده و چون با مسائل ترکیبی مواجهیم، نگاه تک‌بعدی مانع

دکتر سید محمد مهدی حسینی، رئیس بخش ریاضیات کاربردی دانشگاه شهید باهنر کرمان در باره‌ی رابطه‌ی صنعت و دانشگاه می‌گوید: «اگر بخواهیم صرفاً به‌عنوان دانشکده ریاضی و بخش ریاضی کاربردی به سمت پاسخگویی به نیاز صنعت برویم، بخش محدودی را می‌توانیم تحت پوشش قرار دهیم ولی وقتی به عنوان کار تیمی به آن نگاه می‌کنیم، مجموعه‌ای از دانش‌ها را کنار هم می‌بینیم تا هر کدام نقش خود را ایفا کنند». وی اگرچه جایگاه ریاضیات را با اهمیت می‌داند اما می‌گوید: «در جریان پاسخگویی به نیاز صنعت، تک‌بعدی نگاه نکنیم. صنعت ما آن قدر پیشرفت کرده و چون با مسائل ترکیبی مواجهیم، نگاه تک‌بعدی مانع پاسخگویی مطلوب به مسائل می‌شود. به همین دلیل، ما به‌دنبال کسب نقش موثر ریاضیات در این حلقه‌ی پیوسته هستیم».

گفت‌وگوی ما را با دکتر سید محمد مهدی حسینی در ادامه بخوانید.

■ **آقای دکتر، گفته می‌شود رشته‌ی ریاضی در میان علوم، جایگاه ویژه‌ای دارد. نظر شما در این باره چیست؟**

یکی از دغدغه‌های جدی ما در کشور ایجاد ارتباط بین صنعت و دانشگاه است و به نظر می‌رسد ریاضیات بتواند نقش مهمی در ایجاد این ارتباط ایفا کند، به‌ویژه از منظر ریاضیات کاربردی که به موضوع نگاه می‌کنیم؛ در بسیاری رشته‌های فنی و علوم و حتی فراتر از آن، ریاضیات نقش محوری و تاثیرگذاری دارد. اینکه بگویم محتوای برخی رشته‌های مهندسی پیشرو ما، ارتباط نزدیکی با ریاضیات دارد موضوع دور از ذهنی نیست. همچنین، ریاضیات نقش کلیدی در جوابگویی به صنعت می‌تواند داشته باشد و به همین منظور، ما در بخش ریاضیات کاربردی، برای اینکه بتوانیم نقشی موثر در این زمینه داشته باشیم، اولاً سعی کردیم ارتباط مناسبی در خود دانشگاه در دوره‌های کارشناسی ارشد و دکترا بین بخش ریاضی کاربردی و دیگر دانشکده‌ها داشته باشیم. دوره‌های کارشناسی ارشد که در حوزه‌ی ریاضیات کاربردی برگزار می‌کنیم، علاوه بر بخش‌های مختلف دانشکده ریاضی و کامپیوتر، با دانشکده‌های فنی و مهندسی، علوم، فیزیک، کشاورزی و مدیریت و چه استاد چه از لحاظ دروس مشترک و چه استاد راهنمای دانشجویان ارشد و دکترا ارتباط تنگاتنگ داریم. بنابراین، گام اول را بر این اساس برداشتیم که زبان مشترکی بین بخش ریاضی کاربردی و سایر رشته‌ها ایجاد کنیم تا دانشجویان ما این قابلیت

باشد، از خواندن ریاضی لذت می‌بریم و به شیرینی‌ها و موفقیت‌ها نیز می‌رسیم. هم از لحاظ علمی و هم شخصیتی و اخلاقی با استادانی در دانشگاه باهنر بودیم که ما را به ادامه‌ی مسیر مصمم‌تر کرد. بنده بعد از گذراندن دوره کارشناسی در دانشگاه شهید باهنر، کارشناسی ارشد و دکترا را در دانشگاه تربیت مدرس تهران گذراندم. از آن جایی که در دانشگاه تربیت مدرس تعهد استخدامی می‌دادیم، ۱۴ سال در دانشگاه یزد بودم و خاطرات بسیار خوبی هم از همکاران دانشکده ریاضی یزد دارم. طی این دورانی که در یزد بودم، مراتب دانشیاری و استادی تمام می‌را گذراندم و همان‌جا بود که احساس کردم ریاضی کاربردی انتخاب خوبی بوده و در واقع، وقتی مشغول به کار شدم بیش‌تر از آن لذت می‌بردم. در سال ۹۴ افتخار پیدا کردم به دانشگاه شهید باهنر بیایم و در خدمت همکاران این دانشکده باشم.

■ اگر مطلبی مدنظر تان هست که در سؤالات مطرح نشده، بفرمایید.

تمام تلاش ما این است که به سمت رشته‌های بین‌رشته‌ای برویم تا پاسخگوی نیاز جامعه باشیم، همچنین پیگیر هستیم تا زمینه‌ی اشتغال دانشجویان ریاضیات را فراهم کنیم و این احساس مسئولیت را داریم که از تحصیلی که داشتند بهره‌مند شوند. کمالینکه در گرایش‌های مختلف توانسته‌ایم این کار را به پیش ببریم و امیدواریم در حوزه‌ی ارتباط با صنعت که یکی از آرزوهای ماست بتوانیم در حد توان و شعاع تاثیرگذاری خودمان اقدامات گسترده‌تری را انجام دهیم. در پایان بر خود لازم می‌دانم که از همه همکاران محترم دانشکده ریاضی و کامپیوتر به ویژه از جناب آقای دکتر محمد علی یعقوبی ریاست محترم دانشکده و از جناب آقای دکتر عباس سالمی ریاست محترم مرکز پژوهشی ریاضی ماهانی که نقش بسیار تاثیر گذاری در تبیین و تحقق اهداف بخش ریاضی کاربردی داشته اند صمیمانه تشکر نمایم. همچنین از جنابعالی نیز سپاسگزارم و برایتان آرزوی موفقیت روزافزون را دارم.

ارزش و اهمیت است و الگوسازی از این افراد در جامعه و کشور بسیار می‌تواند مفید باشد. نام این جایزه قابل تأمل و ارزشمند است و خیلی خوشحالم که امسال به دو نفر از دانشمندان مهم ما در رشته‌ی ریاضی کشور اختصاص یافته و خوشحالم که یکی از برگزیدگان، جناب آقای دکتر محمد رضا مولایی همکار بسیار عزیز و گرانقدر ما در دانشکده ریاضی و کامپیوتر است. این انتخاب برای ما بسیار باعث مباهات است. جناب آقای دکتر محمودیان نیز، از افراد برجسته و خوشنام و بسیار تاثیرگذار در حوزه‌ی ریاضیات کشور هستند. برای هر دو بزرگوار آرزوی موفقیت و تندرستی دارم.

■ آقای دکتر، خود شما چه شد که به سمت ریاضیات رفتید؟ آیا از انتخابی که داشتید، رضایت دارید؟ چه کسانی بر شما تاثیر داشته‌اند؟

در دوره‌ی متوسطه، در هنرستان بودم که دروس ریاضی محدودی داشت و به همین دلیل، نگرش خاصی نسبت به ریاضیات نداشتیم. منتها در کلاس‌های یک معلم که در سال سوم دبیرستان با عشق و علاقه‌ی ویژه‌ای درس ریاضی را ارائه می‌داد، به ریاضیات علاقه‌مند شدم و جزو نمرات برتر درس ریاضی در کلاس سوم و چهارم هنرستان شدم. وقتی نتایج اولیه‌ی کنکور آمد، برای انتخاب رشته با مشاوره‌ی یکی از دبیران بسیار خوب در هنرستان، رشته‌ی ریاضی را در دانشگاه باهنر انتخاب کردم. در مقطع کارشناسی، سختکوشی و خسته نشدن از تلاش را در دانشگاه یاد گرفتم و محیط دانشکده ریاضی از لحاظ علمی به گونه‌ای بود که بر سر سفره‌ای نشسته بودیم که هرچه اراده می‌کردیم وجود داشت و هیچ کمبودی احساس نکردیم. در کنار این، اخلاق و منش استادان من را به ریاضیات علاقه‌مندتر کرد؛ به گونه‌ای که آرزو می‌کردم کاش روزی من هم مثل این اساتید بشوم. درس خواندن در ریاضیات ساده نیست و نیاز به زحمت و شب‌بیداری و گذشتن از تفریحات دارد ولی وقتی در کنار آن انگیزه و علاقه

باشد و در واقع، خروجی آن ما را در حوزه فناوری بطور موثر تقویت نماید. این نیاز در تمام اسناد بالادستی کشور وجود دارد و کمتر کسی هست که اعتقاد نداشته باشد که دانشگاه‌ها باید به سمتی بروند تا به ارتقای سطح فناوری کشور کمک کنند. این اتفاق اگرچه در حال رخ دادن است، ولی برای اینکه جهش در آن ایجاد و تاثیر روزانه‌ی آن برای مردم لمس شود، نیازمند یک سیاست‌گذاری هماهنگ تر بالادستی هستیم و صرفاً برنامه‌ریزی توسط یک بخش، دانشکده و حتی دانشگاه نمی‌تواند به این نیاز پاسخ دهد. این هدف را در اسناد بالادستی داریم ولی راهکار رسیدن به آن مشخص نشده است و به‌دلیل تعدد دستگاه‌هایی که می‌توانند تاثیرگذار باشند، وظایف دائما بین آن‌ها چرخ می‌خورد و هرکدام گاهی می‌گویند وظیفه‌ی من نیست، وظیفه‌ی دیگری است. بنابراین، به عزم و اراده‌ای جدی برای حل این چالش‌ها نیاز است.

■ شما حتما موافقید که اهدای جوایز می‌تواند در دانشجویان و اساتید انگیزه ایجاد کند. چه ارزیابی‌ای از جایزه‌ی افصلی پور و جایگاه آن دارید و اینکه امسال قرار است به دو نفر از فعالان رشته‌ی ریاضی اهدا شود را چه‌طور می‌بینید؟

جوایز علمی مشوق‌های خوبی برای جامعه‌ی علمی هستند. گاهی ارج نهادن یا دیده شدن یک تلاش می‌تواند محرکی قوی برای این افراد باشد و از این منظر، جوایز نقش جدی در ارج نهادن به زحمات افراد و دیده شدن تلاش‌های آنان دارد و نشاط و انگیزه‌ی وسیعی در جامعه‌ی علمی کشور ایجاد می‌کند. فارغ از اینکه جایزه‌ی افصلی پور به چه رشته‌ای تعلق می‌گیرد، همین که وجود دارد بسیار ارزشمند است. به‌طور خاص، جایزه‌ی افصلی پور ذهن ما را به شخصیت بلند و ارزشمند ایشان و همسر محترمشان متوجه می‌کند که کاری بسیار ماندگار در تاریخ معاصر ایران انجام دادند. تلاش آن‌ها برای بنیان‌گذاری دانشگاه شهید باهنر کرمان بسیار حائز

جبر خطی عددی، بهینه‌سازی و کنترل بهینه، ریاضیات مالی، بیوانفورماتیک، علوم داده و یادگیری ماشین را داریم، وقتی این مجموعه تخصص‌ها در کنار هم قرار می‌گیرند قابلیت بسیار بالایی به آن بخش می‌دهد و از این منظر می‌توانم بگویم شاید از مجموعه‌های کم‌نظیر در سطح دانشگاه‌های ایران باشد. در مجموع، بخش ریاضی کاربردی دانشگاه شهید باهنر، از لحاظ گرد هم آمدن تخصص‌های مختلف در کنار هم و سیاست‌گذاری‌های عمل کرده که نقش فعال و موثری در ارتباط با صنعت و پاسخ به نیازهای صنعت داشته باشد و از این منظر نیز، جایگاه بسیار خوبی در سطح دانشگاه‌های ایران داریم.

■ درباره‌ی محتوای بخش ریاضی کاربردی و جایگاه رشته‌ی ریاضی، توضیحاتی دارید. لطفا درباره‌ی نقش آموزشی این بخش، بفرمایید؟

درباره‌ی ترکیب اعضای هیات علمی و گرایش‌های مقاطع کارشناسی ارشد و دکترا عرض کردم. می‌توان گفت بخش ریاضی کاربردی در واقع تحصیلات تکمیلی محور است. در کنار این موارد، بخش در حوزه‌ی آموزش دروس پایه‌ی ریاضی کاربردی در سطح دانشگاه نیز فعالیت موثری دارد؛ هم در دوره‌ی کارشناسی و هم در دوره‌ی کارشناسی ارشد و دکترا. در هر سال به‌طور متوسط بیش از ۱۵۰۰ نفر از دانشجویان سراسر دانشگاه در کلاس‌های دروس پایه ارائه شده توسط این بخش حاضر می‌شوند.

■ لطفا یک جمع‌بندی هم از چالش‌های دانشگاه داشته باشید. به نظر می‌رسد کرونا تاثیرات گسترده‌ای بر آموزش عالی گذاشته است، همین‌طور است؟

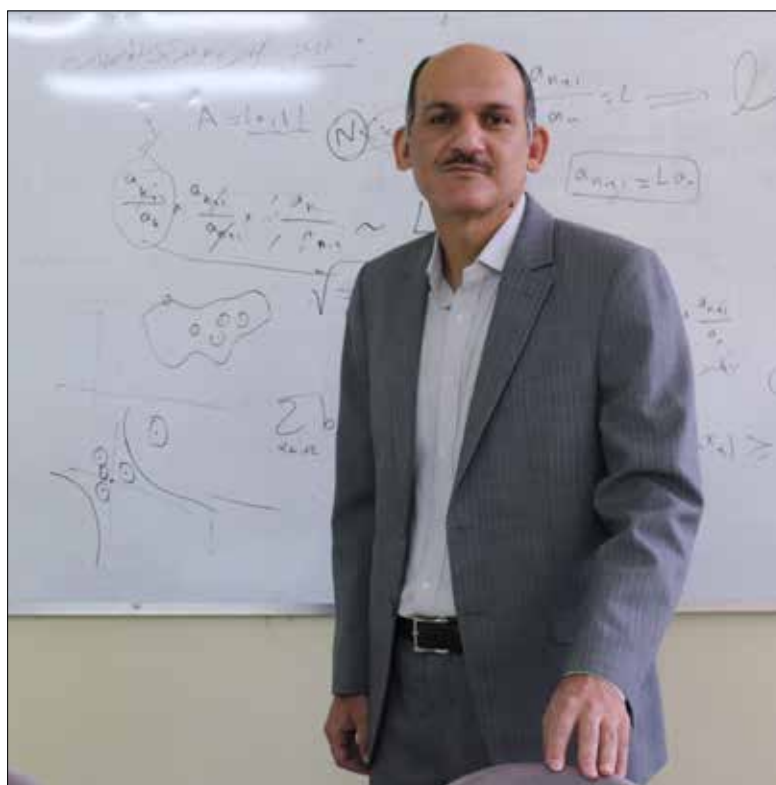
کرونا تاثیر کلی بر تمام ابعاد جامعه داشته که دانشگاه‌ها هم بی‌تاثیر نبودند. به آموزش مجازی که به‌دلیل کرونا پیش آمد، از دو منظر می‌توان نگاه کرد: یکی اینکه تجربه‌ی کافی برای مواجه شدن با این سطح از آموزش مجازی را نداشتیم. در گذشته به‌صورت محدود، در برخی رشته‌ها و دروس آموزش مجازی داشتیم ولی اینکه یک‌باره با این وسعت از آموزش مواجه شویم، مقداری غافلگیرکننده بود. اینکه استادان و دانشجویان به این سیستم وارد شوند و بتوانند کار آموزشی را پیش ببرند، در ابتدای پاندمی، چالشی ویژه برای ما بود. جا دارد همین‌جا از همکارانم در دانشگاه و بخش ریاضی کاربردی تشکر ویژه داشته باشم. به ظاهر شاید تدریس مجازی را سهل‌تر از حضوری بدانند اما واقعیت این است که اگر بخواهیم مسئولانه با آن روبه‌رو شویم، آموزش مجازی، چندین برابر وقت و انرژی می‌گیرد. اما در این مدت، با همفکری و تلاش سعی شد چالش‌ها تا حدودی حل شود ولی هنوز نیازهایی وجود دارد؛ از جمله اینکه دانشگاه‌ها از لحاظ زیرساختی و اینترنت باید حمایت شوند. همچنین، نیاز داریم دانشگاه‌های ما فناورمحور

دکتر مومنائی، رئیس بخش ریاضی محض دانشکده ریاضی و کامپیوتر:

هیچ جای جهان خالی از ریاضیات نیست

دکتر مومنائی، رئیس بخش ریاضی محض دانشکده ریاضی و کامپیوتر می‌گوید: «یکی از نقاط ضعف کشور ما این است که ارتباط بخش علمی با بخش‌های بیرون دانشگاه برقرار نشده است. در حالی که در کشورهای پیشرفته این موضوع بسیار جدی گرفته شده است.» وی در همین حال تاکید می‌کند: «بخشی از مشکل این است که شرکت‌ها و صنایع و نهادها نمی‌دانند مشکلاتی که دارند را متخصصان رشته‌ی ما می‌توانند حل کنند.» گفت‌وگوی ما را با دکتر مومنائی در ادامه بخوانید.

■ **لطفا نظراتان درباره‌ی اهمیت رشته‌ی ریاضی و جایگاه این رشته در بین سایر علوم را بفرمایید.**

ریاضی از رشته‌های قدیمی علوم پایه است که اساس بسیاری از رشته‌های فنی‌مهندسی و فیزیک را تشکیل می‌دهد. اساس رشته‌هایی از جمله مهندسی مخابرات، به‌شدت به ریاضی بستگی دارد. در علم نجوم هم ریاضیات بسیار کاربرد دارد و علاوه بر کاربردی که ریاضی در علوم دیگر دارد، دقت ریاضیات و فکر ریاضیدانان می‌تواند اساس بسیاری علوم دیگر مثل فلسفه یا حتی ادبیات و موسیقی باشد و این رشته‌ها ارتباطات زیادی با ریاضی دارند. اما به‌جز کاربرد در علوم دیگر، خود این رشته نیز مدام در حال شکوفا شدن است. ریاضیدانان در سراسر دنیا، مدام در حال گسترش این علم و حل مسائل جدید هستند و ممکن است مسئله‌ای که امروز حل می‌شود، در صد سال آینده مورد استفاده قرار گیرد. در مجموع باید بگویم که جایی نیست که خالی از ریاضی باشد.

■ **این جایگاه در واقعیت امر درست است، اما در کشور ما و به‌طور مشخص در کرمان به همین اندازه شناخته شده است؟**

بیش‌تر کاربرد ریاضی، در علوم پیشرفته است، اما وقتی تولید علم را نداشته باشیم، هرچه جلوتر برویم، اثر ریاضی کم‌تر می‌شود. در حوزه‌های مخابرات و ساخت تلفن همراه، پایه‌ی اصلی سیستم‌ها که کدگذاری است، به ریاضیات برمی‌گردد. برای تولید علم به‌شدت به ریاضیات نیاز داریم.

در عین حال، بسیاری از شاخه‌های ریاضی هستند که در امر روزمره هم بسیار کاربرد دارند. مثلاً علم داده‌ها که اساس آن به ریاضیات و کامپیوتر و آمار ربط دارد، کارش این است از داده‌های موجود، بتوانیم اطلاعاتی استخراج کنیم که به ریاضیات و آمار ربط دارد و بسیار هم مورد استفاده است یا حوزه‌ی برنامه‌نویسی که در بسیاری از شرکت‌ها وجود دارد و به ریاضی وابسته است؛ در کشور خودمان می‌بینیم که رو به پیشرفت است. در گذشته رشته‌ی برق صنعتی شریف یا مهندسی کامپیوتر صنعتی شریف، بهترین رشته‌های

هندسه و ... مشغول می‌شوند. اخیراً، تعداد زیادی همکاران ما به سمت کارهای کاربردی مثل کدگذاری و رمزنگاری گرایش پیدا کرده‌اند و در علوم داده نیز تعدادی همکاران مشغول شده‌اند تا بخش کاربردی رشته بیش‌تر نشان داده شود.

■ **به جایگاه بالای رشته‌ی ریاضیات اشاره کردید. دلیل کم‌رغبتی به سمت ریاضیات محض چیست؟**

یکی از دلایل این بود تعداد زیادی از فارغ‌التحصیلان ما معلم می‌شدند و در واقع، معلم‌های ریاضی را ما تامین می‌کردیم. ولی از جایی به بعد، تصمیم بر این شد که تامین معلمان آموزش و پرورش از طریق دانشگاه فرهنگیان صورت گیرد؛ این، افت شدیدی در آمار دانشجویان ما ایجاد کرد چرا که یکی از بازارهای کار از دست رفت. از طرفی، در دانشگاه فرهنگیان هم چون تعداد کمی هیات علمی دارد و گاهی اصلاً ندارد؛ بسیار با کیفیت پایین دروس ارائه می‌شود. دلیل دیگر، بازار کار مستقیم است و در بسیاری کارخانه‌ها و شرکت‌ها اهمیت استخدام فارغ‌التحصیلان این رشته جا نیفتاده است. برای همین، بسیاری از فارغ‌التحصیلان حتی در مقطع دکترا، شغلی ندارند و در دانشگاه‌ها هم استخدام خیلی کم است. این شرایط باعث شده که افراد آینده‌ای در این رشته نبینند. در عین حال، بسیار دانشجویان خوبی داشتیم که ریاضی را یاد گرفته‌اند و در دیگر رشته‌ها مثل اقتصاد یا صنایع ادامه داده‌اند که بسیار هم خوب است و به دانش‌آموزانی که استعداد دارند و به ریاضی علاقه‌مند هستند توصیه می‌کنم ریاضی را بخوانند اما در دیگر رشته‌ها ادامه دهند.

■ **بخش شما چه‌قدر با جامعه‌ی پیرامونی مثل صنعت، معدن،**

کشاورزی و اقتصاد ارتباط دارد؟

این، موضوع بسیار حائز اهمیت است و یکی از نقاط ضعف کشور ما این است که ارتباط بخش علمی با بخش‌های بیرون دانشگاه برقرار نشده است. در حالی که در کشورهای پیشرفته این موضوع بسیار جدی گرفته شده است. در کرمان اما، نه آن‌ها سراغ ما می‌آیند و نه ما هنوز با ادبیات آن‌ها آشنایی پیدا کرده‌ایم. مثلاً در حوزه‌ی مخابرات، بسیاری نیروها هستند که هم مخابرات و هم ریاضی را بلد هستند و می‌توانند پروژه‌های بزرگی را اجرا کنند. در بخش ما، این کار را شروع کرده‌ایم که از طریق پژوهشکده ریاضی ماهان با برخی صنایع مثل کارخانه لاستیک یا بانک‌ها ارتباط گرفته‌ایم تا کارهای مشترکی را انجام دهیم و زبان همدیگر را بفهمیم که بدانیم آن‌ها چه مشکلی دارند و آن‌ها بدانند ما چه توانایی برای حل آن داریم. اما این کار، زمان می‌برد و حمایت نیاز دارد. بخشی از مشکل این است که شرکت‌ها و صنایع و نهادها نمی‌دانند مشکلاتی که دارند را متخصصان رشته‌ی ما می‌توانند حل کنند. مثلاً در همین موضوع کرونا، بخش زیادی از کار، با ریاضیات سروکار دارد. در همه‌ی کشورها، در تیم‌های تحقیقاتی که دارند، ریاضیدان و آماردان هم حضور دارد ولی در کشور ما این موضوعات چندان مورد توجه نیست. ما در این زمینه اقداماتی شروع کرده‌ایم که امیدواریم ارتباط تسهیل و تقویت شود.

■ **امسال جایزه‌ی افضلپور به موضوع ریاضیات توجه کرد و دو استاد برجسته؛ آقای دکتر محمودیان و آقای دکتر مولایی را برگزیده‌اند. ارزیابی شما از این جایزه چیست و تاثیری که بر این حوزه دارد را چه‌طور می‌بینید؟**

جایزه‌ی افضلپور یک ایده‌ی بسیار خوب است که اجرا شد. یکی از محاسن آن این است که جایزه‌ای کیفی است در حالی که بسیاری از جوایز، کمی هستند و ممکن است افرادی انتخاب شوند که شایستگی کافی نداشته باشند اما در جایزه‌ی افضلپور، کسانی انتخاب می‌شوند که سرآمد و مقبول همگان هستند. آقای دکتر محمودیان را سال‌ها که در دانشگاه صنعتی شریف بودیم، می‌شناسم و با ایشان در ارتباط بودیم؛ بسیار خوشفکر و دارای دانش تخصصی بالا و شخصیتی بسیار تاثیرگذار هستند و دانشجویان زیادی تربیت کرده‌اند که اکنون در دانشگاه‌های مطرح دنیا، در حال تحصیل و یا تدریس هستند. آقای دکتر مولایی هم از همکاران بخش خودمان و استاد تمام هستند؛ محقق بسیار خوبی هستند و در شاخه‌ی هندسه و سیستم‌های دینامیکی و امور کاربردی و پزشکی اقدامات خوبی انجام داده‌اند. کیفی بودن جایزه و همچنین، اینکه بخش دانشجویی هم دارد، بسیار ارزشمند بوده و مشوقی برای کسانی است که ریاضیات را به‌صورت کیفی دنبال می‌کنند.

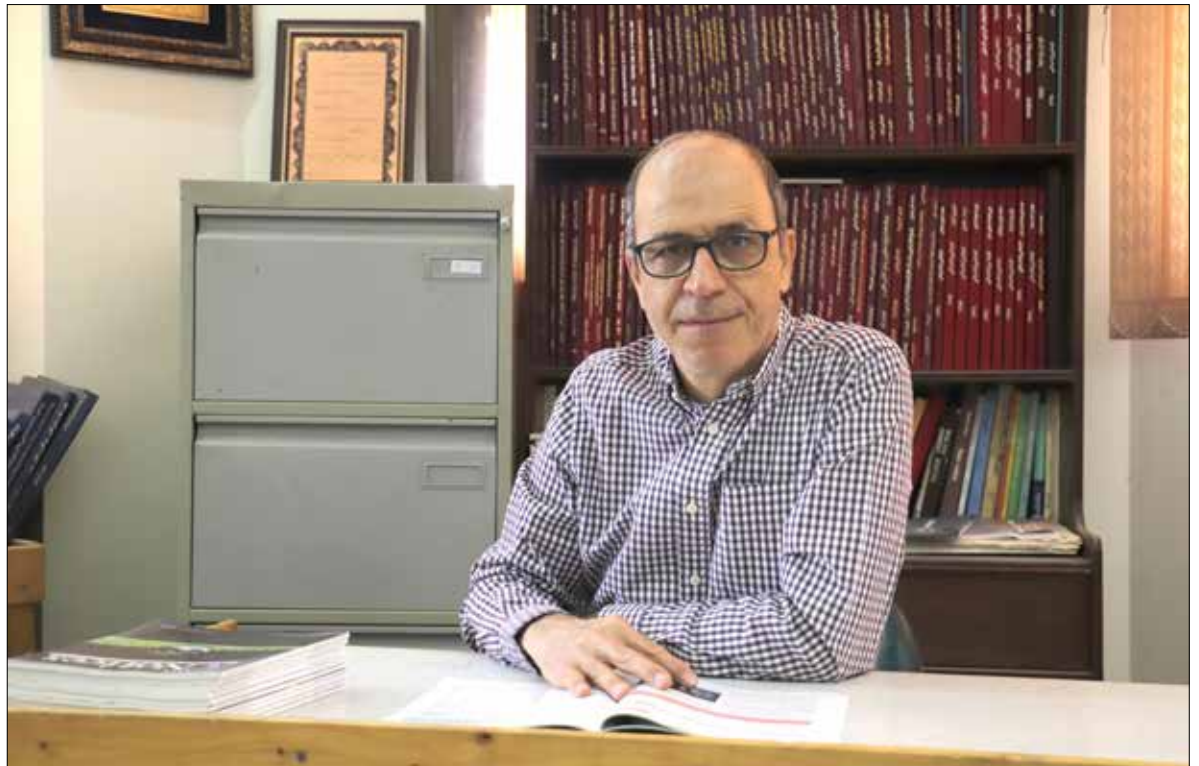
چالش امروز ما جذب داوطلبان خوب به ریاضیات است

علوم پیشرفت کرده‌اند، بر ریاضی تاثیر و گرایش های جدیدی در ریاضی بوجود می آید. خیلی ها ریاضیات را یک هنر می دانند و ریاضیدان را هنرمند معرفی می کنند که از دل طبیعت، فرمول های ریاضی را استخراج و دنیا و جامعه و طبیعت را توصیف می کنند.

■ جایگاه این علم را در ایران و در استان کرمان چه طور ارزیابی می کنید؟

خوشبختانه کارهای خیلی ارزشمندی در ایران انجام شده است و امسال در کرمان، پنجاه و دومین کنفرانس ریاضی ایران را برگزار می کنیم. ۵۲ سال است بدون وقفه داریم این کنفرانس را زیر نظر انجمن ریاضی و با همکاری یکی از دانشگاه ها برگزار می کنیم که امسال، کرمان چهارمین بار است که میزبان این کنفرانس شده و قرار است در شهر یورما برگزار شود. ما ریاضیدانان بزرگی در کرمان داشتیم و داریم. زمانی که در ایران بحث می شود که دوره ی دکترای بازگشایی شود، دانشگاه کرمان از جمله نخستین دانشگاه هایی است که این مقطع را فعال کرده و اولین و دومین و سومین فارغ التحصیلان دکترای ایران از دانشگاه کرمان بوده اند. کرمان در بسیاری از زمینه ها قطب علمی بوده است از جمله در جبر خطی و بهینه سازی و ریاضیات فازی؛ همچنین، فارغ التحصیلان فراوانی داشته که در تمام دانشگاه های ایران حضور فعال دارند.

ادامه در صفحه بعد

یونسکو قصد دارد سال ۲۰۲۲ میلادی را به عنوان نقش علوم پایه در توسعه ی پایدار نام گذاری کند. بسیاری، ریاضی را مادر علم و زبان علم می دانند چون در تمام علوم از جمله مهندسی ها و پزشکی و ... نقش دارد. ریاضیدانان تاکنون کارهای خیلی بزرگی را انجام داده اند. می توان گفت که ارتباط ریاضی با دیگر علوم به صورت رفت و برگشتی بوده است؛ یعنی ریاضی پیشرفت کرده و باعث شده که سایر علوم پیشرفت کنند و وقتی دیگر

درآمدی است که در رشته های مرتبط با آن وجود دارد».

گفت و گوی ما را با دکتر سالمی در ادامه بخوانید.

■ آقای دکتر سالمی، لطفاً بفرمایید از نظر شما ریاضی در میان علوم چه جایگاهی دارد؟

علوم پایه که شامل ریاضی، فیزیک، شیمی، زیست شناسی و زمین شناسی است، بسیار حائز اهمیت هستند؛

دکتر عباس سالمی پاریزی رئیس مرکز پژوهشی ریاضی ماهانی می گوید: «متأسفانه الان رشته ی تجربی به عنوان رشته ای درآمدزا معرفی شده و جوانان به سمت این رشته می روند که باید برای این وضعیت کاری انجام شود». وی تصریح می کند: «خانواده ها و نوجوانان، بسیار نگران شغل هستند که نگرانی به جا و طبیعی ای است. در مدارس، اقبالی که به رشته های تجربی وجود دارد خیلی بیش تر شده است که به دلیل بازار کار و

ادامه از صفحه قبل

■ خود شما چه شد به سمت ریاضیات رفتید، آیا راضی هستید؟

از زمان دبیرستان به ریاضی بسیار علاقه مند و عاشق آن بودم. در المپیاد ریاضی در مدرسه ی علامه حلی بودم و موفق شدم مدال نقره کسب کنم. آقای دکتر رجبعلی پور هم خیلی راهنمایی های خوبی به من برای ادامه دادن در رشته ی ریاضیات داشتند. مقطع کارشناسی در دانشگاه صنعتی شریف انتخاب شدم. سپس، بورسیه ی آمریکا گرفتم و بعد به دلایلی به ایران برگشتم و دکترای را در ایران ادامه دادم. همیشه عاشق ریاضی بودم و دوست داشتم یادش بگیرم و همین راه را ادامه دادم و پشیمان هم نیستم اما اگر به گذشته برگردم، علاوه بر جنبه های ریاضیاتی که کار کردم، به جنبه های کاربردی مثل آمار و علوم داده هم می پرداختم. بنده معتقدم که هر استعدادی داریم باید در همان پیشرفت کنیم ولی متأسفانه، بازار کار طوری شده که بسیاری از استعدادها به سمت این رشته نمی آیند مگر اینکه برخی، بخواهند از ریاضیات به عنوان سکوی پرتابی استفاده و به خارج کشور مهاجرت کنند.

■ از سخنان شما استنباط کردم نسبت به موضوع اشتغال فارغ التحصیلان دغدغه دارید. اینکه بازار کار این رشته رونق ندارد، این شرایط مربوط به ایران است یا کل دنیا با چنین وضعیتی مواجه است؟

تقریباً در کل دنیا این وضعیت وجود دارد و اشتغال فارغ التحصیلان به ویژه برای علوم پایه با مشکل مواجه شده است اما در کشورهای دیگر، کسانی که برتری خود را نشان داده اند، شغل شان را پیدا می کنند ولی در ایران، همین افراد هم ممکن است شغلی پیدا نکنند. این وضعیت، دلایل متعددی دارد از جمله تعداد زیاد فارغ التحصیلان و عدم مدیریت آن یا شرایط اقتصادی کشور طوری است که نمی توانند استخدام داشته باشند.

■ به جز این مواردی که اشاره کردید، رشته ی ریاضیات با چه چالش های دیگری مواجه هستید؟

بزرگ ترین چالشی که می توانم بگویم به یک بیماری هم تبدیل شده است؛ این است که دانشجویان خوب به سمت این رشته نمی آیند و چند سالی است این وضعیت را شاهدیم و این، اثرات خیلی

بدی دارد. در دبیرستان، دانش آموزانی که رشته ی ریاضی را انتخاب می کنند خیلی کم شده و برخی مدارس، رشته ی ریاضیات را ندارند یا تعطیل کرده اند. این، باعث می شود رشته های فنی و مهندسی بسیار آسیب ببینند. درباره ی ریاضی محض وضعیت بدتر است و همان دانشجویی که می آید هم، به سراغ رشته های فنی مهندسی می رود. ریاضی به فکر و استعداد و توانایی بالایی در حل مسئله نیاز دارد ولی کسانی اغلب به این رشته می آیند که در رشته ی دیگری انتخاب نشده اند. همین افراد، در آینده معلم دانش آموزان دبیرستان خواهند شد و آموزش نسل بعدی با مشکل مواجه می شود. شاید ظاهراً این چالش به چشم نیاید اما اگر عمیق به این موضوع پرداخته شود، باید فکری اساسی برای آن بشود و به داد رشته های پایه برسیم.

■ اگر نکته ی دیگری هست بفرمایید.

دانشجویان بسیار خوبی هم در سطح کشور داشتیم و در مسابقات ریاضی دانشجویی کشور که در دنیا هم اعتبار خوبی دارد و انجمن ریاضی آن را برگزار می کند؛ دانشگاه کرمان در اکثر دوره ها،

رتبه های سوم و چهارم را کسب کرده و چندین سال، دانشجویان را برای مسابقات جهانی نیز فرستادیم که مدال های نقره و برنز به دست آورده اند. برخی از آن ها در داخل و برخی خارج کشور، مشغول تحصیل هستند. به طور کلی بگویم که در پرورش دانشجویان خوب موفق بوده ایم ولی متأسفانه، تعدادشان کم است. امیدواریم برای حل مشکلات ریاضیات و دیگر رشته های علوم پایه چاره اندیشی شود.

همچنین معتقدم یکی از عوامل موفقیت بخش ریاضی عشق و علاقه و تلاش بنیان گذاران این بخش است که جا دارد همینجا از آن ها قدردانی کنم. اولین عضو هیات علمی بخش آقای کامران بودند که در ادامه آقای ضیائی نیز به ایشان ملحق شدند. هردو اکنون از باننشستگان بخش هستند. بعد از آن ها هم آقای دکتر ماشینچی و دکتر بنازاده و مرحوم دکتر قزلایاق به آن ها ملحق شدند. این عزیزان در آن زمان با دست خالی و با عشق و تلاش ستودنی بخش را بنا نهادند و بذر عشق و محبت را کاشتند که همین باعث شد بعدها افرادی چون دکتر رجبعلی پور به بخش اضافه شوند و یکی از قطب های ریاضی کشور در کرمان تشکیل شود.

■ **امسال جایزه‌ی افضل‌پور در سطح کشوری و استانی به دو نفر از ریاضیدانان قرار است داده شود. تاثیر این جایزه را چه‌طور ارزیابی می‌کنید؟**

زنده‌یاد افضل‌پور و همسرشان بانو فاخره صبا، اقدامات و خدمات فراوانی برای کرمان انجام داده‌اند که زبانم از توصیف آن قاصر است. پس از درگذشت ایشان، عده‌ای از دوستداران، با حمایت خانواده‌ی ایشان جایزه‌ای را بنیان گذاشتند و چندین دوره، به افراد مختلف در سطوح متعدد جایزه اعطا شده و امسال نوبت ریاضی است و دو تن از ریاضیدانان مطرح کشور برای آن انتخاب شده‌اند؛ دکتر سید عبادالله محمودیان از چهره‌های ماندگار کشور، جوایز متعددی داشته‌اند و دو، سه سال قبل نیز، در همایش ماهانی، انجمن نخبگان استان از ایشان تجلیل کرد. آقای دکتر محمدرضا مولایی هم فردی بسیار توانمند و دارای کارهای پژوهشی برجسته هستند و چندین دوره، پژوهشگر برتر دانشگاه بوده‌اند. ایشان چندین سال نیز، ریاست «مرکز پژوهش ریاضی ماهانی» را برعهده داشتند و کارهای بسیار ارزشمندی در این مرکز انجام داده‌اند.

■ **ممکن است درباره‌ی این مرکز بیش‌تر توضیح دهید؟**

مرکز پژوهشی ریاضی خوارزمی از سال ۱۳۶۹ خورشیدی توسط دکتر رجبعلی‌پور افتتاح شده است. در سال ۱۳۷۰ نام مرکز به پیشنهاد ایشان برای بزرگداشت محمد ابن عیسی ماهانی از ریاضیدانان کرمانی قرن نهم هجری به مرکز پژوهشی ریاضی ماهانی تغییر کرد.

در این ۳۱ سال، مرکز فعالیت‌های متعددی از جمله اجرای طرح‌های تحقیقاتی، برگزاری سمینارها، کارگاهها و جلسات هفتگی سخنرانی را انجام داده است. همچنین تعدادی از همکاران از سایر دانشگاههای ایران فرصت‌های مطالعاتی خود را در این مرکز گذرانده‌اند. مجله مرکز پژوهشی ریاضی ماهانی نیز از سال ۱۳۹۱ مقالات در حوزه‌ی علوم ریاضی را منتشر می‌کند و در سطح ISC هم مطرح شده است، همکاران ما آقایان دکتر سید محمد مهدی حسینی سردبیر و دکتر نصرت الله شجره‌پور صلواتی مدیر مسئول مجله پیگیر ارتقای کیفی مجله هستند که نمایه‌های بهتری برای این مجله اخذ کنند. مرکز هم‌اکنون پنج گروه پژوهشی شامل ریاضی محض، ریاضی کاربردی، بازارهای مالی، آموزش ریاضی، داده‌کاوی و یادگیری ماشین دارد و اخیراً، این گروه‌ها توانسته‌اند ارتباطاتی با صنعت، آموزش و پرورش و بنگاه‌های اقتصادی برقرار و نقش ریاضیات را در این مراکز پررنگ‌تر کنند.

■ **به ارتباط پژوهشکده با جامعه اشاره کردید. لطفاً بفرمایید برای رفع نیازهای جامعه‌ی فعلی کرمان نیز فعال هستید یا تنها با جامعه‌ی**

ریاضی کشور و جهان بیش‌تر ارتباط دارید؟

گروه پژوهشی آموزش ریاضی ما ارتباط تنگاتنگ با معلمان ریاضی دارد. وقتی با آموزش و پرورش ارتباط دارید، در واقع با بخش زیادی از جامعه در ارتباط هستید. همان‌طور که می‌دانید، در دنیا موضوع اطلاعات بسیار مهم است و سرمایه‌ی بسیاری از شرکت‌های بزرگ مثل گوگل همین اطلاعات هستند. اکنون اما، فقط داشتن اطلاعات مهم نیست بلکه پردازش آن در زمان کوتاه نیز دارای اهمیت است.

در حال حاضر، خانواده‌ها و نوجوانان، بسیار نگران شغل هستند که نگرانی به‌جا و طبیعی‌ای است. در مدارس، اقبالی که به رشته‌های تجربی وجود دارد خیلی بیش‌تر شده است که به دلیل بازار کار و درآمدی است که در رشته‌های مرتبط با آن وجود دارد. خطری که می‌بینم این است در آینده اگر جوانان ما به سمت و سوی یک رشته بروند و توجه به سایر رشته‌ها نداشته باشند، کشور با مشکلاتی جدی مواجه می‌شود.

مرکز الان طرح‌هایی در این زمینه با برخی شرکت‌ها از جمله لاستیک بارز برداشته و در این زمینه کارهایی انجام می‌دهد. ریاضیات نقش تعیین‌کننده‌ای در علوم دارد و ما سعی می‌کنیم این نقش را پررنگ‌تر و ارتباطات را گسترده‌تر کنیم.

■ **می‌گویید که در تلاش برای ارتباط با جامعه هستید. آیا جامعه‌ی پیرامونی نیز مشکلات خود را به این پژوهشکده ارائه می‌کند یا از طرف شما این پیگیری انجام می‌شود؟**

نه متأسفانه در کشور ما، با مسائل اجتماعی چندان علمی برخورد نمی‌شود. شاید با بخش‌های جامعه‌شناسی و علوم اجتماعی در ارتباط باشند که من بی اطلاع هستم ولی در صدد هستیم از طریق گروه آموزش ریاضی بتوانیم با جامعه ارتباط بیشتری داشته باشیم.

■ **در حوزه‌های صنعت و معدن و کشاورزی هم ارتباطی نمی‌گیرند؟**

با تعدادی از مراکز صنعتی و کشاورزی ارتباطاتی داشتیم. اما با بدنه‌ی جامعه ارتباط ما متأسفانه کم‌رنگ است و امیدواریم بتوانیم گام‌های مثبتی در این زمینه برداریم.

■ **بازار کار را برای فارغ‌التحصیلان رشته‌ی ریاضی چه‌طور ارزیابی می‌کنید؟**

در حال حاضر، بازار کار را برای هیچ رشته‌ای مناسب نمی‌بینم. زمانی که ما لیسانس می‌گرفتیم، همان مدرک جواز کار بود ولی الان با دکترای هم نمی‌توانید کار پیدا کنید. اینکه چه‌طور شد به اینجا رسیدیم بماند. اما واقعیت این است که

فارغ‌التحصیلان باسواد و خوش فکر بیکار نمی‌مانند.

■ **منظور تان از فارغ‌التحصیلان چه مقطعی است؟**

در هر مقطعی که باشند. دانشجویان لیسانس ما در صنعت، بانک‌ها و بیمه‌ها فعال هستند اما، اینکه آموزش و پرورش، نیروهای خود را صرفاً از دانشگاه فرهنگیان می‌گیرد، لطمه‌ی خیلی بزرگی به آموزش دانشگاه‌های کشور بوده است و متأسفانه هنوز اقدام خاصی برای رفع این مشکل انجام نشده است.

■ **میزان علاقه‌مندی و گرایش به رشته‌ی ریاضی را چه‌طور می‌بینید؟**

در حال حاضر، خانواده‌ها و نوجوانان، بسیار نگران شغل هستند که نگرانی به‌جا و طبیعی‌ای است. در مدارس، اقبالی که به رشته‌های تجربی وجود دارد خیلی بیش‌تر شده است که به دلیل بازار کار و درآمدی است که در رشته‌های مرتبط با آن وجود دارد. خطری که می‌بینم این است در آینده اگر جوانان ما به سمت و سوی یک رشته بروند و توجه به سایر رشته‌ها نداشته باشند، کشور با مشکلاتی جدی مواجه می‌شود. اگر همه به سمت رشته‌ی ریاضی بیایند هم، این مشکل ایجاد می‌شود. متأسفانه الان رشته‌ی تجربی به‌عنوان رشته‌ای درآمدزا معرفی شده و جوانان به سمت این رشته می‌روند که باید برای این وضعیت کاری انجام شود. خود ما ارتباطاتی که با آموزش و پرورش برقرار کردیم برای همین است که نقش ریاضی را برای دانش‌آموزان تبیین و به این حوزه علاقه‌مندشان کنیم. فارغ‌التحصیلان باسواد ریاضی هم عرض کردم می‌توانند شغل پیدا می‌کنند.

■ **اگر فارغ‌التحصیلان ریاضی واقعاً جذب بازار کار می‌شوند، پس چرا گرایش به این سمت، کم شده است؟**

عرض کردم کسانی که باسواد هستند و می‌توانند خوب فکر کنند، توانایی‌هایی دارند که می‌توانند شغلی داشته باشند. ما فارغ‌التحصیلان خوبی داریم؛ چه‌طور است در کشورهای دیگر توانمند هستند ولی اینجا بیکار می‌مانند؟ یک دلیل این است که در آن کشورها، شرایط برای بروز توانایی و استعداد آن‌ها فراهم می‌شود. اما در اینجا به‌عنوان نمونه، صنعتی فعال و پویا نداریم و صنعت مونتاژ است؛ بنابراین، فارغ‌التحصیلان جایی ندارند.

■ **خود شما چه شد که این رشته را انتخاب کردید؟**

از دوران دبیرستان به رشته‌ی ریاضی علاقه داشتم. سال ۱۳۶۰ خورشیدی که دیپلم گرفتیم، کشور درگیر جنگ بود و دانشگاه تعطیل شده و هیچ آمیدی برای ادامه‌ی تحصیل نبود. آن زمان، تنها کنکوری که برگزار می‌شد در رشته‌ی تربیت معلم بود که من رشته‌ی ریاضی را انتخاب کردم و فکر می‌کنم ۱۴ نفر بودیم که قبول شدیم. یاد کنم از استادان

ما که افرادی از جمله مرحوم ایرانمنش، امام جمعه موقت کرمان بودند، آقایان بهره‌مند، کمداری و مولا معلمان ریاضی استان بودند، این اساتید ریاضی را خیلی خوب برای ما تبیین کردند. در مقطع کارشناسی با دکتر رجبعلی‌پور آشنا و بیش‌تر به ریاضی علاقه‌مند شدم و کارشناسی ارشد و دکترای خود را زیر نظر ایشان در رشته‌ی ریاضی ادامه دادم و بعد از فارغ‌التحصیلی هم همین‌جا مشغول به تدریس شدم و کم‌کم دارم به بازنشستگی نزدیک می‌شوم.

■ **از اینکه رشته‌ی ریاضی را انتخاب کردید و ادامه دادید، راضی هستید؟**

بله. اگر برگردم همین مسیر را تکرار می‌کنم.

■ **اگر بخواهید جمع‌بندی داشته باشید، چالش اصلی این رشته و راه حل آن را چه می‌دانید؟**

جذب دانشجویان خوب به این رشته است. به دلیل شرایطی که ایجاد شده خیلی دانشجویان رغبت به این رشته پیدا نمی‌کنند.

باید از دید جامعه‌شناسی این موضوع بررسی شود. گاهی، مسئله، خانواده‌ها هستند. مثلاً در مورد تحصیل دانش‌آموزان در مدارس استعدادهای درخشان که خانواده‌ها بسیار به این سمت گرایش دارند؛ ما می‌بینیم بسیاری از فارغ‌التحصیلان این مدارس وقتی وارد دانشگاه می‌شوند سرخوردگی پیدا می‌کنند؛ چون برچسب نخبه و با استعداد روی او گذاشته شده که مقبول هیچ جای دنیا نیست. وقتی در دانشگاه با مشکل مواجه می‌شود می‌گوید چرا من که نخبه هستم باید چنین مشکلی داشته باشم؟ و اگر یک نفر، بهتر از آن‌ها در موضوعی اظهارنظر کند، سرخورده می‌شوند و خانواده‌ها بزرگ‌ترین عامل این ناهنجاری در جامعه هستند.

نیاز است کار فرهنگی در این زمینه انجام شود و خانواده‌ها بدانند اینکه فرزندان را به مدرسه‌ی استعداد درخشان بفرستند، به این معنا نیست که کار تمام شده و آینده‌اش تامین است و هیچ مشکلی نخواهد داشت. من همیشه به دانشجویانم می‌گویم که در ریاضی وقتی مسئله‌ای می‌دهیم فکر کنید، حتماً فکر کنید حتی اگر به جواب نرسید. وقتی فکر می‌کنیم، درواقع داریم ذهن را پرورش می‌دهیم. از نظر من، یادگیری زمانی است که جایی گیر می‌کنید. من همیشه به دانشجویانم می‌گویم همین‌طور که مسئله‌ی ریاضی را دارید حل می‌کنید، فکر کنید و درباره‌ی مسائل زندگی‌تان نیز همین‌طور عمل کنید و با حل مسئله‌ی ریاضی، به فکر کردن عادت کنید. در دنیا، تمام ثروت کشورها به فکری است که در آن کشورها وجود دارد و به منابع نفتی و منابع طبیعی آن‌ها نیست، ولی ما از این بخش متأسفانه غافل هستیم.

در مقطع دکترا، جزو دانشگاه‌های برتر ایران هستیم

دکتر سوده حسینی رئیس بخش علوم کامپیوتر دانشکده ریاضی و کامپیوتر در دانشگاه شهید باهنر کرمان می‌گوید: «دانشگاه باهنر در حیطه‌ی علوم کامپیوتر جایگاه خیلی خوبی دارد و در مقطع دکترا، جزو دانشگاه‌های برتر ایران هستیم که در گرایش محاسبات نرم و هوش مصنوعی دانشجو می‌پذیریم و جزو چهار، پنج دانشگاه برتر در این زمینه هستیم». برای این‌که با ظرفیت‌ها و توان بخش علوم کامپیوتر بیشتر آشنا شوید، در ادامه گفت‌وگوی ما را با دکتر سوده حسینی رئیس بخش علوم کامپیوتر دانشکده ریاضی و کامپیوتر بخوانید.

■ **خانم دکتر حسینی، به‌طور کلی، جایگاه رشته‌ی ریاضی را در میان علوم در ایران و جهان چه‌طور ارزیابی می‌کنید؟**

رشته‌ی ریاضیات پایه‌ی علوم است و براساس محاسبات ریاضیات می‌توانیم رهیافت‌های علمی و عملی به کاربردهای مختلف داشته باشیم. به‌دلیل ارتباط تنگاتنگ بین علوم کامپیوتر و ریاضیات؛ معمولاً علوم کامپیوتر زیرمجموعه‌ی علوم ریاضی قرار گرفته است. در علوم کامپیوتر ما به‌دنبال این هستیم که بهترین الگوریتم‌ها را برای حل مسائل در کم‌ترین زمان با کم‌ترین خطا و بالاترین دقت و با محاسبات ریاضی به‌دست بیاوریم. رشته‌ی علوم کامپیوتر در دنیا و ایران به دنبال تربیت افراد متخصص است تا دید ریاضی و منطقی به حل مسائل داشته باشند.

■ **منظورتان حل چه مسائلی است؟**

مسائلی مانند پردازش اطلاعات، انتقال اطلاعات، در حال حاضر بحث داده‌کاوی و داده‌های حجیم مطرح است و دنیا به این سمت رفته که به تحلیل داده‌ها بپردازند و حتی گرایش‌های هوش مصنوعی، داده کاوی و علوم تصمیم و دانش را داریم. افرادی که در علوم کامپیوتر کار می‌کنند، تلاش‌شان این است که تحلیل داده‌ها و داده‌های حجیم را انجام و به دیگر رشته‌ها کمک کنند.

■ **دانشگاه شهید باهنر کرمان در این زمینه چه جایگاهی دارد؟**

دانشگاه باهنر در حیطه‌ی علوم کامپیوتر جایگاه خیلی خوبی دارد و در مقطع دکترا، جزو دانشگاه‌های برتر ایران هستیم که در گرایش محاسبات نرم و هوش مصنوعی دانشجو می‌پذیریم و جزو چهار، پنج دانشگاه برتر در این زمینه هستیم. از سال ۹۳ پذیرش در مقطع دکترا را آغاز کردیم و دانشجویانی که فارغ‌التحصیل شده‌اند، اکثراً جذب هیات علمی در دانشگاه‌های مختلف کشور شده‌اند.

■ **خانم دکتر حسینی به‌طور کلی، بازار کار فارغ‌التحصیلان این**

با مس شهید باهنر کرمان طرح‌های پژوهشی انجام دادند و مشکلاتی را از صنایع مس حل کرده‌اند، با صنایع لاستیک بارز نیز پروژه‌هایی را در حوزه‌های داده‌کاوی، یادگیری ماشین و متن‌کاوی انجام داده‌اند. یک‌سری پروژه‌های پژوهشی را هم دانشجویان و اساتید در شرکت‌های خصوصی دارند انجام می‌دهند. یکی از پروژه‌هایی که به اتمام رسیده، هوشمندسازی سیستم کنترل ترافیک شهری با استفاده از یادگیری عمیق بوده است. سعی داریم برای حل مشکلات صنایع استان، تکنیک‌های یادگیری ماشین و داده‌کاوی و بحث‌های تحلیل داده را به کار گیریم. تمام تلاش دانشگاه این است که به کمک صنعت بیاید و صنعت هم نیاز است از این پتانسیل دانشگاه استفاده کند. در این خصوص، دانشکده ریاضی قدم‌های خوبی برداشته و مرکز پژوهش نیز با هسته‌های پژوهشی که تشکیل داده، راه را هموار کرده است.

■ **براساس ارزیابی‌ای که از توانایی دانشکده دارید، آیا به همین نسبت صنعت در استان از این توان استفاده کرده است؟**

من فکر می‌کنم بخش علوم کامپیوتر توانایی بیش‌تری دارد تا صنعت از آن استفاده کند.

■ **ظرفیت‌هایی که در دانشکده وجود دارد یا کارهایی انجام می‌دهید را معرفی می‌کنید؟**

تا قبل از کرونا، جلسات هفتگی در پژوهشکده ماهانی داشتیم و از صنعت از جمله لاستیک بارز افرادی شرکت داشتند و پروژه‌ها ارائه می‌شد که با شیوع کرونا جلسات حضوری متوقف شد ولی برنامه‌ی دانشکده ریاضی و بخش علوم کامپیوتر و مرکز پژوهش به این سمت رفته که به‌صورت مجازی، ظرفیت و توانایی‌های افراد معرفی شود. دانشکده تمام تلاش خود را به کار گرفته تا اعتماد صنعت را جلب و در طرح‌های پژوهشی مشارکت داشته باشیم.

■ **برای توسعه‌ی فعالیت‌های بخش علوم کامپیوتر با چه چالش‌هایی مواجهید؟**

مهم‌ترین چالش ما این است که از نیروهای متخصص و دانشجویان خوب و استادان توانمندی که داریم، آن‌طور که شایسته است بهره بیشتری گرفته شود. اگر ارتباط با صنعت به‌خوبی برقرار شود، صنعت می‌تواند از این پتانسیل علمی و عملی که در بخش علوم کامپیوتر داریم، استفاده کند.

■ **جایزه‌ی افضل‌پور امسال قرار است به دو تن از ریاضیدانان ملی و استانی اهدا شود. تاثیر این جایزه را در معرفی دانشکده ریاضی و ایجاد رغبت و انگیزه‌ی بیش‌تر برای**

را ترجیح می‌دهند. کسانی که بومی کرمان هستند هم، تمایل دارند در استان مشغول شوند.

■ **بازار کار در استان وجود دارد؟**

بیش‌تر جذب شرکت‌های خصوصی شده‌اند یا خودشان شرکت تاسیس کرده‌اند. حتی شرکت‌های دانش‌بنیان هم راه‌اندازی شده است. در فراخوان‌های استخدام و در آموزش و پرورش هم فرصت جذب وجود دارد. غیربومی‌ها هم قاعدتاً تمایل دارند در شهرهای خودشان جذب بازار کار شوند.

■ **بخش کامپیوتر با نیازهای مختلف جامعه‌ی پیرامونی خود در استان پیوند دارد؟ و به‌طور کلی چنین ارتباطی بین بخش کامپیوتر و دیگر بخش‌های استان وجود دارد؟**

در سال‌های اخیر، دانشکده ریاضی و کامپیوتر و به‌ویژه مرکز پژوهش ریاضی ماهانی، تلاش‌های زیادی انجام داده‌اند و هسته‌های پژوهشی متعددی شکل گرفته و دانشجویان در این هسته‌ها جذب شده‌اند و طرح‌های پژوهشی مرتبط با صنعت معرفی شده که بخش علوم کامپیوتر نیز در آن شرکت دارد.

همچنین، همکاران و دانشجویان ما

رشته چگونه است؟

دانشجویان دکترای ما بیش‌تر تمایل دارند که جذب هیات علمی بشوند و خوشبختانه تقاضا از سوی دانشگاه‌ها جهت جذب هیات علمی در رشته علوم کامپیوتر وجود دارد. در مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد نیز، فارغ‌التحصیلان اکثریت جذب بازار کار شده و یا شرکت‌هایی را تاسیس کرده‌اند.

■ **پس قاعدتاً گرایش به انتخاب این رشته باید خوب باشد. این‌طور است؟**

بله. تمایل خوبی وجود دارد و متقاضی زیادی داریم. در مقطع دکترا که عرض کردم وضعیت خوب است، در مقاطع پایین‌تر هم اکثر ارگان‌ها در رشته‌ی کامپیوتر جذب دارند، علاوه بر این، در بازار آزاد و شرکت‌های خصوصی هم فرصت‌های خوبی وجود دارد. بنابراین، در مقطع کارشناسی و ارشد و دکترا متقاضی داریم.

■ **فارغ‌التحصیلان جذب بازار داخل می‌شوند یا خارج از کشور؟**

یک‌سری دانشجویان جهت ادامه تحصیل و یا کسب تجربه تمایل به خارج کشور داشتند ولی اکثریت جهت ادامه تحصیل و یا جذب بازار کار داخل کشور

دکتر محسن خسروی، رئیس بخش آمار دانشگاه شهید باهنر کرمان:

وجه رسانه‌ای جایزه افصلی پور باید پررنگ بشود

آموزش مجازی در دوره‌ی کرونا بدلیل کمبودها مشکل است

خواهد شد. در کشورهای پیشرفته، تقریباً همه‌ی فارغ‌التحصیلان رشته‌ی آمار مشغول به کار می‌شوند.

■ این شرایط در بازار کار بر رغبت و تمایل به تحصیل در این رشته چه تأثیری گذاشته است؟

بله. از آن بدتر، غریب بودن درس آمار در دوره‌ی دبیرستان است که به خوبی به دانش‌آموزان معرفی نمی‌شود. افرادی که آمار را در دبیرستان تدریس می‌کنند هم معمولاً تحصیل‌کرده‌ی رشته‌ی ریاضی هستند و حتی آموزش و پرورش هم از استخدام فارغ‌التحصیلان آمار امتناع می‌کند. تدریس دروس آماری در دبیرستان‌ها توسط دانش‌آموختگان رشته‌ی آمار، در شناسایی این رشته و جذب دانش‌آموزان به ادامه‌ی تحصیل در آن میتواند تأثیر خوبی داشته باشد. در حال حاضر، معمولاً افراد با رتبه‌های پایین کنکور به این رشته می‌آیند و خیلی‌ها هم از ادامه‌ی تحصیل در این رشته انصراف می‌دهند. ازجمله علت‌های انصراف، دشواری رشته آمار از یک سو و عدم اقبال جامعه و دولت از سوی دیگر نسبت به این رشته است. کاربرد آن اما بسیار زیاد است. یکی دیگر از مشکلات این است که متأسفانه نه تنها در رشته‌ی آمار بلکه در همه‌ی رشته‌ها بی‌مهابا لیسانس تولید کرده‌ایم.

■ بخش آمار با بخش‌های مختلف اعم از صنعت یا معدن و کشاورزی در استان چه ارتباطی دارد؟

در سال‌های اخیر تقریباً ارتباط متوسطی برقرار شده است. به عنوان مثال بخش آمار با اتاق بازرگانی سه پروژه اجرا کرده است. همچنین در حوزه‌ی موادمخدر به اجرای پروژه‌ها کمک کردیم و سازمان ثبت‌احوال مسایلی داشته است که با همکاری بخش آمار حل شده‌اند. با کارخانه‌ی لاستیک بارز نیز مذاکراتی شروع شده است.

■ تأثیر جایزه‌ی افصلی پور را بر شناساندن رشته‌های دانشگاهی از جمله ریاضی و آمار چه‌طور ارزیابی می‌کنید؟

همه‌ی جوایز علمی که در کشور وجود دارند در این زمینه موثرند، به شرط اینکه از طریق رسانه‌ای مثل صداوسیما مراسم اعطای جوایز پخش و برگزیدگان معرفی شوند و گرنه خود جایزه به تنهایی، فقط بر انگیزه‌ی محققان و پژوهشگران تأثیرگذار است. از طرفی، این جایزه برای معرفی کار سترگی که مهندس افصلی پور انجام داد و در جهت فرهنگ سازی در این زمینه بسیار مفید است.

■ رشته‌ی آمار دانشگاه کرمان در

نفر فارغ‌التحصیل شده‌اند. ۱۰ نفر عضو هیات علمی و دو نفر عضو هیات علمی بازنشسته داریم. بخش آمار توانسته است افتخارات متعددی در مسابقات دانشجویی کسب کند. در سال ۸۹ و ۸۸ تیم ما که بنده سرپرستی آن را برعهده داشتم، اول شد؛ آن هم با اختلاف زیادی از تیم دوم. همچنین، رتبه‌های سوم و پنجم کشوری را نیز کسب کرده‌ایم. رتبه‌های برتر اول و دوم المپیادی را نیز داشتیم که این افراد هم‌اکنون جزو همکاران ما در دانشگاه‌های کشور هستند. در حال حاضر، در بخش آمار، در مقطع کارشناسی ۱۹۶ نفر، در مقطع کارشناسی ارشد ۱۸ نفر و در مقطع دکترای تخصصی ۱۳ نفر مشغول به تحصیل هستند.

■ از لحاظ بازار کار، وضعیت برای فارغ‌التحصیلان رشته‌ی آمار چگونه است؟

متأسفانه در کشور ما این رشته جا نیفتاده است و چون اکثر مسئولان تحصیلکرده‌های گروه‌های علوم انسانی، مدیریت، اقتصاد و یا فنی و مهندسی هستند، معمولاً کمتر به رشته‌ی آمار و توانایی‌های دانش‌آموختگان آن واقفند و اغلب ترجیح می‌دهند که از فارغ‌التحصیلان رشته‌های مدیریت یا اقتصاد در نهادهایی مثل بانک‌ها و یا سایر ادارات دولتی استفاده کنند. البته به دنبال تلاش‌هایی که صورت گرفته است، اخیراً وضعیت نسبت به گذشته بهتر شده است اما اگر هر اداره‌ای یک یا دو نفر کارشناس آمار به عنوان محقق و تحلیل‌گر داده‌ها در اختیار داشته باشد، هم وضعیت آن سازمان و هم بازار کار فارغ‌التحصیلان رشته‌ی آمار خیلی بهتر

مناسبی را اتخاذ کنیم. همه‌ی ما وقتی با مسائل مواجه می‌شویم برخورد علمی یا غیرعلمی با آن داریم که در برخورد غیرعلمی، راه به جایی نمی‌بریم. برخورد علمی اما گام‌هایی دارد. ابتدا، توضیح روشن مسئله و سپس شناسایی عوامل مهم اثرگذار و مرحله‌ی سوم ارائه‌ی یک مدل یا راه‌حل است. از این به بعد، دو راه داریم: یا جلو برویم و مدل را اجرا و نتایج را ارایه می‌دهیم - این، مربوط به زمانی است که اندیشه‌ی آماری نداشته باشیم - یا برخورد علمی با اندیشه‌ی آماری توأم می‌شود؛ در این مورد هنگامی به یک راه‌حل یا یک مدل دست می‌یابیم، آن را در نمونه‌های کوچک چندین بار اجرا می‌کنیم. با این کار در واقع مدل مذکور را پالایش و پیرایش می‌کنیم و در نهایت به یک مدل آماری (تجربی) مناسب دست می‌یابیم. اینکه چگونه با استفاده از این مشاهدات، مدل درست را استخراج کنیم موضوع مهمی است. این توضیحات می‌تواند کاربرد علم آمار حتی در زندگی روزمره را تا حدودی نشان دهد. امیدوارم روزی در کشور ما به جایی برسیم که از تخصص آمار به خوبی استفاده بشود؛ اتفاقی که تاکنون رخ نداده است.

■ بفرمایید بخش آمار دانشگاه شهید باهنر چه زمانی تاسیس شده و چه مقطعی را هم‌اکنون پوشش می‌دهد؟

این رشته، از مهرماه ۱۳۷۴ خورشیدی با ۳۱ دانشجو در مقطع کارشناسی آغاز به کار کرد و به مرور مقاطع ارشد و دکتری شکل گرفت. تاکنون، حدود ۷۷۰ نفر در دوره‌ی کارشناسی و در دوره‌ی ارشد ۱۱۷ نفر و در دوره‌ی دکترای تخصصی ۶

دکتر محسن خسروی، رئیس بخش آمار دانشگاه شهید باهنر کرمان می‌گوید: «در کشور ما رشته‌ی آمار جا نیفتاده است و چون اکثر مسئولان رده‌ی بالای ما تحصیلکرده‌های گروه‌های علوم انسانی، مدیریت، اقتصاد و یا فنی و مهندسی هستند معمولاً کمتر به رشته‌ی آمار و توانایی‌های دانش‌آموختگان آن واقفند» وی می‌افزاید: «از جمله چالش‌هایی که در آموزش مجازی خود را نشان داده است، ضعف زیرساخت‌ها و کمبود امکانات دانشجویان مانند لپ‌تاپ است که ندارند و با گوشی موبایل باید کارشان را انجام دهند». این‌ها نمونه‌هایی از مشکلات رشته‌ی آمار و آموزش آن است که دکتر خسروی به آن‌ها اشاره کرد. این گفت‌وگو را در ادامه بخوانید.

■ لطفاً درباره‌ی ارزش و جایگاه رشته‌ی آمار توضیحاتی را ارائه بفرمایید.

ببینید، معمولاً تا کلمه‌ی آمار بیان می‌شود، افراد یاد یک‌سری اعداد و ارقام و اطلاعات می‌افتند، در حالی که آمار، علم جمع‌آوری، تنظیم، تجزیه و تحلیل داده‌ها و در واقع استخراج حقایق از داده‌ها و اطلاعات درست و پیش‌بینی آینده بر مبنای آن چیزهایی است که در اختیار داریم. این علم امروز در دنیا بسیار مورد توجه قرار گرفته و شاخه‌های مختلفی پیدا کرده است. همه‌ی ما در زندگی روزمره با واژه‌هایی مثل احتمالاً، شاید و اما و اگر مواجهیم که همان احتمال است که در علم آمار به طور اختصاصی به آن می‌پردازیم. اگر بتوانیم این «احتمال» را به خوبی اندازه‌گیری کنیم، می‌توانیم آینده را پیش‌بینی و تصمیمات

یک دانشیار پایه‌ی ۱۷ و ۱۸ دانشگاه‌های کشور از یک کارشناس با مدرک لیسانس در برخی از ادارات دولتی حقوقی پایین‌تر یا هم‌تراز دریافت میکند. قرار بود حقوق اعضای هیات علمی وزارت علوم را با وزارت بهداشت همسان‌سازی کنند که متأسفانه این اتفاق هم در کش و قوس است. همگی همکاران ما از لحاظ اقتصادی ناراضی و در مضیقه هستند.

■ نکته‌ی خاصی مدنظر تان هست که در سوالاتم مطرح نشده است.

به روان پاک مرحوم افشایی پور و بانو صبا درود و صلوات می‌فرستم و از دست‌اندرکاران این جایزه به‌ویژه از آقای دکتر مصطفوی تشکر می‌کنم که زحمت زیادی می‌کشند. نکته‌ای که باید بگویم این است که اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها دچار یاس و نومی‌دی شده‌اند زیرا احساس می‌کنند به هیچ وجه حق آن‌ها پرداخت نمی‌شود و تبعیض هم می‌بینند؛ هر روز قوانین دست‌وپاگیری وضع می‌شود و کار بیش‌تر می‌خواهند و پول کمتر می‌دهند.

برخی از همکاران ما از دانشگاه‌های بسیار معتبر کشور استعفا داده‌اند و در مشاغل دیگری فعالیت می‌کنند، در حالی‌که در دانشگاه‌های خیلی خوب دنیا درس خوانده بودند. همچنین همکاران خیلی خوبی داشتیم که مهاجرت کردند. چرا باید این وضعیت را داشته باشیم؟ این شرایط به آینده‌ی کشور آسیب جدی می‌زند و باید چاره‌ای برای آن اندیشیده شود.

اعتراض کردم لیکن فایده‌ای نداشت. سرانجام به اهواز رفتم. شرایط خوبی نبود ولی کم‌کم به آمار علاقه‌مند شدم. بعد از دو سال تحصیل در بخش آمار دانشگاه شهید چمران اهواز، در دانشگاه صنعتی اصفهان میهمان شدم. آنجا به من گفتند اگر ترم اول معدل بالاتر از ۱۵ شود، می‌توانم انتقالی بگیرم. این اتفاق افتاد و به دانشگاه صنعتی اصفهان رفتم.

■ **ورودی چه سالی بودید؟**
 ورودی سال ۶۹ بودم. بعد از اینکه به دانشگاه صنعتی اصفهان آمدم، چون رشته‌ی آمار یک سال می‌شد که در این دانشگاه تاسیس شده بود، تعدادی از واحدهای ما همخوانی نداشت و دوره‌ی تحصیل همه‌ی ما که منتقل شده بودیم، پنج ساله شد. سپس در مقطع کارشناسی ارشد دانشگاه شیراز قبول و به‌عنوان دانشجوی ممتاز فارغ‌التحصیل شدم. بعد از آن، به دانشگاه شهید باهنر کرمان آمدم و به‌عنوان مربی پذیرفته شدم. در ادامه، در همین دانشگاه در مقطع دکتری فارغ‌التحصیل شدم.

■ از مسیری که طی کردید راضی هستید؟

بله. چون دنبال علایقم رفتم و از این مسیر لذت هم بردم. بنده از ابتدا علاقه‌ی زیادی به شغل معلمی داشتم ولی متأسفانه، اخیراً دولت با کشر معلم به‌ویژه اعضای هیات علمی برخورد مناسبی ندارد و تبعیض زیادی قائل می‌شود تا جایی که حقوق یک استادیار دانشگاه با مدرک دکترا، از کارمندان بسیاری از ادارات کمتر است و حتی

و تاثیر آن در یادگیری، از آموزش مجازی بهتر است. آموزش مجازی اشکالاتی عمده‌ای داشت و دارد که به مرور برخی از آن مرتفع شدند، اما ضعف زیرساختها و کمبود امکانات آموزش مجازی هم برای اساتید و هم برای دانشجویان مشکل ساز است. به عنوان نمونه این را هم بگویم که حتی برخی از همکاران ما نمی‌توانستند لپ‌تاپ تهیه کنند و برخی دستگاه‌شان سوخت و با وام دانشگاه، مجدد لپ‌تاپ خریدند. یک نمونه‌ی دیگر اینکه اغلب همکاران قلم نوری نداشتند و در دو، سه ماه اخیر برای آنها قلم نوری تهیه شده است. اگر این امکانات برای استادان و دانشجویان تامین و سرعت اینترنت مطلوب باشد، در مناطقی که زیرساخت‌های اینترنت وجود دارد، تجربه‌ی خود من این بود که خیلی خوب می‌توانستم تدریس کنم.

■ لطفاً بفرمایید چه شد که به سمت رشته‌ی آمار آمدید؟

در زمان ما کنکور دو مرحله‌ای بود. در مرحله‌ی اول، من رتبه‌ی خوبی کسب کردم ولی برای مرحله‌ی دوم به‌شدت بیمار شدم و نتوانستم رتبه‌ی خوبی کسب کنم. اصلاً هم به این فکر نبودم که جهت ادامه تحصیل رشته‌ی آمار را انتخاب کنم و حتی در دبیرستان هم که درس آمار داشتیم، علاقه‌ای به آمار نداشتیم. در کنکور، رشته‌ی عمران دانشگاه شهید چمران اهواز را انتخاب کرده بودم ولی کد را اشتباه زده بودم؛ نتایج که آمد معلوم شد در رشته‌ی آمار اهواز قبول شدم. به سازمان سنجش

کشور چه جایگاهی دارد؟

سال ۸۲ که افتخار عضویت در بخش آمار دانشکده‌ی ریاضی و کامپیوتر نصب بنده شد، اکثر اعضای بخش آمار مربی بودیم و فقط خانم دکتر تانا و آقای دکتر ماشین‌چی دکتر داشتند، لیکن تیم دانشجویی بخش در همان زمانها دو بار پی‌اپی در کشور رتبه‌ی اول، یکبار رتبه‌ی سوم و یکبار هم رتبه‌ی پنجم را کسب کرد. البته در سالهای قبل از سال ۱۳۸۲ نیز تیم‌های ما مقام می‌آوردند و بخش آمار زبانزد و معروف بود. هم اکنون نیز جایگاه نسبتاً خوبی در کشور داریم و در هر سه مقطع تحصیلی دانشجو می‌پذیریم.

■ رشته‌ی آمار، به‌جز نبود بازار کار و عدم شناخت از توانایی این رشته، با چه چالش‌هایی مواجه است؟

ما در حال هدایت دانشجویان مقطع کارشناسی به سمتی هستیم تا آموزش آن‌ها کاربردی‌تر باشد و دو سالی است که جدی‌تر به این موضوع پرداخته می‌شود. اما یکی از چالش‌های که در آموزش مجازی نیز خود را نشان داد، کمبود امکانات برای دانشجویان است که مثلاً لپ‌تاپ ندارند و با گوشی موبایل باید کارشان را انجام دهند. اگر تسهیلاتی در نظر گرفته شود تا دانشجویان آمار بتوانند لپ‌تاپ تهیه کنند، اوضاع بهتر میشود.

■ در صحبت‌تان اشاره‌ای به آموزش مجازی داشتید. لطفاً توضیح دهید شرایط شیوع کرونا چه تاثیری بر وضعیت تحلیل داشته است؟

طبیعی است کیفیت آموزش حضوری

ادامه از صفحه ۱۹

کسانی که در این حوزه‌ها فعال هستند، چه‌طور ارزیابی می‌کنید؟

این جایزه اقدام بسیار خوبی است که هم جایگاه دانشگاه را به دانشگاهیان سراسر کشور معرفی کند و هم افراد متخصصی را که در سطح دانشگاه‌های کشور در حوزه علم و فناوری فعالیت دارند بهتر شناخته شوند و برای اساتید و دانشجویان نیز، رغبت و انگیزه ایجاد می‌کند.

■ لطفاً درباره‌ی تاریخچه‌ی تشکیل و همچنین فعالیت‌های شاخص گروه کامپیوتر توضیح دهید؟

گروه علوم کامپیوتر در سال ۱۳۷۴ خورشیدی تشکیل شد و اولین دوره‌ی دانشجویان کارشناسی مشغول به تحصیل شدند. در سال ۸۷ مقطع ارشد با گرایش سیستم‌های هوشمند آغاز شد و در سال ۹۵ با مصوبه‌ی وزارت علوم، گرایش کارشناسی ارشد به محاسبات نرم و هوش مصنوعی تغییر کرد. از سال ۹۳ هم پذیرش دانشجو در مقطع دکترا در گرایش محاسبات نرم و هوش مصنوعی داریم. همچنین، انجمن علمی بسیار فعالی بخش علوم کامپیوتر دارد که هر ساله مسابقات برنامه‌نویسی صبا را در سطح کشوری و بین‌المللی برگزار

استان در مقطع کارشناسی از بخش علوم کامپیوتر بوده است، همچنین، پژوهشگر برتر دانشکده نیز از اعضای هیات علمی این بخش بودند. بخش علوم کامپیوتر اساتید و دانشجویان بسیار توانمند و مستعدی دارد.

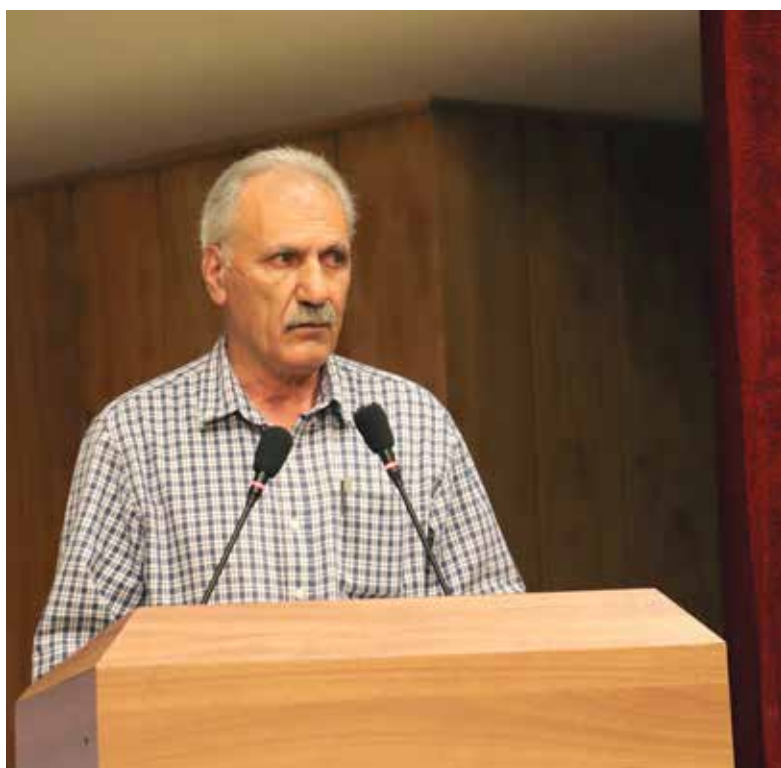
■ خود شما چه شد این رشته را انتخاب کردید؟ فکر می‌کنید انتخاب درستی انجام دادید؟

بله. من دوره‌ی دبیرستان در رشته‌ی

می‌کند. در کنار این، دانشجویان کارگاه‌ها و جلسات سخنرانی در معرفی رشته و بازار کار را برگزار می‌کنند. امسال انجمن علمی علوم کامپیوتر، در سیزدهمین جشنواره بین‌المللی حرکت، حائز رتبه‌ی دوم و رتبه‌ی ویژه در خصوص کارآفرینی شد که از افتخارات بخش علوم کامپیوتر است. همچنین، پژوهشگر برتر دانشگاه در مقطع دکترا، پژوهشگر برتر دانشکده در مقطع کارشناسی ارشد و پژوهشگر برتر

دکتر یدالله آقاعباسی:

چکناواریان از استادان مسلم موسیقی به اعتلای نام ایران خدمت کرده است

درباره زنده یاد افضل پور نماینده ای نوشته ام

غیرحضور برگزار شد.

لوریس چکناواریان؛ موسیقین، رهبر ارکستر و آهنگساز برجسته، دریافت کننده جایزه هنری صبا و بلقیس سلیمانی دریافت کننده جایزه ادبی صبا بودند.

آقاعباسی در سخنانی برای شرح معرفی کوتاهی از چکناواریان گفت: «در ۱,۵ سال شیوع بیماری کرونا، توانستم یکی از کارهایی که همیشه آرزویش را داشتم را به سرانجام برسانم و نماینده ای درباره آقای افضل پور نوشتم».

وی افزود: «از سال ها پیش در زندگی و خاطرات زنده یاد افضل پور غور می کردم؛ مهندس و همسرشان بانو صبا، سی سال نامزد بودند و در جریان یکی از نمایشنامه های شکسپیر با حضور رشید بهبوداف بود که وصلت آنها به شکل گرفت و بعد از ازدواج آنها هم به

دکتر یدالله آقاعباسی، کارگردان تئاتر و عضو هیات علمی دانشگاه شهید باهنر کرمان، در مراسم اعطای جایزه ی شادروان افضل پور زنده یاد فاخره صبا، خبر داد که در ایام کرونا، توانسته به آرزوی دیرینه ی خود جامه ی عمل بپوشاند و نمایشنامه ای درباره ی افضل پور، بنیان گذار دانشگاه در کرمان بنویسد.

آقاعباسی در این مراسم، به معرفی کوتاهی از لوریس چکناواریان، برگزیده ی پنجمین جایزه ی هنری صبا نیز پرداخت.

این مراسم، پانزدهمین دوره از جایزه ی مهندس علیرضا افضل پور، نهمین دوره ی جایزه ی دکتر علی افضل پور (برادر مؤسس دانشگاه)، پنجمین دوره ی جایزه ی هنری - ادبی صبا (همسر مؤسس دانشگاه) و پنجمین دوره ی جایزه ی کارآفرینی بود و عصر جمعه هفتم خردادماه به صورت حضوری و

اجرا و سرپرستی ارکستر کرد و ادامه داد: «رشته ی ایشان با هنری که خانم فاخره صبا، از پیشاهنگان اپرا، در آن فعالیت می کردند سنخیت داشته است».

وی اضافه کرد: «ایشان تاکنون ۱۷۶ اثر در حوزه ی موسیقی اعم از اپرا و ارکستر و ... خلق کرده اند و همیشه از سرزمین عزیز ایران و مردم عزیز ایران و کشور عزیز ایران یاد می کند».

آقاعباسی با اشاره به اینکه پیوند ارمنی ها با ایران، امروزی و دیروزی نیست، یادآور شد: «ارمنی ها در صنعت چاپ و تئاتر و موسیقی پیشگام بودند و استاد چکناواریان، از استادان مسلم و پیشتازان و نمونه های مشخص هم وطنان ارمنی ما هستند که به اعتلای نام ایران خدمت کرده است».

ساختن دانشگاه منتج شد. آشنایی ام با آقای چکناواریان هم در اجرای یکی از نمایشنامه های شکسپیر در تهران بود که به طور اتفاقی صورت گرفت».

وی اظهار کرد: «آقای چکناواریان سال ۱۳۱۶ در بروجرد متولد شدند. پدرشان از زندان های استالین فرار کرده و مادرشان از سرزمین های ارمنستان آواره شده بودند».

وی سپس اشاره ای به دوران مختلف زندگی این هنرمند برجسته از زمان آموختن ویلون و پیانو و بعد رفتن به دانشگاه میشیگان و رهبری ارکستر و آهنگسازی و حضور در کشورهای مختلف و بلندآوازه کردن نام ایران و هنر ایران و تولید آثاری شاخص و تدریس در کشورهای مختلف کانادا، آمریکا و اروپا و

لوریس چکناواریان
برگزیده جایزه صبا:

جای «فاخره صبا»

در دنیای موسیقی ایران خالی است

لوریس چکناواریان، موسیسین ارمنی‌تبار اهل ایران، با رای هیات داوران، برگزیده پنجمین دوره از جایزه ادبی - هنری فاخره صبا، همسر افشلی‌پور، بنیان‌گذاران دانشگاه در کرمان شد.

چکناواریان در جریان مراسم اعطای این جایزه، در ارتباطی مجازی با حاضران، طی سخنانی کوتاه گفت: «جای خانم صبا در دنیای فرهنگ و هنر و موسیقی ایران بسیار خالی است».

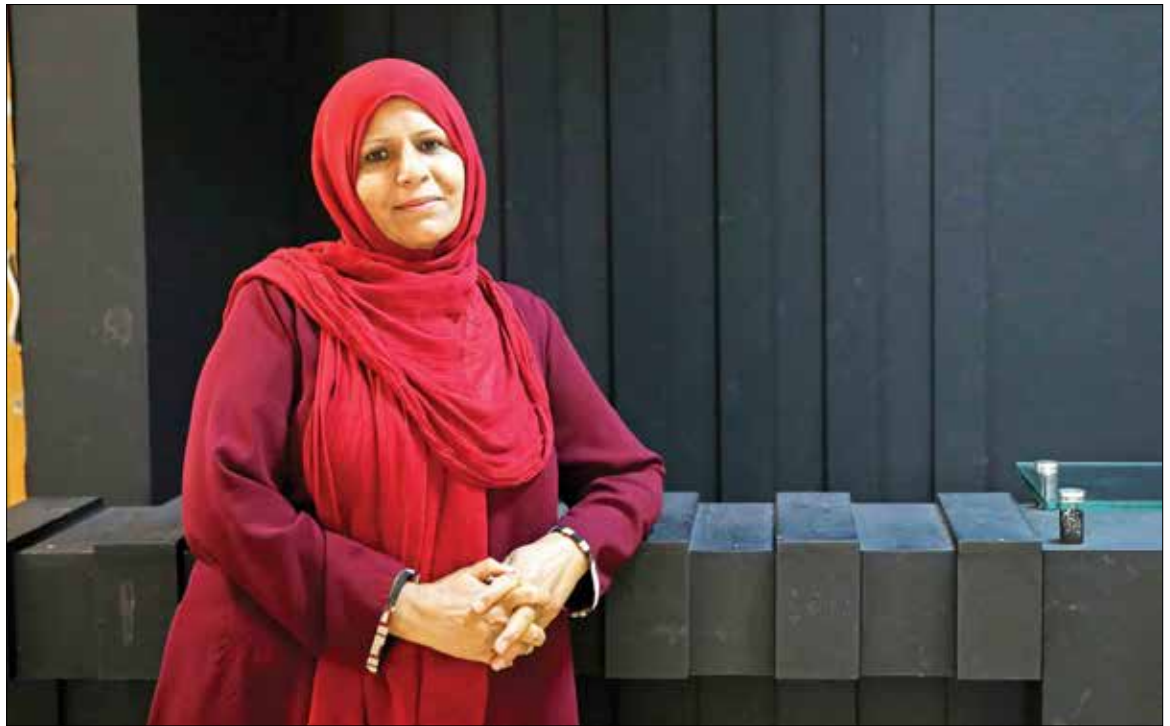
به گزارش خبرنگار استقامت، وی عصر جمعه هفتم خردادماه با بیان اینکه از هیات داوران برای انتخاب اینجانب بسیار سپاسگزارم، اظهار کرد: «خانم صبا هنرمند و خواننده بزرگ اپرا بودند و شاگردان زیادی تربیت کردند و همه دوست‌شان داشتند».

وی با بیان اینکه جای ایشان در دنیا فرهنگ و هنر و موسیقی ایران خیلی خالی است، افزود: «امیدوارم دانشگاه کرمان، فرهنگ، موسیقی و هنر و دانش را همچنان زنده نگه دارد چرا که با فرهنگ و موسیقی و دانش می‌توانیم در دنیا بدرخشیم».

بلقیس سلیمانی نویسنده برگزیده جایزه هنری - ادبی صبا:

زنده‌یاد «فاخره صبا» به مدرن کردن جامعه ایران یاری رساند

وی بیان کرد: «از نخستین حرکت‌ها و تشکیل انجمن نسوان تا آخرین‌ها که امروز جامعه‌ی ما همچنان درگیر است و با آن مبارزه می‌کند مثل کودک‌همسری یا احقاق حقوق برابر با مرد و به‌ویژه تصویب قوانین به‌شدت زن‌ستیزانه، زنان تلاش‌های فراوانی داشته‌اند».

وی با بیان اینکه راه طولانی از صدر مشروطیت سپری شده و تلاش‌ها برای این بوده تا زنان را از پستو بیرون بکشند و به آن‌ها اعتماد به‌نفس بدهند و گاهی از ظلم‌هایی به آن‌ها می‌شود حرفی بزنند، گفت: «جامعه‌ی زنان هم در مدرنیزاسیون ایران و هم در مدرن کردن به معنای اینکه مدرنیته را وارد ایران کنند گام‌های بسیار اساسی برداشته‌اند. در دوره‌ی قاجار، نخستین مدارس دخترانه را زنان سعی کردند تاسیس و نخستین مجلات نیز برای جامعه‌ی زنان منتشر شد و درمانگاه و بیمارستان هم ساختند و در مجموع، همگان را متوجه‌ی این موضوع کردند که جامعه‌ی زنان می‌تواند در مدرنیزاسیون ایران فعالیت‌هایی موفقیت‌آمیز داشته باشد».

این داستان‌نویس افزود: «این حرکت‌های مدرن همچنان ادامه می‌یابد و امروز به کسانی چون سعیده قدس که مجموعه‌ی «محک» را راه‌اندازی کرده یا توران میرهادی که شورای کتاب کودک راه‌اندازی کرده می‌رسیم. این زنان مشکل اساسی را در این می‌دانند که اگر جامعه‌ی ایران هنوز مدرن نشده به این دلیل است که به بنیان‌ها توجه نکرده که یکی از آن‌ها تربیت و کتاب‌خوان کردن کودکان است».

وی گفت: «مرحوم صبا هم کاری کردند که دیگر افراد جامعه‌ی زنان در فکر آن بودند و تلاش می‌کردند خود را به نهادهای مدنی و کنشگر و آموزشی مدرن مجهز کنند و همراهی با همسرشان برای تاسیس دانشگاه کرمان بدین معنا بود که این دانشگاه می‌تواند نسلی از جوانانی را تربیت کند که فردای ایران را به بهترین نحو بسازند».

سلیمانی با اشاره به نقش بانو صبا در یاری رساندن به مدرن کردن جامعه‌ی ایران اظهار کرد: «امیدوارم این الگوسازی به مدرن شدن جامعه‌ی زنان ایران جهت همگامی با مردان و هویت‌یابی آنان یاری برساند».

بلقیس سلیمانی، داستان‌نویس، منتقد و پژوهشگر ادبی اهل شهرستان رابر که تاکنون جوایز ملی فراوانی کسب کرده است، برنده‌ی پنجمین دوره از جایزه‌ی هنری-ادبی فاخره صبا، همسر افشلی‌پور، بنیان‌گذاران دانشگاه کرمان شد.

او در جریان مراسم اعطای این جایزه، در ارتباطی مجازی و تصویری با حاضران، با اشاره به نقش فاخره صبا در مدرن‌سازی جامعه‌ی ایران گفت: «جامعه‌ی زنان ایران از صدر مشروطیت و هنگامه‌ی مواجهه‌ی ایران با جامعه‌ی مدرن، نسبت به مردان کمتر وارد این عرصه نشده‌اند».

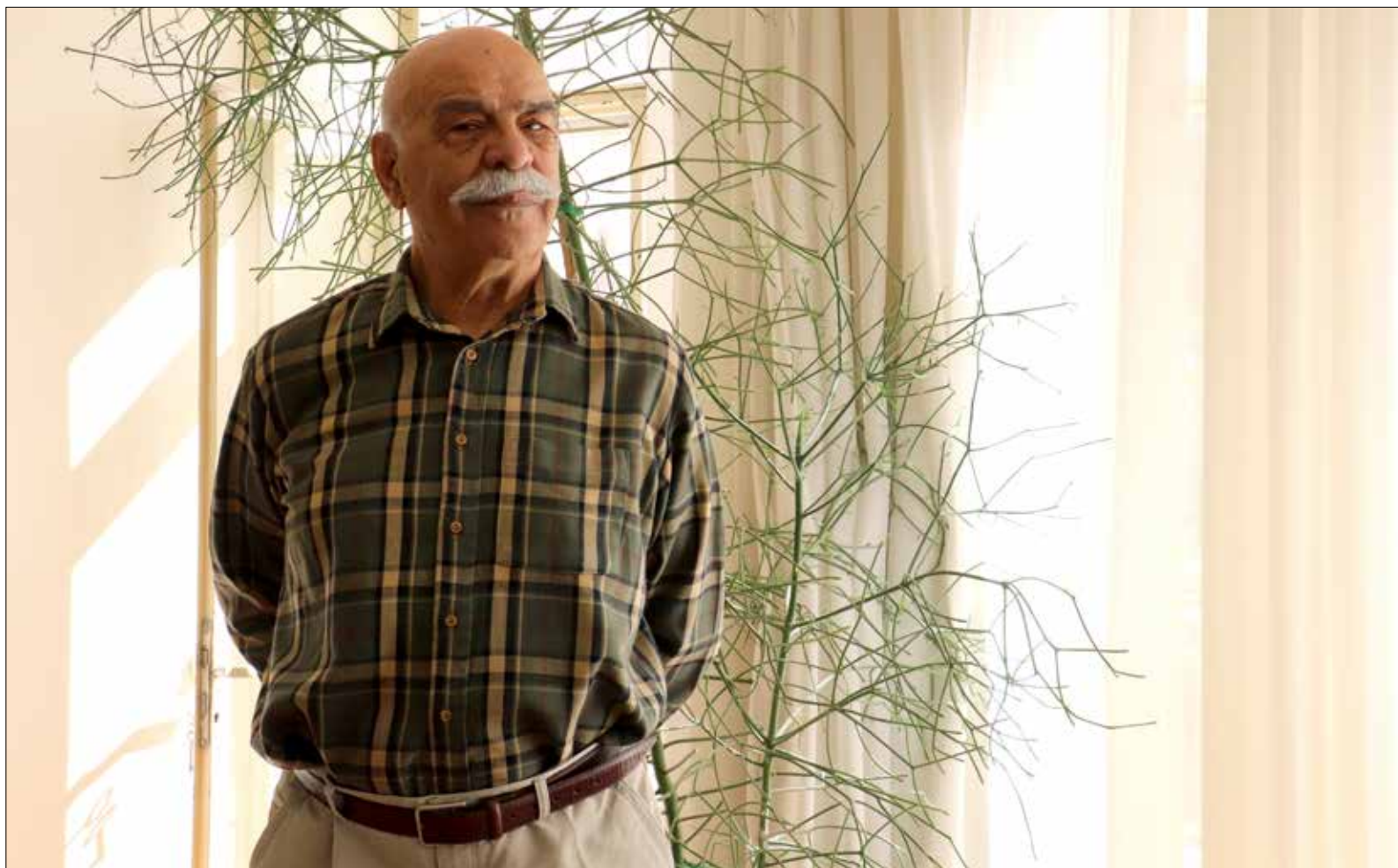
سلیمانی که «به هادس خوش آمدید، بازی آخر بانو، آن مادران این دختران، پیاده، من از گورانی‌ها می‌ترسم، شب طاهره» از جمله برخی آثار او هستند و همچنین، هم‌نوا با مرغ سحر درباره‌ی زندگی دهخدا، تفنگ و ترازو بررسی ادبیات جنگ از جمله آثار پژوهشی ایشان است و بیش از صد مقاله نیز تاکنون در روزنامه‌ها و مجلات منتشر کرده است، با رای هیات داوران توانست جایزه‌ی هنری - ادبی صبا را از آن خود کند.

سلیمانی در این مراسم گفت: «خانم صبا را الهام‌بخش بسیاری از فعالیت‌های زنان ایرانی می‌دانم و به نظرم ایشان و کسانی که از صدر مشروطیت تاکنون بنیان‌های جدیدی برای ورود به جهان جدید برای بانوان ایران مهیا کرده‌اند، می‌توانند الهام‌بخش بسیاری از ما زنان باشند».

وی افزود: «جامعه‌ی زنان ایران از صدر مشروطیت و هنگامه‌ی مواجهه‌ی ایران با جامعه‌ی مدرن، نسبت به مردان کمتر وارد این عرصه نشده‌اند؛ نسبت به وضعیت جامعه‌ای که به‌شدت سنتی و محافظه‌کار و تا اندازه‌ای زن‌ستیز و مردسالار بود».

وی ادامه داد: «از این بابت می‌توانم بگویم فعالیت‌هایی که زنان از آغاز مشروطیت در ایران داشتند چشمگیر بود چرا که زنان متوجه شدند طوفان یا نسیم مدرنیته، راهی برای حضور زنان و احقاق حقوق آنان در جامعه و، به رسمیت شناختن این جامعه‌ی ناپیدا و سرکوب‌شده باز کرده است؛ به همین دلیل از این وضعیت نهایت استفاده را بردند تا خودشان را به اثبات برسانند».

مهدی ایرانی کرمانی فعال و پژوهشگر حوزه اقتصاد:

کارآفرین شکارگر فرصت‌ها است و توانایی ریسک دارد

نبود، ولی در دوره استانداری و وکالت خود و حتی بعد از آن نقش مستقیمی در ایجاد ده‌ها واحد صنعتی و خدماتی داشت و به گمانم هزاران نفر در واحدها و پروژه‌هایی که ایشان در احداث آن‌ها نقش مستقیم یا غیرمستقیمی داشت، کار می‌کنند.

شادروان جلیل رشیدفرخی کارآفرینی ممتاز بود. در مجموعه گاوداری‌اش بیش از ۶ هزار گاو نگهداری می‌کرد، روزانه ۶۰ هزار لیتر شیر تولید گاوداری او بود. صدها هکتار مزرعه برای تأمین علوفه آن گاوها ایجاد کرد و در زمانی که همه به دنبال ایجاد باغات پسته بودند، وی نوآوری کرد و به دنبال تأمین شیر و سایر محصولات لبنی رفت.

■ چگونه می‌توانیم فرهنگ کارآفرینی را در جامعه توسعه بدهیم و آموزش‌های دانشگاهی را در این زمینه چقدر مؤثر می‌دانید؟

در پاسخ به این پرسش حضرت‌عالی باید عرض کنم ساختار دولتی و حکومتی ما مشوق و حامی کارآفرینی و تولید، چه کالا و چه خدمات، نیست. کارآفرینی در جامعه باز، یعنی جایی که آزادی تولید کالا و آرا وجود داشته باشد، نشو و نما می‌کند و این امکانات فراهم نیست و بنابراین توسعه فرهنگ کارآفرینی شنا کردن علیه جریان آب است. چنانچه

اشتغال را، بعد از کشاورزی، در کرمان ایجاد کرد.

ایجاد و توسعه باغات پسته در رفسنجان و کرمان و تولید ۱۰۰ و ۲۰۰ هزار تنی پسته با اقدامات حاج غلامرضا آگاه، حاج غلامحسین امینیان و بعدها خانواده‌های قطب‌آبادی و ابراهیمی و امین و دیگران به جایی رسید که چند میلیون نفر از این راه نان می‌خورند و همچنان می‌خورند.

کشت گل‌محمدی در لاله‌زار با کارآفرینی همایون صنعتی‌زاده و همسرش، شهین سرتلی، آغاز شد و امروز به جایی رسیده است که واحد گلاب‌گیری و اسانس‌گیری‌ای که این زوج بنیان نهادند، بزرگ‌ترین واحد از نوع خودش در ایران و خاورمیانه است و چندین و چند هزار هکتار گلستان در سراسر استان داریم.

ابراهیمی‌ها در بسیاری از عرصه‌ها نوآور بودند و ایجاد اشتغال کردند. در کنار ایجاد چندین و چند صد هکتار باغات پسته و خرما و مرکبات، واحدهایی صنعتی چون کارخانه لوله‌سازی، کارخانه ساخت ماشین‌آلات ضبط پسته و خرما، سردخانه، تولید نهال‌های کشت بافتی و معمولی، تولید کود شیمیایی، قالب‌سازی و جز این‌ها ایجاد کردند.

حسین مرعشی فعال بخش خصوصی

کاشف و شکارگر فرصت‌ها هستند و جسارت و توانایی ریسک کردن دارند. به عبارت دیگر کارآفرین کسی است که با ذهن خلاق، روحیه‌ای به نسبت تهجمی، خوش‌بینی و ریسک‌پذیری، سخت کار می‌کند و به دنبال تحقق هدفی می‌رود که در ذهن‌اش نقش بسته است.

■ کارآفرینان در اقتصاد کرمان از گذشته تا به امروز چه نقشی داشته‌اند؟

در دنیای مدرن، در اروپا و غرب از رنسانس به بعد و در ایران از انقلاب مشروطه به بعد، کارآفرینان نقش بسیار برجسته‌ای در رشد و توسعه اقتصادی جوامع خودشان داشته‌اند. در کرمان به برکت کارآفرینان اشتغال ایجاد شد و معیشت بسیاری از خانواده‌ها مستقیم و غیرمستقیم، به کمک همان افراد تأمین شد. مرحوم محمد ارجمند، پدر دکتر منوچهر ارجمند، که سال گذشته به عنوان کارآفرین برتر از وی تجلیل شد، با ایجاد دو هزار کارگاه قالی‌بافی برای چندین هزار نفر، مستقیم و غیرمستقیم، کار ایجاد کرد و ممر عایدی خلق کرد. دیلمقانی، هنری، یاسایی، رشیدفرخی، شماری از افراد خانواده هنرمند، آگاه، اژدری، شاه‌رخ‌ها، خواجه‌حسینی، ابوالهادی، نمازیان و دیگران صنعت فرش را چنان ترقی دادند که بزرگ‌ترین

مهدی ایرانی کرمانی از چهره‌های فعال و آگاه در حوزه اقتصاد است. کرمان را خوب می‌شناسد و دغدغه‌ی این سرزمین را دارد. او نایب رئیس اسبق اتاق کرمان و از دوستداران دانشگاه در کرمان است. «ایرانی» در این گفت‌وگو ضمن بر شمردن ویژگی‌ها و چالش‌های کارآفرینی، از نقش برخی اشخاص و خاندان‌های معروف کرمانی به عنوان کارآفرین‌های مؤثر در اقتصاد کرمان یاد می‌کند. او همچنین از اقدام دانشگاه شهید باهنر در معرفی و تجلیل از کارآفرین‌های برتر کرمانی تقدیر می‌کند.

■ جناب آقای مهندس ایرانی کارآفرین به چه کسی گفته می‌شود و ارزیابی شما از جایگاه آن‌ها در اقتصاد کشورمان چیست؟

کارآفرین به معنای واژگانی یعنی کسی که کار می‌آفریند، ولی این واژه در زبان فارسی ترجمه واژه entrepreneur است که فرانسوی است و از این منظر کارآفرینی یعنی خلق ارزش از هیچ، یعنی ایجاد و توسعه کسب و کار با وجود مخاطراتی که شخص کارآفرین از وجود آن‌ها آگاه است، یعنی ایجاد اشتغال و تولید ثروت. چنین افرادی معمولاً از هوش ذاتی بالایی برخوردارند، قوه درک و تجزیه و تحلیل رخدادها را دارند،

پرسش هوشمندانه‌ای است و نشان از این دارد که با صنعت و تجارت و صادرات پسته کاملاً آشنایی دارید. آلودگی پسته به سم افلاتوکسین به حدی رسید که صادرات پسته ایران به اروپا، عمدتاً آلمان، از ۹۰ هزار تن به کمتر از چند هزار تن رسید. در اینجا به یک نکته مهم باید اشاره کنم و آن این است که ارقام دقیق را در دسترس ندارم ولی تصویر کلی به گمانم صحیح است. مرادم این است که با آلودگی به افلاتوکسین ضربه هولناکی به صادرات پسته وارد شد و بایستی چاره‌ای اندیشیده می‌شد. این چاره پروژه کریدور سبز بود که طی آن تمهیداتی اندیشیده شد تا پسته عاری از افلاتوکسین به اروپا صادر شود و همان پروژه سنگ زیربنای تأسیس انجمن ملی پسته ایران شد که با همت آقایان علی نظری، محسن جلالپور، مهدی آگاه و دیگران پا گرفت. من هم نقش کوچکی در آن بازی کردم. پروژه کریدور سبز پروژه بسیار موفقی بود، ولی چند سال طول کشید و طی آن سال‌ها بازار عمده پسته ایران به جای اروپا تبدیل به بازار چین شد و طبیعتاً قیمت‌ها (به دلار یا ارزهای معتبر) چندان رشدی نکرد.

■ انتخاب کارآفرین برتر توسط دانشگاه را چقدر مفید و مؤثر می‌دانید؟

این کار را بسیار مفید و مؤثر ارزیابی می‌کنم، یکی از مهم‌ترین اقدامات برای کم کردن فاصله بین بخش خصوصی و آموزش و پژوهش‌های دانشگاهی است. بر این باورم که فاصله بین دانشگاه و نهادهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به ضرر و زیان هر دو طرف، هم دانشگاه و هم سازمان‌ها و نهادهای مردمی است. البته اگر انتخاب کارآفرین برتر به صورت نظام‌مند و با همکاری اتاق که متولی بخش خصوصی است انجام شود، منطقی‌تر است و انشاءالله همین طور است.

و درست است که استان ما بزرگ‌ترین تولیدکننده خرما در ایران است و ایران یکی از سه تولیدکننده بزرگ جهان است، درست است که جیرفت و شهرستان‌های جنوب شرق، هند ایران لقب داشتند و به علت زیاده‌روی در استحصال آب‌های زیرزمینی و وجود چندین هزار چاه غیرمجاز، اندک اندک در حال از دست دادن این لقب است، اما بزرگ‌ترین ارزآور استان در ۳۰-۴۰ یا ۵۰ سال گذشته صنعت پسته بوده است، هر چند باز هم به دلیل ایلغار آب‌های زیرزمینی سالی ۱۰ هزار یا کمتر یا بیشتر هکتار از باغات پسته در حال نابودی است. تا آنجا که در خاطر دارم و احتمالاً ارقام دقیق نباشند و به دست آوردن رقم دقیق هم کار دشواری است، در حدود ۵۰۰ هزار خانواده در بیش از ۲۰ استان کشور بر سر سفره پسته نشسته‌اند و در ۲ یا ۳ دهه اخیر حدود ۳۰ میلیارد دلار ارزآوری پسته بوده است. چنین صنعتی در استانی که میانگین بارندگی آن حدود ۱۰۰ میلی‌متر است واقعاً صنعت سترگ و فوق‌العاده‌ای است.

جلوتر به پیشگامان تولید و تجارت پسته اشاره کردم. شاخص‌ترین و مشهورترین آن‌ها حاج غلامرضا آگاه است. میانگین مالکیت باغات پسته حدود یک یا دو هکتار است و بنابراین دست کم ۱۰۰ هزار تولیدکننده داریم. تفاوت عمده پسته و خرما، محصولات عمده کشاورزی استان، در این است که بیش از ۸۰ درصد محصول پسته صادر می‌شود و در حدود ۲۰ درصد آن در داخل کشور مصرف می‌شود در صورتی که در مورد خرما این ارقام تقریباً برعکس است.

■ در بخش پسته دردو دهه اخیر همواره موضوع صادرات بهداشتی این محصول چالش برانگیز بوده. در این زمینه اکنون وضعیت چگونه است؟

امیدوار بود که تحت شرایط مطلوب فارغ‌التحصیلان رشته‌های کارآفرینی خواهند توانست فعال شوند و بدرخشند.

■ موانع رشد کارآفرینی را چه می‌دانید؟

پیشتر اشاره‌ای کردم که ساختارهای دولتی و حکومتی، مشوق و حامی کارآفرینی نیستند و این از دیدگاه کلان قضیه است. جزییات در بخش‌نامه‌های نظام اداری، بانکی، بیمه اجتماعی، تنگ‌نظری‌های بومی و امثالهم است. اراده‌ای برای رفع این موانع وجود ندارد و گرنه بسیاری از اساتید علم اقتصاد، بسیاری از فعالان عرصه‌های مختلف اقتصادی، صاحبان صنایع و اعضای اتاق بازرگانی سراسر کشور مکرر در مکرر این موانع خرد و کلان را برشمردند، تجزیه و تحلیل‌های عالمانه و موشکافی‌های کارشناسانه عرضه کرده‌اند و راه‌های برون رفت از مشکلات را برشمردند و روش‌های برداشت موانع را توضیح داده‌اند، ولی متأسفانه گوش شنوایی نیست و توجهی به این امر نمی‌شود. زمانی که این موانع برداشته شد و امکانات برای توسعه و فعالیت بخش نیمه‌جان خصوصی فراهم شد، آن وقت باید برویم سراغ اقداماتی که دکتر عالیخانی و دکتر نیازمند و دیگران در دهه ۴۰ انجام دادند تا شاهد شکوفایی کارآفرینی، توسعه فضای کسب و کار، انفجار سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی در پروژه‌های استارت آپی و واحدهای تولیدی و تحقق کشف و شکار فرصت‌ها برای ایجاد اشتغال باشیم.

■ یکی از مهم‌ترین مزیت‌های اقتصادی کرمان تولید و تجارت پسته است. نقش کارآفرین‌ها را در این بخش چطور ارزیابی می‌کنید؟

کاملاً درست می‌فرمایید. درست است که قدیمی‌ترین صنعت ما در کرمان صنعت فرش و صنایع دستی بوده

شرایط فراهم شود، آموزش کارآفرینی باید از سنین نوجوانی در مدارس شروع شود، جایی که باید روحیه جستجوگری، اعتماد به نفس و درک مسائل، تفکر برای پیدا کردن راه‌حل‌ها و جسارت و شهامت قدم برداشتن در وادی‌های به نسبت ناشناخته، آموزش داده شود و نه تکنیک‌های قبولی در کنکور. خوشحالم که می‌بینم جوان‌های دانش‌آموخته و مدیران کاردریده‌ای همچون رؤیا اسدی در کانون کارآفرینان استان جمع شده‌اند و در جای جای استان کارگروه‌های آموزشی برای نوجوانان و جوانان ترتیب می‌دهند. این کانون زیرمجموعه‌ای از سازمان ملی کارآفرینان ایران است و با حمایت اتاق بازرگانی در کرمان تأسیس شده و فعال است. در مورد آموزش‌های دانشگاهی باید عرض کنم که اطلاع چندان از برنامه‌های آموزشی و پژوهشی این رشته در دانشگاه کرمان ندارم، ولی همین که مقامات دانشگاهی اهمیت کارآفرینی را درک می‌کنند و از کارآفرینان تجلیل می‌کنند، به این معناست که طبقه فرهیخته و دانش‌آموخته ما به جایگاه و نقشی که کارآفرینان می‌توانند در رشد و توسعه اقتصادی جامعه ایفا کنند، واقف‌اند و این مایه خشنودی و تحسین است؛ ولی درباره اینکه آیا تحصیلات تئوریک دانشگاهی در رشته کارآفرینی موفق خواهد شد کارآفرین تولید کند، تردید جدی دارم. نگاه کنید، تحصیلات دانشگاهی ما چند شاملو، دولت‌آبادی، فروغ، نیما، فریدون مشیری و گلستان یا علی اطهری کرمانی تولید کرده‌اند؟ جایی که تحصیلات دانشگاهی موفق بوده، دانشکده‌های پزشکی است، جایی که به گونه‌ای نظام آموزشی عقلانی و منطقی استاد-شاگردی حفظ شده است. اگر دانشگاه بتواند سازوکاری پیدا کند که از کارآفرینان در آموزش جوانان استفاده کند و اگر روحیه‌ای که جلوتر به آن اشاره کردم تقویت شود، آن وقت می‌توان

مهندس زهره مهرابی کارآفرین برتر استان:

شرایط سرمایه‌گذاری و کارآفرینی در ایران چندان مناسب نیست

■ بین بانوان کارآفرین و آقایان کارآفرین تفاوتی وجود دارد؟ و بانوان چه مشکلات و دغدغه‌هایی دارند؟

در مجموع در کشور ما محدودیت‌های بانوان بیشتر است، اما شاید در زمینه کارآفرینی شرایط برای بانوان و آقایان آنچنان متفاوت نباشد. ممکن است ذهنیت جامعه این‌گونه باشد که توانایی بانوان کمتر از آقایان است، اما در عصر حاضر بسیاری از بانوان ثابت کردند که در صورت وجود شرایط یکسان از توانایی رقابت و پیروزی برخوردارند. یک کارآفرین حتماً توانایی گذر از این ذهنیت‌های دور از واقع و پشت سر گذاشتن همه‌ی نابرابری‌ها و سختی‌ها را دارد.

■ آینده‌ی کارآفرینی در استان را چگونه می‌بینید؟

جدای از رتبه پائین کسب و کار ایران در جهان، متأسفانه رتبه‌ی استان کرمان نیز در بین استان‌های کشور بسیار ناامید کننده است، اگر با همین شرایط موجود پیش رویم نمی‌توان آینده‌ی روشنی را برای کارآفرینی متصور بود. امیدوارم مسئولان امر نسبت به بهبود فضای کسب و کار، بازگشت امید و انگیزه به جامعه و از همه مهم‌تر جلب اعتماد مردم طرحی نو دراندازند.

■ چه اقداماتی را انجام دادید که به عنوان کارآفرین برتر معرفی شدید؟

پاسخ این سوال در سوالات قبلی مستتر است اما فکر می‌کنم اگر بخواهم پاسخ دقیق‌تری بدهم بهتر است هیأت محترمی که بنده را انتخاب کردند در این مورد اظهار نظر فرمایند.

■ خصوصیات یک کارآفرین موفق چیست؟

پشتکار، خلاقیت، قدرت ریسک‌پذیری، آینده‌نگری، ارزش‌آفرینی، خلق ثروت و ایجاد اشتغال و از همه مهم‌تر توانایی ایستادن در برابر ناملایمات و سختی‌ها و درس گرفتن از شکست‌ها و ناامید نشدن از ادامه‌ی راه.

■ در زمینه کارآفرینی چه توصیه‌ای برای علاقمندان دارید؟

پی بردن به توانمندی‌ها و کشف استعدادهای فردی و تکیه بر اعتماد به نفس و استفاده از مشاوران مورد اعتماد و متخصص و با تجربه و کار بلد در زمینه‌ی فعالیت خودشان. همان طور که من هم از یکی از این مشاوران که نقش بسیار مهمی در این زمینه داشت بهره بردم.

یکی از مطرح‌ترین سرمایه‌گذاران و صادرکنندگان پسته‌ی کشور آقای مهندس امیرعلی عسگرآولادی موفق به راه‌اندازی صفر تا صد یک کارخانه‌ی مدرن و مکانیزه در راستای بروز رسانی این صنعت و همچنین اشتغال‌زایی برای جمعی از هم‌استانی‌های عزیز شدیم. از آنجایی که جناب آقای عسگرآولادی با توجه به بسترهای موجود تمایل به راه‌اندازی این کارخانه در یزد داشتند برخود لازم می‌دانم از اعتقاد ایشان به توانایی بنده و تامین هزینه‌های کلان و همچنین همفکری و مشارکت در پیشبرد کارها، اهداف و برنامه‌ها تشکر و قدردانی نمایم.

■ در مورد این مجموعه بیشتر توضیح می‌دهید؟

این کارخانه در سال ۱۳۹۵ در زمینی به مساحت ۲۴ هزار مترمربع تاسیس شد و در حال حاضر با زیر بنای ۱۲ هزار متر مربع با حداقل ۲۰۰ نیرو و با میانگین سنی ۳۴ سال در زمینه‌ی فراوری و بسته‌بندی انواع پسته، مغز پسته و مغز سبز و با ظرفیت سالانه ۵۰۰۰ تن و بر اساس استانداردهای IFS, BRC, FSSC ۲۲۰۰۰, ISO/IEC ۱۷۰۲۵, SMETA در فازهای مختلف فعالیت می‌کند. به نحوی که با بهره‌گیری از دانش فنی و مهارت‌های کسب شده در سال‌های گذشته در جهت کاهش افلاتوکسین و سایر مخاطرات از جمله باقی‌مانده سموم، مواد خارجی و خطر میکروبی با رعایت مقررات سختگیرانه‌ی ژاپن و کشورهای اروپایی موفق به پاس (صادرات) نزدیک به ۱۰۰ درصد از محموله‌های خود (۹۹ و شش دهم) شده است.

■ خانم مهرابی تعریف شما از کارآفرینی چیست؟

دانشمندان و اقتصاددانان تعاریف متعددی برای کارآفرینی ارائه کردند اما از نگاه من نزدیک‌ترین تعریف برای کارآفرینی دیدن فرصت‌ها و توانایی تبدیل آن به ارزش و ثروت و ایجاد اشتغال است.

■ کارآفرینی در ایران متفاوت از سایر کشورهاست؟

واقعیت این است که یک کارآفرین در مرحله‌ی نخست نیازمند راه‌اندازی یک کسب و کار است، وقتی که رتبه‌ی سهولت کسب و کار ایران در بین ۱۹۰ کشور ۱۲۷ است یعنی شرایط سرمایه‌گذاری و کارآفرینی در ایران چندان مناسب نیست. جدای از این مورد، وجود مشکلات بسیار دیگری نیز همانند تحریم‌ها، قوانین دست و پاگیر و مزاحم، اتخاذ تصمیمات خلق‌الساعه و... کار را سخت کرده است.

حرفه، به گذراندن دوره‌های تخصصی و دریافت گواهینامه‌های آموزشی داخلی و بین‌المللی اقدام کردم. همچنین سفرهای مختلف داخلی و خارجی و شرکت در سمینارها و اجلاس‌های تخصصی را پشت سر گذاشتم. در تدوین چندین استاندارد مربوط به اندازه‌گیری مایکوتوکسین‌ها مشارکت کردم و به عنوان سر ممیز، مسئولیت ممیزی سایر شعب آزمایشگاه مذکور را به عهده گرفتم. همچنین در طرح کریدور سبز که با همت افراد با سابقه و با تجربه‌ی صنعت پسته و اتاق بازرگانی کرمان که برای ارسال پسته‌ی عاری از افلاتوکسین به کشورهای اروپایی اجرا شد به عنوان مدیر فنی آزمایشگاه کنترل‌کننده افلاتوکسین محموله‌ها، نقش پررنگی داشتم. همین دانش فنی و اشتیاق در این زمینه باعث شد که در مجموعه‌ی فراوری و صادرات جناب آقای مهدی آگاه ادامه فعالیت دهم و کار خود را از مرحله‌ی تحقیقاتی و آزمایشگاهی به مرحله‌ی عملیاتی و اجرایی گسترش دهم و این سرآغاز تفکر کارآفرینی بود.

■ آیا الگویی در این زمینه داشتید یا به رویا و آرمانی فکر می‌کردید؟

به طور مسلم تدبیر، تشویق و حمایت جناب آقای مهدی آگاه نقش بسزایی در پیشرفت بنده داشت و همواره از ایشان آموختم، سپس در مراحل بعد با تکیه بر توانایی خودم و حسن اعتماد و حمایت

محمدعلی جمشیدی: در مراسم پانزدهمین جشنواره جایزه افشایی‌پور که در هفتم خرداد ماه امسال برگزار شد، از مهندس زهره مهرابی به عنوان کارآفرین برتر استان کرمان تجلیل به عمل آمد. اگرچه در این مراسم مهندس مهدی ایرانی کرمانی سخنرانی کوتاهی در معرفی ایشان انجام داد اما به منظور آشنایی بیشتر با این کارآفرین برتر و نوع نگاه ایشان به مسائل کارآفرینی با او گفت‌وگوی کوتاهی انجام دادیم که در ادامه می‌خوانید؛ با این توضیح که خانم مهرابی متولد کرمان است، تحصیلات متوسطه را در دبیرستان نمونه مردمی ۱۲ فروردین و در رشته ریاضی فیزیک گذرانده و تحصیلات دانشگاهی‌اش را نیز در مقطع کارشناسی رشته مهندسی شیمی دانشگاه شهید باهنر کرمان به پایان رسانده است.

■ خانم مهندس مهرابی بفرمایید ایده‌ی کارآفرین شدن چگونه در ذهن شما گرفت؟

شرایط کاری و علاقه من را به این سمت هدایت کرد. پس از فارغ‌التحصیلی در یکی از مطرح‌ترین و معتبرترین آزمایشگاه‌های کنترل کیفیت مواد غذایی کشور (مرجعان خاتم) با زمینه‌ی کاری اندازه‌گیری مایکوتوکسین‌ها به عنوان کارشناس مشغول به کار شدم و در کمتر از یک سال به عنوان مدیر تضمین کیفیت و سپس مدیر فنی و پس از آن مدیر آزمایشگاه فعالیت خود را ادامه دادم. همزمان با فعالیت در این

زهره مهربابی، برگزیده جایزه کارآفرینی افصلی پور:

تعامل دانشگاه و بخش خصوصی ادامه یابد

«زهره مهربابی» از دانش‌آموختگان دانشگاه شهید باهنر کرمان و مدیر کارخانه درخت الماس سبز کرمان که در زمینه‌ی فرآوری پسته و مغز پسته فعالیت می‌کند، با رای هیات داوران، برگزیده‌ی پنجمین جایزه‌ی کارآفرینی از مجموعه جوایز افصلی پور، بنیان‌گذار دانشگاه در کرمان شد.

در جریان اعطای این جایزه، مهندس مهدی ایرانی کرمانی در معرفی مهربابی سخن گفت و این اقدام دانشگاه را تکریم کارآفرینان بخش خصوصی دانست و یادآور شد: «هرچه پل ارتباطی بین دانشگاه و بخش خصوصی محکم‌تر شود به نفع هر دو نهاد است».

مهربابی نیز طی سخنانی با اشاره به ماجرای راه‌اندازی کارخانه گفت: «کم‌آبی صنعت پسته را به مخاطره انداخته که امیدواریم این مشکل برطرف شود».

به‌گزارش استقامت، مهندس مهدی ایرانی کرمانی پژوهشگر و فعال اقتصادی در این مراسم با قدردانی از برگزارکنندگان این جایزه اظهار کرد: «جای بسی خوشبختی است که نیمی از دانشجویان این دانشگاه دختر هستند و این نوبت، بانویی کارآفرین برگزیده‌ی جایزه شده است».

وی توضیح داد: «خانم مهربابی را از زمان اجرای کريدور سبز می‌شناسم. آلودگی پسته ایران به سم افلاتوکسین باعث شد اتحادیه اروپا از ورود پسته ممانعت کند و طرح کريدور سبز با این مسئله مبارزه کرد و موفق بود. انجمن ملی پسته ایران هم از دل همین طرح بیرون آمد. ایشان مدیر فنی یکی از آزمایشگاه‌های طرف قرارداد طرح بود. دانش‌آموخته‌ی مهندسی شیمی از دانشگاه کرمان است و اواسط دهه‌ی هشتاد فارغ‌التحصیل شده که بعد از آن، در شرکت مرجع‌ان خاتم مشغول شد و چند سال نیز در مجموعه‌ی آقای مهدی آگاه بوده و در واقع، دست پرورده‌ی آقای آگاه هم هست».

وی ادامه داد: «ایشان دوره‌های متعدد مدیریتی و کنترل کیفیت دیده و به رموز کار افلاتوکسین‌زدایی

ایرانی با بیان اینکه ایشان حاضر نبود کرمان را ترک کند و همین‌جا فعالیت خود را ادامه داده است، گفت: «مجدد از کار دانشگاه در تقدیر ایشان قدردانی و به خودشان تبریک می‌گویم و امیدوارم دختران و پسران دانشجو به ایشان تاسی کنند و از کارآفرینان آینده‌ی کشور بشوند».

آشنا شده است تا جایی که یکی از بزرگ‌ترین صادرکنندگان پسته ایران به شرق که بسیار مقررات سختگیرانه‌ای دارد جذب ایشان شد و چند صد میلیارد تومان سرمایه‌گذاری کرد تا یکی از بهترین واحدهای فناوری و بسته‌بندی پسته‌ی ایران را تاسیس کند».

مهدی ایرانی: خانم مهربابی را از زمان اجرای کريدور سبز می‌شناسم. آلودگی پسته ایران به سم افلاتوکسین باعث شد اتحادیه اروپا از ورود پسته ممانعت کند و طرح کريدور سبز با این مسئله مبارزه کرد و موفق بود.

زهره مهربابی مدیر کارخانه درخت الماس سبز کرمان در حوزه‌ی فرآوری پسته و مغز پسته که در سال ۹۵ به بهره‌برداری رسیده و برای ۲۲۰ نفر اشتغال ایجاد کرده است، نیز در این مراسم، طی سخنانی گفت: «امیدوارم که تعامل بخش خصوصی و دانشگاه ادامه یابد».

وی افزود: «کم‌آبی صنعت پسته را به مخاطره انداخته که امیدواریم این مشکل برطرف شود».

وی سپس گفت: «وقتی از دانشگاه باهنر کرمان فارغ‌التحصیل شدم، فکر نمی‌کردم دوباره به این مکتب برگردم و از موفقیت و رشدی صحبت کنم که در این دانشگاه بذر آن در ذهنم کاشته شد».

مهربابی با قدردانی از استادانش اظهار کرد: «کارآفرینی و اشتغال‌زایی در کرمان را با ۲/۵ هکتار زمین و دو سوله‌ی خالی شروع کردیم؛ باید هم کارخانه می‌ساختیم و هم کار را تعطیل نمی‌کردیم، چون تعهدات یک شرکت بازرگانی با سابقه‌ی سی ساله باید حتما اجرا می‌شد. این اقدامات نیازمند تلاش شبانه‌روزی و خستگی‌ناپذیری داشت».

وی با بیان اینکه کارخانه راه‌اندازی و به تدریج، محصولات آن از پسته‌ی خشک به پسته‌ی تر و مغز سبز و مغز پسته افزایش یافت، ادامه داد: «همه‌ی محصولات هم کم‌ریسک و مطابق با استانداردهای روز دنیا تولید می‌شود. رعایت حقوق اطرافیان و احترام به نیروی انسانی را نیز همواره سرلوحه قرار دادیم و همین باعث شد که استاندارد بین‌المللی الزامات اخلاقی تجاری را دریافت کنیم».

وی اعلام کرد: «موفقیت‌هایم را مدیون اعتماد آقای مهندس امیرعلی عسکراولادی هستم و جایزه‌ی خود را به ایشان تقدیم می‌کنم».

مهربابی اضافه کرد: «از آقای مهدی آگاه که بسیار از ایشان آموختم، مهندس جلال‌پور، مهندس طبیب‌زاده و به‌ویژه از همکاران بسیار پرتلاش و سختکوشم که از ابتدا تاکنون در این مسیر پرفراز و نشیب همدل بوده‌اند، و همچنین از دوستان و خانواده‌ام تشکر و قدردانی می‌کنم».

در جست‌وجوی موسس دانشگاه در کرمان؛

افشایی‌پور در حافظه‌ی تاریخی خیابان لاله‌زار

یکی از جوان‌ها با متانت و ادب گفت: «چند دقیقه در مغازه تشریف داشته باشید الان می‌رسند». به دلیل مراجعه مشتری‌ها نمی‌خواستیم مزاحمت ایجاد کنیم. خارج از مغازه منتظر ماندیم.

بالاخره ایشان از راه رسیدند. کمی که مغازه خلوت‌تر شد، خودم را معرفی کردم و موضوع را شرح دادم. با روی خوش از ما استقبال کرد و تعارف نمود تا روی صندلی، داخل مغازه بنشینیم، و در مورد افشایی‌پور صحبت کنیم. انگار حاج احمد یک سینه حرف برای گفتن داشت. اولین جمله‌اش این بود: «مرحوم پدر، من و پسرانم که امروز در این مغازه با من کار می‌کنند، بزرگترین افتخارمان این است که، نان افشایی‌پور در سفره‌ی خانواده ما است». او خاطرات بسیار شنیدنی داشت و در صحبت‌هایش روی «جدیت در کار» و «وقت شناسی» افشایی‌پور تاکید می‌کرد. می‌گفت: «مرحوم پدرم به جهت حضور در فضای کسب و کار افشایی‌پور و اشرافیت به مسائل مالی ایشان، حاضر بود دست روی قرآن بگذارد و قسم یاد کند، درّهای درآمد غیرحلال و نامشروع در زندگی افشایی‌پور نبوده و نیست». معتقد بود افشایی‌پور بهترین جنس و با کیفیت‌ترین کالا را با نازل‌ترین قیمت به دست مشتری می‌رساند و به همین جهت بسیاری از همکاران اجناس‌شان را از ایشان خریداری می‌کردند. صحبت‌مان با حاج احمد گل انداخت. طاهای مشتاقانه به سرگذشت افشایی‌پور به روایت حاج احمد گوش می‌داد که می‌گفت: «پادم نمی‌رود در جوانی به همراه پدرم خدابیامرز (اشاره کرد به قاب عکسی که جفت قاب عکس افشایی‌پور بر دیوار بود) به مناسبت ایام نوروز و تبریک سال نو به منزل افشایی‌پور رفتیم. در آنجا از زندگی تجملاتی و تشریفاتی خبری نبود! اگرچه وسایل زندگی قدیمی بودند، در عوض همه‌چیز بسیار تمیز، مرتب و منظم بود».

می‌گفت: «بعدها که افشایی‌پور تجارت را رها کرد و به ساختن دانشگاه مشغول شده بود، گهگاه به این مغازه سر می‌زد. روزی در همین نقطه که شما امروز نشسته‌اید، روی چهارپایه درحالی که یک پایشان را روی پای دیگر گذاشته بودند با مرحوم پدرم از مراحل ساخت دانشگاه صحبت می‌کرد. نگاهم به کفی کفش‌شان که به تازگی تعمیر شده بود افتاد. محترمانه گفتم به جای تعمیر کفش بهتر نبود کفش دیگری تهیه می‌کردید؟ با

در حالی که چهره‌ی مرد مهربان در نظرم و صدای گرمش که می‌گوید: «این دانشگاه را هدیه کردم به مردم شریف کرمان»، در گوشم طنین افکن است به محدوده‌ی آدرسی که دارم، نزدیک می‌شویم.

طاهای خسته و تشنه است. از یک کیوسک روزنامه‌فروشی برایش آب خریدم و فرصتی شد تا آدرس لاله‌زار قدیم را بپرسم و سوال کنم: «بخشید شما می‌دونید مغازه‌های قدیمی تر لاله‌زار کجا هستن؟ من دنبال مغازه‌ای می‌گردم که اولین کنتورهای برق را از اروپا وارد می‌کرده».

مرد، جوان‌تر از آن است که بداند مغازه‌ی واردکننده‌ی اولین کنتورهای برق کجاست، اما بی‌نصیب هم نمی‌گذارد. می‌گوید: «سمت میدان توپخانه، همون اولای لاله‌زار، مغازه‌های قدیمی، اونجان».

راه افتادیم. طاهای جان گرفته است. در مسیر چهره‌ی مغازه‌دارها را برانداز می‌کنم. به دنبال افراد مسن می‌گردم. شاید بتوانند آدرس دقیق‌تری بدهند، ولی عمدتاً جوان‌های دهه‌ی هفتادی بودند. با دیدن سردر قدیمی و ساختمان متروکه‌ی تئاتر تهران، خاطرم جمع شد که به مقصد نزدیکتر شده‌ام.

چند مغازه پائین‌تر، در یک مغازه‌ی کوچک لوازم الکتریکی، دو فروشنده‌ی سفید موی گرم صحبت هستند؛ سراغ مغازه‌ی افشایی‌پور را می‌گیرم. بخت با من یار می‌شود. او را به خوبی می‌شناسند. می‌گویند در جوانی از مشتری‌هایش بوده‌اند. آدرس مغازه‌ی جهان الکتریک را به من می‌دهند. می‌خواهم راه بیافتم که یکی‌شان می‌گوید: «حاج احمدآقا، صاحب مغازه‌ی جهان الکتریک، فرزند مرحوم خالدی کارمند اصلی و فروشنده‌ی سابق مغازه افشایی‌پور هستن. هرچه می‌خواهی بدونی از او بپرس!»

بی‌توجه به خستگی طاهای، پا تند کردم و به آدرس رسیدم. داخل مغازه‌ی جهان الکتریک چند جوان مشغول پاسخ‌گویی به مشتری‌ها و تلفن‌ها بودند. دلم لرزید. بالای پیشخوان میان لوازم و کالاهای برقی، دو قاب عکس دیدم. در یکی از قاب‌ها تصویر پیر و مراد من بود. مردی که سال‌ها روح بزرگ‌اش را بر دانشگاه ۵۰۰ هکتاری کرمان ناظر و شاهد می‌بینم. همان‌که تا دنیا دنیاست، ما کرمانی‌ها اسیر کمند محبت او هستیم. مهندس علیرضا افشایی‌پور...»

خودم را معرفی کردم و سراغ حاج احمدآقا را گرفتم.

امیر لری‌زاده

معاون اداره کل فرهنگی و اجتماعی دانشگاه شهید باهنر

اگرچه هنوز بهار است ولی هوای تهران مانند یک روز تابستانی گرم و نفس‌گیر شده است. ماسک روی صورتم خیس شده و بخار، شیشه‌ی عینکم را می‌پوشاند. از مهمان‌سرای دانشگاه به سمت میدان فردوسی راه می‌افتم. طاهای آرام و مطیع، پا به پایم می‌آید.

شب قبل، پس از سفری خسته‌کننده، از کرمان به تهران رسیدیم. همسر فاطمه صبح زود برای انجام پیش دفاع رساله‌ی دکتریش راهی دانشگاه شد، من و طاهای هم طبق قرارمان برای پیدا کردن تجارتخانه افشایی‌پور، پدر و پسری از خیابان ابوریحان راه افتادیم به سوی خیابان لاله‌زار.

در طول مسیر آنچه از افشایی‌پور می‌دانم برای طاهای تعریف می‌کنم. مشتاق می‌شود بداند این پیر مرد مهربان کیست که دانشگاهی به این بزرگی در کرمان ساخته است؟! شاید پسر ده ساله فکر می‌کند این پیرمرد هشتاد ساله که عکس‌اش را بارها در دفتر کار من دیده، پولدارترین مرد ایران بوده، باید برویم و مغازه قدیمی‌اش را پیدا کنیم. شاید هنوز از آن محل کسب و کار که من فقط آدرسی از آن دارم اثری مانده باشد. طاهای مشتاق است زود به مقصد برسیم. می‌دانم افشایی‌پور ابتدا در محدوده‌ی خیابان لاله‌زار، نخستین مغازه‌ی خود را با عنوان تجارتخانه افشایی‌پور افتتاح کرده است و بعدها نیز در خیابان فردوسی به عنوان واردکننده‌ی کنتور برق و لوازم الکتریکی به فعالیت تجاری خود ادامه داده است.

ژینا افضلی پور:

از بزرگ‌ترین افتخاراتم

اعطای بورسیه دکتر افضلی پور است

تبریک می‌گویم به دانشگاه کرمان که در مدت کوتاهی توانست در رده‌ی دهم دانشگاه‌ها در ایران قرار گیرد

ژینا افضلی پور، برادرزاده‌ی مهندس علیرضا افضلی پور بنیان‌گذار دانشگاه در کرمان که بورسیه‌ای برای دانشجویان ممتاز دانشگاه باهنر راه‌اندازی کرده است، در جریان مراسم اعطای جایزه‌ی افضلی پور با بیان اینکه یکی از بزرگ‌ترین افتخاراتم برگزار کردن این بورسیه است، گفت: «از امسال ماهیانه‌ای که به‌عنوان بورسیه داده می‌شود افزایش پیدا کرده است». ژینا افضلی پور در ارتباطی مجازی و تصویری با حاضران این مراسم گفت: «پدر بزرگم بسیار علاقه‌مند بودند که در خانواده همه تحصیل کرده باشند. چهار دخترشان را به مدرسه فرستادند. دکتر علی افضلی پور که برادر بزرگ‌تر مهندس افضلی پور و پدر بنده هستند، با گرفتن بورس دولتی به کشور فرانسه رفتند. دکترای خود را در ریاضیات و بعد در آمار گرفتند و آمار را به ایران آوردند».

وی افزود: «پدرم وقتی به ایران آمدند، به‌عنوان استاد دانشگاه تهران فعالیت علمی خود را ادامه دادند. پدر بزرگم علاقه داشتند عمومی هم استاد دانشگاه شوند. پدر بزرگ می‌گفتند هروقت دانشگاه ساختید در زندان را بستید. مهندس افضلی پور به پدر بزرگ قول دادند که به جای استاد شدن، دانشگاه بسازد. تمام مناطق ایران را بررسی و کرمان را به‌عنوان بهترین منطقه برگزید و دانشگاه کرمان را برپا کرد». وی ادامه داد: «یک برادر تربیت می‌کرد و دیگری کاری کرد که دانشجویان تحصیل کرده باشند؛ بنابراین خواسته‌ی پدر بزرگم فراهم شد، پدر بزرگی که در ۵۰ سالگی شروع به یادگیری زبان فرانسه کرده بودند».

وی سپس گفت: «بنده بنیان‌گذار بورس دانشجویان در دانشگاه کرمان هستم چرا که بسیار دلم می‌خواست چون دو برادر همه جا شریک بودند اینجا هم باشند، در دانشگاهی که عمومی ساختند و جایزه‌ای به نام ایشان برگزار می‌شود، پدرم هم باعث شوند دانشجویان موفق ترغیب به ادامه‌ی تحصیل شوند. این بورسیه را راه‌اندازی و در دور اول به سه دانشجوی برجسته‌ی دانشگاه ارسال می‌کردیم و بعد به دو دانشجوی برجسته که از شیمی و آمار هستند اعطا می‌کنیم».

افضلی پور اظهار کرد: «خوشحالم که بگویم از امسال دانشجویان ماهیانه‌ی بیش‌تری می‌توانند دریافت کنند تا تحصیل را ادامه دهند». وی اضافه کرد: «یکی از بزرگ‌ترین افتخاراتم برگزار کردن این بورسیه است و از دکتر مصطفوی خیلی قدر دانم که همواره حامی‌ام بودند و به دانشگاه کرمان نیز تبریک می‌گویم که در این مدت کوتاه توانست در رده‌ی دهم دانشگاه‌ها در ایران قرار گیرد و امیدوارم روزی برسد و زنده باشم و موفقیت بیش‌تر این دانشگاه که با عشق شروع شده و عمومی هرچه داشتند برای برپایی آن هزینه کردند و آخر هم آن را به مردم کرمان تقدیم کردند را ببینم».

«افضلی پور همواره آراسته و مرتب لباس می‌پوشید و بسیار منضبط و دقیق بود. به‌واسطه‌ی دوستی با پدرم و علاقه‌ای که به مغازه قدیمی‌اش داشت، گاهی به ما سر می‌زد. دقایقی می‌نشست و ضمن صرف چای از روند ساخت دانشگاه با شوق و ذوق برایمان تعریف می‌کرد. یک روز از من خواست اگر کسی به واسطه‌ی مشکل مالی، ساعت و یا هر کالای دیگری برای فروش آورد، آن را بخر و برایم بیاور. عرض کردم برخی از این اجناس ممکن است خراب باشند و یا به قیمتی که پیشنهاد می‌کنید نمی‌ارزند. گفت: «مانعی ندارد. آن‌ها ممکن است مشکل مالی داشته باشند و من می‌خواهم ناامید برنگردم. این قبیل کالاها را می‌خریدم و به منزلشان می‌برد. با دقت تعمیر و تمیزشان می‌کرد و اوقات فراغت‌اش را با آن‌ها سرگرم می‌شد. هیچوقت بیکار نمی‌ماند».

آقا پرویز ادامه می‌دهد: «یک روز در منزل نقشه‌ای از دانشگاه را نشانم داد که از هر تابلو دیواری دیگری برایش عزیزتر بود. پرسید: «می‌دانی این نقطه‌ها روی نقشه چه هستند؟» گفتم نه. با ذوق برایم تعریف کرد: «این‌ها درخت هستند. هر بار که به کرمان می‌روم تعدادی نهال تهیه می‌کنم و با دستان خودم آن‌ها را در دانشگاه می‌کارم».

یک روز هم اتحادیه صنف لوازم الکتریکی در مراسمی بنای تقدیر از افضلی پور را داشت. در سخنرانی کوتاه خود گفت: «من کاری نکرده‌ام! من خودم را مانند قلکی می‌دانم که از راه تجارت سرمایه‌ای فراهم کرده‌ام و باید آن را برای کار خیر هزینه کنم. من ثروتم را از راه گرانفروشی بدست نیآورده‌ام! من کالای باکیفیت را با ارزان‌ترین قیمت خریداری کردم و با کمترین سود فروختم». آقا پرویز از افضلی پور نقل کرد که گفته بود: «ثروت حاصل از تجارت من، امانت مردم است و با ساختن دانشگاه این امانت را به مردم باز می‌گردانم. او ادامه داد: «روزی که افضلی پور به رحمت خدا رفت، من و پدر موضوع را به اطلاع صنف رساندیم. آن روز خیابان لاله‌زار تعطیل شد و همه‌ی همکاران در مراسم تشییع و خاک‌سپاری این مرد بزرگ شرکت کردیم».

وقت رفتن بود. از مغازه‌ی لاندیس یک پنکه‌ی شارژی به‌عنوان یادگاری برای طاهای خریدم تا خاطره‌ی این روز را برایش شیرین و ماندگار کنم. پس از خداحافظی به آخرین محل کسب و کار افضلی پور که مغازه‌ای در خیابان فردوسی بود و من آدرس‌اش را از آقا پرویز گرفته بودم، رفتم. جوانی به نام رضا در آنجا مشغول به کسب و کار بود. از آقا رضا در مورد افضلی پور پرسیدم، بر خلاف حاج احمد و آقا پرویز، جوان هیچ شناختی از آن مرد بزرگ نداشت. دست طاهای را گرفتم و به سمت مهمان‌سرا راه افتادیم.

تبسم و خوشرویی پاسخ داد: «این کفش کار مرا راه می‌اندازه، ولی با پول کفش نو می‌شه چند آجر بیشتر برای دانشگاه خرید».

این نکته، درسی بود برای من و پسر که افضلی پور در کنار تجارت، با قناعت و صرفه‌جویی توانسته بود هزینه‌ی احداث دانشگاه را تأمین کند، نه با ثروت هنگفت و ارث و پول بادآورده».

وقت‌اش بود که از حاج احمد آقا سراغ مغازه‌ی افضلی پور را بگیرم. آدرس دو مغازه را به من داد. اولی مغازه الکترو لاندیس نخستین مغازه‌ی افضلی پور بود که در سال ۱۳۲۵ افتتاح کرد و در سال ۱۳۳۸ آن را به آقای پوردهقان و شریک‌شان آقای تقی پور فروخت و دومین مغازه در خیابان فردوسی (تقریباً پشت الکترو لاندیس) که الان یک فروشگاه لوازم صوتی تصویری شده است.

صحبت‌های حاج احمد بسیار شیرین‌تر از کشمکش‌هایی بود که همراه با چای برای پذیرایی از ما روی میز گذاشته بود. دلم نمی‌خواست از پای صحبت‌اش بلند شویم؛ ولی بیشتر از این هم نمی‌خواستیم مزاحم کارشان باشیم.

داشتیم خداحافظی می‌کردم که حاج احمد یک چشمه‌ی دیگر از صفا و مردانگی افضلی پور را رو کرد. گفت: «افضلی پور فقط برای شما کرمانی‌ها کار نکرد، اینجا هم به خاطر سابقه‌ی درخشانی که در صنف لوازم الکتریکی داشت، به‌عنوان یک خیر خوشنام که دست همکاران خود را وقتی با مشکل مالی و یا ورشکستگی مواجه می‌شدند می‌گرفت، بسیار مورد احترام بود و این از افتخارات صنف لوازم الکتریک است که همچنان از افضلی پور به عنوان پیشکسوت یاد می‌کنند».

از حاج احمد دعوت کردم در کرمان میهمان ما باشد، خواهش کردم به دانشگاه بیایند و ثمره‌ی نهال افضلی پور در کرمان که امروز به درختی تنومند مبدل گردیده است از نزدیک ببینند».

با اشتیاقی وصف‌ناشدنی، پدر و پسر برای دیدن مغازه‌ی ۶۰ سال پیش افضلی پور راه افتادیم. بر سر در مغازه‌ای تابلو قدیمی «لاندیس» را دیدیم. (لاندیس عنوان یک برند مشهور سوئیسی است، که تولیدکننده‌ی کنتور و لوازم الکتریکی بوده و هنوز هم فعال است ولی محصولاتش دیگر وارد ایران نمی‌شود). خوشبختانه به همت فرزند آقای خسرو پوردهقان که سال‌ها پیش، این محل کسب را از افضلی پور خریده است. چراغ مغازه با همان ویتترین چوبی و دکور قدیمی‌اش همچنان روشن است. آقا پرویز، قصه‌ی ما را که می‌شنود با حسرت می‌گوید: «درست آمده‌اید ولی یک ماه دیر رسیدید! اگر زودتر آمده بودید با مرحوم پدرم هم صحبت می‌کردید و خاطرات او را هم می‌شنیدید!». پسر که از نوجوانی در مغازه‌ی پدر کار می‌کرده، خاطرات شنیدنی از مهندس افضلی پور به یاد دارد. می‌گوید:

نامه‌ی دکتر نوشین به مهندس افضلی‌پور

یادی و روایتی صمیمی از روانشاد مهندس افضلی‌پور

آن‌گاه که زنده‌یاد افضلی‌پور تصمیم خود را برای ساختن دانشگاه عملی ساخت، خواهرزاده‌ی او پرفسور نوشین ساکن انگلیس بود. وی هر سال چند بار به ایران می‌آمد، تا در جریان کارهای ساخت دانشگاه باشد. در بقیه‌ی موارد رابطه‌ی خود را با افضلی‌پور از طریق نامه‌های متعدد برقرار و حفظ می‌کرد. به همین مناسبت در مراسم صدمین سال تولد زنده‌یاد افضلی‌پور، سخنان خود را در نامه‌ای خطاب به وی سامان بخشید. متن نامه به قرار زیر است:

دایی جان! تبریکم را بپذیر، صد ساله شدی و من چقدر از تو خاطره دارم؛ از موقعی که تو ۳۰ ساله بودی و من ۵ ساله؛ از موقعی که تو ۴۰ ساله بودی و من ۱۵ ساله؛ موقعی که تو ۵۰ ساله و من ۲۵ ساله؛ ولی دایی جان! بهترین سال‌های رابطه‌ی ما موقعی آغاز شد که تو ۶۳ ساله بودی. موقعی که در شهرپور ۱۳۵۱ تو به انگلیس نزد من آمدی. چه روزهای پر هیجانی را گذراندیم. گفتمی که می‌خواهی یک دانشگاه بسازی؛ با همسر گرمی‌ات فاخره به این نتیجه رسیده‌اید که بهترین راه خدمت شما به وطن ساختن دانشگاه است. گفتمی با مطالعه‌ی فراوان به این نتیجه رسیده‌اید که مناسب‌ترین منطقه‌ی کشور برای ساختن دانشگاه، کرمان است. گفتمی که زمینی مناسب از منابع طبیعی برای دانشگاه در نظر گرفته شده، ولی پیشنهاد دیگری هم مطرح است. و گفتمی کسانی می‌خواهند زمینی را به ما تحویل کنند.

دانشگاهی که در آن زمان من در آن تدریس می‌کردم، به تازگی پردیسی جدید بنا نهاده بود و ما چه روزها در آن‌جا می‌گشتیم و تفتیش و تفحص می‌کردیم. تو با تیزبینی همه‌ی ظرایف را بررسی می‌کردی. در ذهنات دانشگاه کرمان بود و آنچه را می‌دید، با تصویر ذهنی خودت مقایسه می‌کردی. در گرمای مطبوع عشق بودی. می‌گفتمی که برای تعالی و پیشرفت ایران، تعلیم و تربیت جوانان امری حیاتی است. می‌گفتمی که می‌خواهی دین خود را به مردم از راه کمک به تعلیم و تربیت جوانان بپردازی.

دو ماه بعد در خدماتات در ایران بودم. به کرمان آمدم. این اولین باری بود که من به کرمان می‌آمدم. به سر زمین رفتم. بیابان بود. پر از چاه‌های متروک قنات‌ها، با چند گودال حفر شده برای آجر پزی در اینجا و آنجا. در یک سمت از زمین چند درخت در ساختمانی متعلق به سازمان آب وجود داشت. در سمت دیگری ساختمان یک زندان بود و دیگر هیچ. با اتومبیل دوست جوانات - آقای جهانگرد - به سر زمین آمده بودیم و بعد به

محل اقامت‌مان - هتل صحرا - بازگشتیم. روزهای بعد در تهران به کارهای فراوانی که در پیش رو بود، می‌اندیشیدیم.

اولین مرحله‌ی کلیدی، یافتن یک شرکت مناسب مشاور بود. خوشبختانه در متن دوستی‌های قدیمی بهترین شانس پیش آمد: رابطه با شرکت مشاور بنیان، با آقای مهندس منقّب و معماران طراز اولی چون یوسف شریعت‌زاده و محسن میرحیدر.

دایی جان! یادت هست که این دو انسان شریف: یوسف و محسن، با چه عشق و صمیمیت و دوستی‌ای پا به میان گذاشتند و چه نقش مهمی در شکل گرفتن دانشگاه داشتند. در مراحل بعدی، دوباره دوستی‌های قدیمی کمک کرد و محاسبات و طراحی‌های مهندسی ساختمان‌های دانشگاه در شرکت سانو و به دست پر کفایت مهدی قالیبافیان انجام گرفت.

دایی جان! تو معتقد بودی کالبد فیزیکی دانشگاه علاوه بر تناسب برای فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی، باید چشم‌نواز و زیبا و آرامش بخش هم باشد و تبحر و همت انسان‌هایی مانند یوسف شریعت‌زاده، محسن میرحیدر و

مهدی قالیبافیان آرزوی تو را برآوردند و برای دانشگاه کرمان طرحی ریختند که نمونه‌ای از کار فهیمانه و پر اهبت مهندسی است. علاوه بر ساختمان‌ها تو می‌خواستی که دانشگاهت بوستانی پر گل و گیاه باشد و هزاران درخت در زمین نشاندی. دایی جان! بیا و ببین که امروز دانشگاهت چه بوستان پر نشاطی است.

در آبان ۱۳۵۳ ساختمان بناهای دانشگاه آغاز شد. اما دایی جان! هنوز گود پی‌ها برداشته نشده بود که تو در سودای دیگری بودی. در فکر تربیت استاد برای دانشگاه بودی. تو معتقد بودی که کالبد دانشگاه مهم است و اما مهم‌تر از آن، جان دانشگاه است و آن جان، انسان‌هایی هستند که اداره و آموزش و پژوهش را در دانشگاه بر عهده دارند. و چه خوش پیش‌آمد که فرزانه انسانی دانشمند پا به میدان گذاشت و زمام امور را به دست گرفت. محمدعلی میرزایی با عشق و شور آمد و گرمای وجودش کار ساز شکل گرفتن جان دانشگاه شد.

و تو دایی جان! در فکری دیگری بودی. دانشگاه کتابخانه می‌خواهد. کتابخانه کتاب و قفسه می‌خواهد. دانشگاه آزمایشگاه می‌خواهد. دانشگاه

کامپیوتر می‌خواهد. بهترین اینها را از کجا و چگونه تهیه کنیم. منابع مالی لازم را از کجا بیاوریم. روزی به تو گفتم که دایی جانم! من نمیدانم که منابع مالی‌ای که تو در اختیار دانشگاه قرار دادی، چه نسبتی از دارایی توست. اگر این مقدار نیمی از دارایی توست، آفرین بر تو. اگر این مقدار بیشتر دارایی توست، صد آفرین بر تو. و اگر این، دار و ندار توست، عاشقانه دوستت دارم و به تو افتخار می‌کنم.

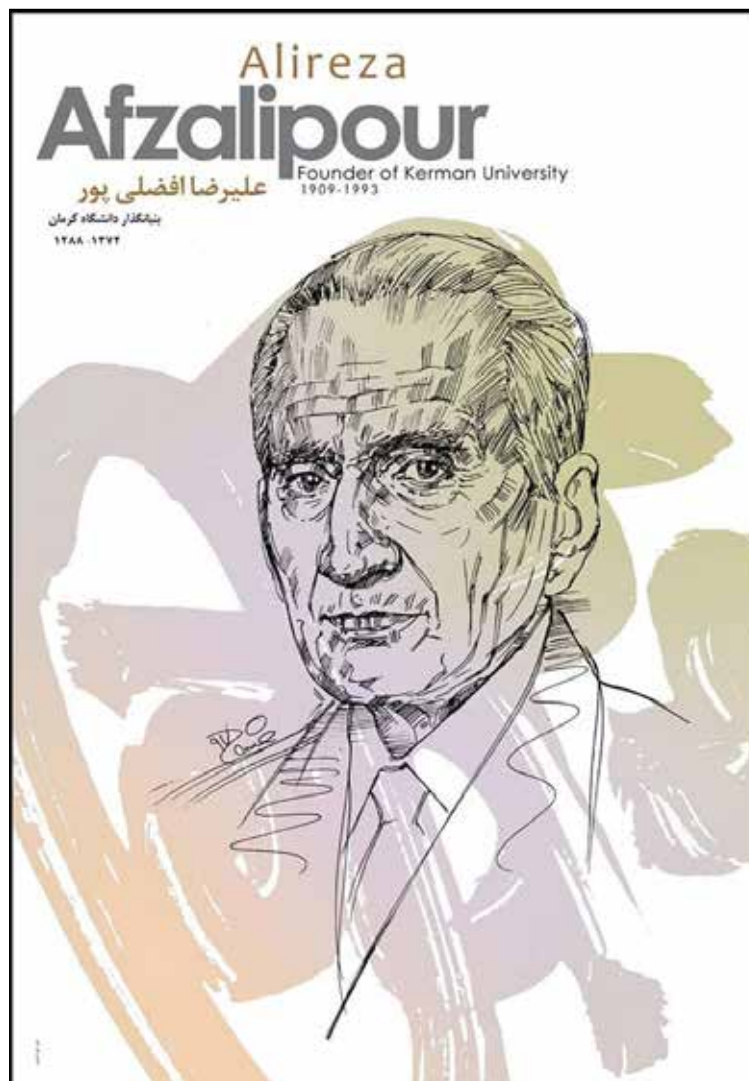
تو چشم‌ت پر اشک شد و جوابی ندادی. ولی دایی جانم! نگاهت به من گفت که تو پاکبازانه دار و ندرات را داده بودی و نه تنها آن، قلب و جان‌ت را داده بودی. و نه تنها آن، همسر فرزانه‌ات نیز دار و ندار و قلب و جان‌ت را داده بود. و نه تنها آن، تو و همسرت همه چیزتان را بی‌توقع هیچ پاداشی داده بودید. داده بودید برای عشق بی‌ریا به مردم و میهن.

باری، سال‌های ۵۵-۱۳۵۴ می‌گذشت و دانشگاه مرحله به مرحله به پیش می‌رفت و تو در فکری دیگر بودی. ساختمان‌های دانشگاه بعد از شروع بهره‌برداری به طور منظم احتیاج به نگهداری دارد. چه سیستمی ایجاد کنیم که این نگهداری را در طول سال‌های طولانی به طور مؤثر انجام بدهیم. دانشجویان خوابگاه می‌خواهند. غذاخوری می‌خواهند. دانشجویان امکانات ورزشی می‌خواهند. دانشجویان امکانات فرهنگی می‌خواهند. دانشجویان امکانات تفریحی می‌خواهند. چه کنیم؟

دایی جانم تو بر این گمان بودی که دانشگاه محل پرورش جوانان است و پرورش، تنها آموزش علمی نیست. پرورش، آشنا کردن جوانان با ارزش‌های انسانی را هم در بر دارد. پرورش، بالا بردن سطح فرهنگ جوانان را هم در بر دارد. پرورش، درگیر کردن جوانان با فعالیت‌های هنری و ورزشی را هم در بر دارد. و تو چه خوب فکر کردی.

دایی جانم! دانشگاهی که تو و فاخره‌ی عزیز بنا نهادید، اکنون نه یک دانشگاه، بلکه تبدیل به دو دانشگاه شکوفا شده است. راهی را که تو آغاز کردی، بسیاری انسان‌های عاشق و فداکار دنبال کردند و می‌کنند. بعضی از این‌ها را تو از نزدیک می‌شناختی و دیگران بعد از رفتن تو به صحنه آمدند و چه خوب راه و هدف‌های تو را درک کردند. این‌ها کسانی هستند که امروز دانشگاه را اداره می‌کنند. این‌ها پیشاهنگان علمدار علم و دانشند و مایه‌ی فخر و مباهات ایرانند.

دایی جانم! با دلی پر امید نامه‌ام را تمام می‌کنم. هوای تو را دارم و پر از خاطره‌های تو هستم.

مهندس پریسا میرزایی
 دختر اولین رئیس دانشگاه کرمان:

پدرم از کار عاشقانه افضل‌پور حمایت کرد

از سوی کسانی نظیر دکتر میرزایی، همواره حمایت می‌شد. در مورد حمایت‌ها و نقش دکتر میرزایی در تاسیس و توسعه این دانشگاه برای ثبت در تاریخ بگویید.

بله؛ پدرم از روز اول با عشق، از کار عاشقانه‌ی مهندس افضل‌پور حمایت کرده و از هیچ کوششی دریغ نکرد.

دکتر میرزایی در مورد راه اندازی این جایزه نقش بسیار ارزنده‌ای از دو بعد تامین هزینه‌ها و نحوه انتخاب شوندگان و هیات امنای جایزه داشته‌اند. بفرمایید ایشان در مورد این جایزه در حال حاضر چه نظری دارند و دست به چه اقداماتی زده‌اند؟

بله؛ نقش کلیدی داشتند و راضی هستند و قدردان مسئولین مربوطه

رابطه‌ی دوستی و همکاری دکتر میرزایی و مهندس افضل‌پور چگونه شکل گرفت و تا کجا پیش رفت؟

پدرم استاد دانشگاه مشهد بودند مهندس افضل‌پور از پدرم تقاضای همکاری کردند. پدرم چون کار را عاشقانه دید به درخواست ایشان جواب مثبت داد و تا آخر باهم همدل و هم‌نظر بودند

به نظر شما چگونه می‌توانیم از زحمات و تلاش‌های مهندس افضل‌پور و دکتر میرزایی قدردانی کنیم؟

با تجلیل از بزرگان و عالمان و تربیت دانش آموختگان کاردان و عاشق ایران.

اگر مطلب یا پیام ویژه‌ای خطاب به چهاردهمین دوره‌ی جایزه افضل‌پور دارید لطفاً بفرمایید.

از ریاست محترم دانشگاه شهید باهنر کرمان جناب دکتر طاهر و اعضای هیات امنای جایزه افضل‌پور به خصوص جناب دکتر رجبعلی‌پور و دکتر مصطفوی سپاس‌گزار و قدردان هستم.

کرده است. در مورد این جایزه‌ها چه نظری دارید؟

شاخص‌های جایزه افضل‌پور علمی و دانشگاهی هستند و قابل اندازه‌گیری و صرفاً شامل اساتید برجسته‌ی دانشگاه‌های استان و کشور می‌شوند.

لذا جای اساتید هنر و ادب و کارآفرینان و دانشجویان ممتاز خالی بود که به همت هیات امنای جایزه و خیرین استانی و دانشگاهی کمبودها برطرف شده است. بسیار به‌جا و قابل تقدیر هستند. از خانم ژینا افضل‌پور فرزند دکتر علی افضل‌پور هم در این رابطه تشکر می‌نمایم.

قریب نیم قرن از تاسیس دانشگاه شهید باهنر و علوم پزشکی کرمان می‌گذرد. اولاً روند حرکت و پیشرفت این دانشگاه را چگونه می‌بینید؟ ثانیاً فکر می‌کنید مهندس افضل‌پور به اهدافش رسیده است؟

از جزئیات دو دانشگاه خبر ندارم؛ به نظرم افضل‌پور کار بزرگی انجام دادند. این کار که باعشق شروع شده و با عشق ادامه دارد. نمونه‌ی بارز آن، قدرشناسی از بنیان‌گذاران دانشگاه در کرمان، و همچنین بزرگان علم و ادب و هنر، و نیز کارآفرینان است.

مهندس افضل‌پور با تاسیس دانشگاه در کرمان دنبال این بود که در این منطقه یک دگرگونی اقتصادی و اجتماعی عمیق ایجاد کند؛ به نظر شما این اتفاق تا چه میزان بر این منطقه موثر بوده است؟

سال ۱۳۵۲ یک مهندس عمران در کرمان وجود داشت؛ الان دانش‌آموختگان فراوانی در همه‌ی رشته‌ها وجود دارد. بسیاری از صنایع در حال حاضر توسط دانش‌آموخته‌های دانشگاهی که افضل‌پور بنیان نهاد اداره می‌شوند؛ لذا به نظرم دگرگونی اتفاق افتاده است.

افضل‌پور برای تحقق ایده‌ها و آرمان‌هایش

اگرچه مهندس افضل‌پور برای رسیدن به هدف تاسیس دانشگاه به قول نویسنده و فعال فرهنگی احمد یوسف‌زاده چون کوه استوار ایستاده بود، اما او در این راه سخت از حامیان و همراهانی چون فخره صبا، دکتر میرزایی و ... نیز بهره‌مند بود. به‌خصوص، نقش بی‌بدیل دکتر میرزایی اولین رئیس دانشگاه شهید باهنر را در تاسیس جایزه‌ی افضل‌پور که اینک ابعاد تازه‌تری هم یافته است هرگز از یاد نمی‌بریم. با این وصف، چندسالی است این مراسم بدلیل بیمار دکتر میرزایی بدون حضور ایشان برگزار می‌شود. به همین خاطر تصمیم گرفتیم با خانم پریسا میرزایی دختر گرامی این استاد ارزشمند و کم‌نظیر، پیرامون موضوع دانشگاه و جایزه، گفت‌وگو کنیم و دیدگاه‌های ایشان در این نشریه بازتاب دهیم. عمر دکتر میرزایی دراز باد که کرمان هرگز تلاش‌های او را از یاد نخواهد برد. در ادامه گفت‌وگو با پریسا میرزایی که به‌صورت ایمیلی انجام شده است را بخوانید.

جایزه روانشاد مهندس افضل‌پور وارد دوره‌ی چهاردهم شده است. لطفاً ارزیابی خودتان را از این دوره‌های مختلف، جایگاه و اهمیت این جایزه بفرمایید؟

شاخص‌ها برای جایزه افضل‌پور در زمان حیات خانم فخره صبا و با جدیت و پشتکار دکتر مصطفوی و با حمایت و پشتیبانی پدرم و نیز با همکاری جمعی از دانشگاهیان تدوین شده، و هر ساله با رعایت دقیق این شاخص‌ها ادامه پیدا کرده است. شاخص‌ها دقیق و همه‌جانبه بودند و به‌همین دلیل جایزه در سطح ملی موفق بوده، و امیدوارم که همچنان ادامه پیدا کند.

این جایزه در سال‌های اخیر؛ چند شاخه‌ی جدید شامل جایزه صبا، جایزه دکتر علی افضل‌پور و جایزه کارآفرین برتر استان پیدا

دانشگاه شهید باهنر کرمان

پانزدهمین دوره

افزایی

نهمین دوره جایزه دکتر علی افزایی پور

پنجمین دوره جایزه هنری-ادبی صبا

پنجمین دوره جایزه کارآفرینی

مراسم مجازی

روز جمعه، هفتم خرداد ماه سال یکهزار و چهارصد، ساعت ۱۷

<https://uk.ac.ir/live>

https://online1.uk.ac.ir/c_afzalipour_award/

https://ocvc.uk.ac.ir/c_afzalipour_award/